

Cand.merc.aud., Copenhagen Business School, 2016
Kandidatafhandling

Revisors rolle i rekonstruktion

Udvalgte problemstillinger

The auditor's role in the reconstruction of insolvent companies
Selected issues

Martin Larsen
(Studienr. 65720)

Mathias Bak Andersen
(Studienr. 46243)

Vejleder: Troels Michael Lilja

1. december 2016

I alt 255.955 anslag, svarende til 112,50 normalsider á 2.275 anslag

Indhold

Executive summary	6
1 Indledende afsnit.....	7
1.1 Indledning.....	8
1.2 Emnefelt og problemformulering.....	9
1.3 Metode og struktur	9
1.3.1 Metodevalg.....	9
1.3.2 Kildeanvendelse.....	10
1.3.3 Struktur og disposition	11
1.3.4 Begrebsapparat	13
1.3.5 Afgrænsning	13
2 Rekonstruktionslovgivningens udvikling	15
2.1 Oprindelig konkurslov af 1872	16
2.2 Indførelse og opdatering af betalingsstandsningsregler.....	16
2.3 Oplæg til reform af reglerne om insolvensbehandling	17
2.4 2010-reformen	17
2.5 Væsentligste ændringer i 2010-reformen.....	18
2.5.1 Fokus flyttet fra rekonstruktion af skyldner til rekonstruktion af virksomhed	18
2.5.2 Øget indflydelse til kreditorerne i en irreversibel proces	19
2.5.3 Indførelse af et rekonstruktionsteam	19
2.5.4 Bindende værdiansættelse af pantsatte aktiver	19
2.6 Opsummering.....	20
3 Rekonstruktionslovgivningen	21
3.1 Indholdet i en rekonstruktion	22
3.1.1 Tvangsakkord.....	22
3.1.2 Virksomhedsoverdragelse	23
3.2 Indledning af en rekonstruktionsbehandling	24
3.2.1 Fristdag	24
3.2.2 Insolvenskrav	25
3.2.3 Begæring om rekonstruktion	25
3.2.4 Uigenkaldelighed	26

3.2.5	Beskikkelse af rekonstruktør og regnskabskyndig tillidsmand.....	26
3.2.6	Sikkerhedsstillelse for omkostninger	28
3.2.7	Kreditororientering om indledning af rekonstruktionsbehandling.....	29
3.2.8	Første kreditormøde i skifteretten og drøftelse af forslag til rekonstruktionsplan	30
3.2.9	Kreditororientering om rekonstruktionsbehandlingen.....	33
3.2.10	Erstatningsansvar og godtgørelse	34
3.3	Retsvirkninger af rekonstruktionsbehandling	35
3.3.1	Skyldners dispositionsmuligheder	35
3.3.2	Skyldners oplysningspligt over for rekonstruktør og skifteretten.....	36
3.3.3	Rekonstruktørens overtagelse af ledelsen af virksomheden	36
3.3.4	Begrænsning af individualforfølgning (fyldestgørelsesforbud).....	38
3.3.5	Mulighed for udskillelse af aktiver fra pant	39
3.3.6	Bindende vurdering af pantsatte aktiver	40
3.3.7	Omkostninger ved vurdering og salg af pantsatte aktiver	41
3.3.8	Modregningsmuligheder i solidariske skyldforhold	42
3.3.9	Dividenderet i solidariske skyldsforhold	43
3.3.10	Ekstinktion (regler om sikringsakters foretagelse).....	43
3.3.11	Videreførelse af gensidigt bebyrdende aftaler	43
3.3.12	Omstødelse.....	46
3.4	Gennemførelse af rekonstruktion.....	47
3.4.1	Rekonstruktionsmaterialet.....	47
3.4.2	Kreditormøde	54
3.4.3	Stadfæstelse af rekonstruktionsforslaget	56
3.5	Rekonstruktionens virkninger	59
3.5.1	Effekt af tvangsakkord.....	59
3.5.2	Akkordkreditorens dividenderet i konkurs	60
3.5.3	Effekt af virksomhedsvirksomhedsoverdragelse.....	60
3.5.4	Tilsyn.....	61
3.5.5	Ophævelse af rekonstruktion.....	61
3.6	Rekonstruktionsbehandlingens ophør	63
3.6.1	Årsager til ophør.....	63
3.6.2	Retsvirkninger af rekonstruktionsbehandlingens ophør.....	66
3.7	Opsummering.....	68

4	Revisors rolle i rekonstruktion	71
4.1	Rekonstruktionsteamet.....	72
4.1.1	Rekonstruktørens rolle	72
4.1.2	Den regnskabskyndige tillidsmands rolle	72
4.1.3	Rollefordeling mellem rekonstruktøren og tillidsmanden	73
4.1.4	Habilitetskrav.....	74
4.1.5	Karantæneperiode for tillidsmanden	75
4.1.6	Vederlag til rekonstruktionsteamet	75
4.2	Revisors mulige roller i rekonstruktion	77
4.2.1	Godkendte revisorer er ikke de eneste med regnskabskyndighed	77
4.2.2	Potentiale for revisor som rekonstruktør.....	77
4.2.3	Revisor er typisk regnskabskyndig tillidsmand	78
4.3	Opsummering.....	79
5	Revisors udfordringer som tillidsmand	81
5.1	Offentlighedens regnskabskyndige tillidsmand	82
5.2	Den retlige ramme for revisors arbejde	83
5.2.1	Revisorloven	83
5.2.2	Erklæringsbekendtgørelsen.....	85
5.3	Debat om tillidsmandens erklæringsafgivelse i rekonstruktion.....	86
5.3.1	Introduktion af debattører	86
5.3.2	Er erklæringer i rekonstruktion omfattet af revisorregulering?	87
5.3.3	Mulighed for strømlining af lovgrundgrundlaget.....	92
5.4	Tillidsmandens vurdering af skyldnerens aktiver	95
5.5	Tillidsmandens udtalelse om mangler ved skyldneres seneste årsrapport	97
5.5.1	Fordringshavernes anvendelse af oplysningerne.....	97
5.5.2	Grundlaget for tillidsmandens udtalelse	98
5.5.3	Typen af mangler.....	98
5.5.4	Konsekvens af konstaterede mangler	99
5.6	Opsummering.....	100
6	Konklusion	103
7	Perspektivering.....	107
8	Kildefortegnelse	109

Executive summary

In 2010, a new legal framework on the reconstruction of insolvent companies was introduced as a part of the Danish Bankruptcy Law after a long preparatory work. A major intent of the legislative amendment was to ensure the survival of insolvent but viable businesses. To achieve this a reconstruction team consisting of a reconstruction steward (“rekonstruktør”) and an accounting officer (“regnskabskyndig tillidsmand”) was imposed.

The purpose of this master thesis is to identify and try to remedy certain issues a certified accountant may encounter in the role of the accounting officer taking part in a reconstruction process by using a legal dogmatic methodological approach.

The thesis initiates with a review of the historic development of the legislation on reconstruction of insolvent businesses followed by a review of the current legislation. Afterwards the roles of the reconstruction team are explained before addressing the issues identified regarding the work of the accounting officer.

It turns out there are different issues regarding the work of the accounting officer. A debate among experts proves that there are ambiguities in the legislation regarding the statements of a certified accounting working as an accounting officer within the framework of the Danish Bankruptcy Law. In addition, there are also ambiguities in the formulation of the legislation regarding other actions required of the accounting officer, such as evaluation of the debtor’s assets.

This thesis shows that there are uncertainties and difficulties regarding the work of the accounting officer when working within the framework of the Danish Bankruptcy Law. The latter and the general auditor regulation lacks synchronization. It must be assessed that the inexpediciencies may be avoided by synchronizing or clarifying the appropriate laws and/or by improving the accounting officer’s competences.

1 Indledende afsnit

I det følgende kapitel vil vi klarlægge rammerne for nærværende afhandling. Der vil således blive foretaget en introduktion til det overordnede emnefelt så vel som de motiverende faktorer bag emnevalget. Herudover vil der blive redegjort for de metode- og dispositionsmæssige overvejelser og valg som afhandlingens rammer dikteres af.

1.1 Indledning

På baggrund af et længerevarende forarbejde blev der i 2010 introduceret nye bestemmelser om rekonstruktion af insolvente virksomheder. De nye regler erstattede den dagældende, opdelte lovgivning om betalingsstandsning og tvangsakkord, der herefter i et vist omfang samledes i et fælles system.

En væsentlig hensigt med de nye regler var at flytte processens fokus, således at rekonstruktionsprocessen i højere grad skulle søge at rekonstruere levedygtige, men insolvente *virksomheder* med disses arbejdspladser og vækstpotentiale frem for at rekonstruere *skyldnere*. Det var desuden hensigten med reglerne at sikre hurtigere sagsbehandling og at kreditorerne fik større indflydelse på rekonstruktionsprocessen.

Med de nye regler blev der indført krav om et rekonstruktionsteam, hvor deltagelse af en "regnskabskyndig tillidsmand" er obligatorisk. Den regnskabskyndige tillidsmand skal foruden sine regnskabsmæssige kompetencer fungere som en uafhængig og neutral instans over for såvel skyldner som fordringshavere, således at der kan fæstnes lid til validiteten og kvaliteten af det regnskabsmateriale, der indgår i rekonstruktionsprocessen.¹ Opgaven som tillidsmand har således visse lighedspunkter med den rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, som en revisor normalt indtager, og måske netop af samme årsag vil det ofte være en godkendt revisor, der varetager rollen som den regnskabskyndige tillidsmand.

Idet vi begge er beskæftiget i revisionsbranchen har det derfor været oplagt for os at behandle rekonstruktionsreglerne med fokus på de opgaver, som revisor kan påtage sig i rollen som regnskabskyndig tillidsmand. Vi vil derfor i nærværende afhandling søge at behandle nogle af de udfordringer, som revisor kan støde på i sit virke som tillidsmand.

En del af de udfordringer, som revisor kan støde på, vil udspringe af at revisor traditionelt opererer ud fra et særskilt regelsæt i form af revisions- og regnskabslovgivning, der med et væld af revisionsstandarder, regnskabsvejledninger og paradigmer typisk fastsætter relativt klare rammer for revisors virke. Den regnskabskyndige tillidsmands arbejdsopgaver i rekonstruktion er ikke på samme måde underlagt tilsvarende regulering, idet regelgrundlaget for dennes arbejde i al væsentlighed begrænser sig til bestemmelserne i konkursloven. Konkursloven har et naturligt sigte på regulering af selve insolvensbehandlingen og definerer derfor i udgangspunktet kun de slutprodukter, som tillidsmanden skal levere, men ikke rammerne for og tilblivelsen heraf. Det skaber i sagens natur en række uklarheder for revisors virke, og særligt på de områder, hvor tillidsmandens opgave har (et vist) sammenfald med en opgave, som revisor traditionelt ville have udført inden for rammerne af traditionel revisorregulering.

¹ Bet. 1512, s. 93ff.

1.2 Emnefelt og problemformulering

Som indikeret i nærværende afhandlings titel og indledning er emnefeltet ”revisors rolle i rekonstruktion” med fokus på udvalgte problemstillinger i rollen som regnskabskyndig tillidsmand.

Overordnet betragtet er det således nødvendigt at redegøre for både *rekonstruktion* i sin helhed, *revisors generelle rolle* og *rollen som regnskabskyndig tillidsmand* for at kunne sammenkoble disse og identificere og behandle udvalgte problemstillinger. Opgaven vil således tage sit afsæt i foranstående overvejelser og følgende spørgsmål:

Hvilke problemstillinger kan revisor støde på i rollen som regnskabskyndig tillidsmand i rekonstruktion og kan disse imødekommes?

1.3 Metode og struktur

Ifølge studieordningen² skal kandidatspecialet dokumentere de studerendes færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et fagligt afgrænset emne. I følgende afsnit vil der således blive redegjort for metodevalg, afgrænsning samt yderligere metode- og strukturmæssige overvejelser og fremgangsmåder med fokus på at kunne behandle emnefeltet bedst muligt indenfor normeret omfang.

1.3.1 Metodevalg

Under hensyntagen til ovenstående emnefelt, vil nærværende afhandling blive udarbejdet med udgangspunkt i juridisk metode, som et retsdogmatisk projekt, hvilket vil sige at formålet er at beskrive, systematisere og analysere gældende ret.³

Gældende ret, de lege lata, defineres som det resultat en domstol ville kunne nå frem til ved anvendelse af relevante retskilder og retsdogmatisk fortolkning.⁴ Ved retsdogmatisk fortolkning forstås her den anvendelse af de nævnte retskilder, som domstole og andre ville følge ved forelæggelse af et juridisk problem.⁵

Retskilder er i noget omfang åbent formulerede, og er derfor fortolkelige.⁶ En retsdogmatisk fremstilling kræver derfor kvalificerede valg i arbejdet med at lokalisere og systematisere argumenter fra forskellige retskilder.⁷ Den retsdogmatiske metode er således (ofte) udtryk for en skabende proces, uagtet at det ikke i udgangspunktet udmunder i ny viden når intentionen er at beskrive *gældende* ret.

I retskildelære inddeles retskilder formelt uden rangorden i hhv. regulering, retspraksis, retssædvaner og forholdets natur.⁸ Disse danner, i nævnte orden, udgangspunkt for den rækkefølge en retsdogmatisk analyse bør foretages efter for at sikre tilstrækkelig validitet. Analyserne i nærværende

² Se <http://studieordninger.cbs.dk/2015/kan/112> § 4 + 4 a

³ Nielsen, 2011 s. 28, Blume, 2016 s. 40+188, Evald, 2004 s. 207

⁴ Nielsen, 2011 s. 29, Blume, 2016 s. 40. Modsætningsvist de lege feranda der beskriver hvordan retstilstanden *bør* være

⁵ Nielsen, 2011 s. 31

⁶ Blume, 2016 s. 40

⁷ Blume, 2016 s. 40

⁸ Nielsen, 2011 s. 32, Blume, 2016 s. 194f.

afhandling vil derfor naturligt udspringe i retskilden regulering, der, i modsætning til retskilderne indbyrdes, indeholder et internt hierarki grundet lex-superior princippet⁹ efter hvilket love har forrang for bekendtgørelser, anordninger osv. med grundloven som højest rangerende reguleringskilde. Analyserne vil således primært tage udgangspunkt i nugældende love, med fortolkningsbidrag fra lovforarbejderne, herunder forudgående betænkninger og lovbemærkninger, samt relevant juridisk litteratur. Der er grundet de nugældende reglers relativt beskedne levetid kun i begrænset omfang fastlagt retspraksis og sædvaner herfor, og i endnu mindre omfang af faktisk relevans for emnefeltet.

Retsdogmatiske fremstillinger består som nævnt i systematisering og sammenstilling af argumenter fra spredte retskilder ved forfatterens selvstændige analyser, men er efter den faglige tradition ofte objektivt og distancerende formuleret.¹⁰ Den omfattende systematisering og analyse af relevante retskilder, kan medføre at retsdogmatisk litteratur i sig selv vil kunne opnå betydning ved retlige afgørelser og dispositioner.¹¹ Klarlæggelse af retskilders indbyrdes samspil kan være en omfattende opgave, og derfor kan andres tidligere resultater genbruges og videreføres i det omfang det underliggende arbejde er troværdigt udarbejdet via anerkendte retskilder og metoder.¹² Således vil juridisk litteratur efter retsdogmatisk metode kunne anvendes i den juridiske argumentation, om end det ikke i sig selv kan tillægges faktisk retskildeværdi.¹³

Som supplement til den retsdogmatiske metode vil der undervejs blive gjort overvejelser af retspolitisk karakter, de lege feranda,¹⁴ om hvorledes gældende ret, de lege lata, kan imødekomme eventuelle problemstillinger. Sådanne betragtninger vil primært forekomme i kapitel 5 om revisors udfordringer som tillidsmand.

Øvrig metodemæssige overvejelser vil blive defineret undervejs.

1.3.2 Kildeanvendelse

Der vil løbende igennem afhandlingen blive henvist til relevant regulering, litteratur, videnskabelige artikler og øvrige kilder. For at underbygge afhandlingens videnskabelighed som retsdogmatisk projekt, vil henvisninger i videst muligt omfang være entydige og materialet søgt udvalgt således emnet behandles loyalt, herunder præsentation af eventuelt modsatrettede synspunkter og omvendt simultane referencer til samstemmende kilder.¹⁵

Det er tilstræbt at anvende nyeste udgaver af litteraturen for at sikre dens relevans og gyldighed. Der er i enkelte tilfælde anvendt kilder af tidligere udgave, men der vil alene blive refereret til disse ved betragtninger af generel karakter. Sådanne kilder vil være særskilt markeret i kildefortegnelsen.

Ved henvisninger anvendes forkortelser, der hver især er defineret i kildefortegnelsen.

⁹ Nielsen, 2011 s. 32, Blume, 2016 s. 297, Hansen, 2013 s. 138

¹⁰ Blume, 2016 s. 40, Evald, 2004 s. 215

¹¹ Blume, 2016 s. 40. Forudsat efterlevelse af generelle krav til videnskabelig metode og etik.

¹² Blume, 2016 s. 188f., Evald, 2004 s. 314

¹³ Hansen, 2013 s. 122, Evald, 2004 s. 314. Der ses en uenighed i litteraturen om retslitteraturens retskildeværdi, se eksempelvis modsat Blume, 2016 s. 188f.

¹⁴ Beskriver hvorledes retstilstanden bør være, jf. fodnote nr. 4

¹⁵ Madsen, 2016 s. 2ff.

1.3.2.1 Kildekritik

Under hensyntagen til den retsdogmatiske metode vil de primære kilder have faktisk retskildeværdi. For revisors rolle i rekonstruktion eksisterer således reguleringsrammer og materiale for henholdsvis rekonstruktion og revisors generelle virke, som afhandlingen naturligt vil basere sig på.

Som supplement til disse retskilder anvendes retslitteratur mv. af anerkendte forfattere, med teoretisk og praktisk erfaring fra de relevante fagområder, som er udgivet på anerkendte forlag og i faglige tidsskrifter.¹⁶ Grundet forfatternes forskellige roller og teoretiske udgangspunkter, eksempelvis advokat kontra revisor, er der naturligvis risiko for individuel og branchepreget subjektivitet i litteraturen - dette søges imødekommet via en kritisk vurdering og redegørelse for eventuelt modsatrettede synspunkter hvor relevant.

Det vurderes, at der er tilstrækkeligt tilgængeligt, relevant materiale til at kunne behandle emnefeltet på tilfredsstillende vis med fokus på gældende ret.

1.3.3 Struktur og disposition

Afhandlingen er opbygget med kapitler, der hver især fokuserer på en særlig del af revisors rolle i rekonstruktion som omtalt i afsnit 1.2; **fra** klarlægning af rekonstruktionslovgivningen inklusiv dens historiske udvikling **via** redegørelse for de retlige rammer for revisors arbejde **til** diskussion af problemstillinger forbundet med revisors virke i rekonstruktion.

Opbygningen er prioriteret og søgt gjort så læsevenlig som muligt med relevante mellemrum og afsnitsinddelinger. For at sikre fokus og gennemgribende sammenhæng vil der undervejs blive foretaget delkonklusioner eller lignende opsummeringer af hvert kapitel.

Kapitlerne er som følger:

1.3.3.1 Kapitel 1 – Indledende afsnit

Dette kapitel. Her klarlægges rammerne for nærværende afhandling. Der vil således blive foretaget en introduktion til det overordnede emnefelt så vel som de motiverende faktorer bag emnevalget. Herudover vil der blive redegjort for de metode- og dispositions-mæssige overvejelser og valg som afhandlingens rammer dikteres af.

1.3.3.2 Kapitel 2 – Rekonstruktionslovgivningens udvikling

I kapitlet vil der blive givet et kort indblik i konkurslovgivningens historie, fra dens oprindelse i dansk ret og til nu. Detaljeringsgraden øges løbende, fra en overfladisk introduktion af den tidlige historie til en nærmere gennemgang af hensigterne bag den nugældende rekonstruktionslovgivning, baseret på lovforarbejder og deslige. Kapitlet introducerer således relevante begreber og rammerne for rekonstruktion fra fugleperspektiv og danner grundlag for en efterfølgende behandling af gældende ret.

¹⁶ Jf. kildefortegnelsen. Se tillige afsnit 5.3.1 for summarisk omtale af udvalgte forfatteres meritter.

1.3.3.3 Kapitel 3 - Rekonstruktionslovgivningen

I kapitlet vil der blive redegjort for rekonstruktionslovgivningens indhold med udgangspunkt i den nu-gældende lovs opbygning. Således vil forløbet af en rekonstruktion med indledning, gennemførsel og ophør blive klarlagt ligesom der vil blive redegjort for indholdet og effekterne af en rekonstruktionsbehandling. Undervejs vil begreber og sammenhænge samt rekonstruktionsteamets, herunder den regnskabskyndiges tillidsmand, opgaver i processen løbende blive forklaret.

1.3.3.4 Kapitel 4 – Revisors rolle i rekonstruktion

I kapitlet vil der med udgangspunkt i den gældende regulering og afledte betragtninger, overordnet blive redegjort for rekonstruktørens og tillidsmandens individuelle roller samt deres indbyrdes rollefordeling i rekonstruktionsteamet – inklusiv en klarlægning af særlige vederlags-, habilitets- og karensregler. Herudover vil revisors mulige involvering i rekonstruktion blive drøftet, herunder særligt fokus på rollen som regnskabskyndig tillidsmand.

1.3.3.5 Kapitel 5 – Revisors udfordringer som tillidsmand

I kapitlet vil der med udgangspunkt i reguleringsmæssige rammer og begreber blive redegjort for hvorledes der i udvalgte henseender er sammenfald mellem en gængs revisors rolle og den rolle som den regnskabskyndige tillidsmand bestrider i rekonstruktion. Med udspring i en faglig debat om den godkendte revisors erklæringsafgivelse i rekonstruktion, vil det blive diskuteret og vurderet hvilken regulering der er afgørende og om denne situation og andre tillidsmands opgaver giver anledning til udfordringer og eventuelt muligheder.

1.3.3.6 Kapitel 6 – Konklusion

I kapitlet vil der blive opsummeret på afhandlingen som helhed. Således vil trådene fra de forudgående kapitler blive samlet med den intention at konkludere på revisors rolle i rekonstruktion og udvalgte problemstillinger i rollen som regnskabskyndig tillidsmand.

1.3.3.7 Kapitel 7 – Perspektivering

I kapitlet vil der blive set udover de foruddefinerede rammer og søgt at betragte afhandlingens indhold i en større sammenhæng. Således vil der blive gjort overvejelser og betragtninger omkring emnefeltet og processen uden hensyntagen til metoden i øvrigt.

1.3.3.8 Kapitel 8 - Kildefortegnelse

Kildefortegnelsen redegør for de i afhandlingen anvendte kilder. Der er løbende refereret til de respektive værker i fodnoter med relevant sidehenvielse. De i fodnoterne anvendte forkortelser er anført i [klammer] efter hver kilde.

1.3.4 Begrebsapparat

Det forudsættes, at almindeligt forekommende termer og begreber indenfor erhvervs- og insolvensret samt revision og regnskab er læser bekendt. Særligt antages et overordnet kendskab til konkurslovens indhold og begreber.¹⁷

Der gøres hertil følgende bemærkninger til den anvendte terminologi:

- Begreberne "kreditor" og "fordringshaver" bruges sideløbende om samme aktører, og dækker over alle personer, virksomheder, myndigheder mv. der måtte have et krav mod skyldneren
- Ved "tillidsmand" forstås "den regnskabskyndige tillidsmand" efter rekonstruktionsreglerne. Begreberne anvendes simultant

Yderligere definitioner og begrebsforklaringer vil blive foretaget undervejs.

1.3.5 Afgrænsning

Som indledningsvist beskrevet vil nærværende afhandling fokusere på revisors rolle i rekonstruktion og udvalgte problemstillinger i rollen som regnskabskyndig tillidsmand. I naturlig tilknytning til emnefeltet findes en mængde (del)emner som i andre sammenhænge kunne være relevante og/eller interessante at undersøge. Der gøres følgende overordnede afgrænsninger:

1.3.5.1 Udenretlig rekonstruktion

Ved rekonstruktion sondres mellem inden- og udenretlige ordninger. Udenretlige ordninger omtales ofte som "frivillige ordninger", da disse i praksis alene reguleres af de aftaleretlige rammer. Således vil parterne i udenretlige ordninger have "friere tøjler" til at aftale eksempelvis frivillige akkorder, moratorieordninger o.l., og omfanget af revisors involvering vil derfor være svært at opstille rammer for. I nærværende afhandling vil alene blive fokuseret på revisors rolle i *inden*retlige ordninger, hvilket vil sige ordninger der følger reglerne om rekonstruktion i den nugældende konkurslov, med de muligheder og begrænsninger der følger heraf.

1.3.5.2 Skatte- og øvrige formueforhold

Enhver rekonstruktionsproces vil indeholde overvejelser i relation til skatte- og formueforhold, hvor en revisor vil være en oplagt rådgiver. Skulle sådanne forhold beskrives tilfredsstillende vil det være særdeles omfangsrigt, samt nødvendigt at opstille en mængde forudsætninger, der ikke vurderes at ligge inden for afhandlingens primære behandlingsområde. Der vil alene blive fokuseret på revisors rolle indenfor rammerne af rekonstruktionslovgivningen.

¹⁷ Der henvises til generelle konkursretlige fremstillinger. Se eksempelvis Ørgaard, 2014

1.3.5.3 Konkurs

Konkurs vil alene perifært blive behandlet som et af de mulige udfald af en rekonstruktionsproces, uagtet at revisor i konkurstilfælde vil have mulige roller og arbejdsområder. Der vil blive trukket paralleller til den generelle konkursregulering, hvor det findes relevant. Der vil ikke særskilt blive redegjort for konkursbehandling og følgerne af afsigelse af et eventuelt konkursdekret. Det vurderes at en tilstrækkelig behandling af dette vil være for omfattende og af sekundær betydning i forhold til det beskrevne emnefelt.

1.3.5.4 Øvrig afgrænsning

Revisor kan agere i flere roller i en rekonstruktionsproces.¹⁸ Som indledningsvist beskrevet vil der i afhandlingen primært blive fokuseret på revisors rolle som regnskabskyndig tillidsmand. Hvor denne sondring er særlig relevant vil det i lighed med eventuelle øvrige afgrænsninger blive nævnt undervejs.

¹⁸ Jf. overvejelser i afsnit 4.2

2 Rekonstruktionslovgivningens udvikling

I det følgende kapitel vil der blive givet et kort indblik i konkurslovgivningens historie, fra dens oprindelse i dansk ret og til nu. Detaljeringsgraden øges løbende, fra en overfladisk introduktion af den tidlige historie til en nærmere gennemgang af hensigterne bag den nugældende rekonstruktionslovgivning, baseret på lovforarbejder og deslige. Kapitlet introducerer således relevante begreber og rammerne for rekonstruktion fra fugleperspektiv og danner grundlag for en efterfølgende behandling af gældende ret.

2.1 Oprindelig konkurslov af 1872

De nugældende regler om rekonstruktion indførtes i al væsentlighed i dansk ret i 2011 ved en opdatering af konkursloven som beskrevet i efterfølgende. Imidlertid går konkurslovgivningen i sin helhed helt tilbage til 1872 hvor den oprindelige danske konkurslov, lov nr. 51 af 25. marts 1872 (herefter 1872-loven), blev indført.¹⁹ I den mellemliggende periode op til den nugældende konkurslov, lovbe- kendtgørelse nr. 11 af 6. januar 2014, er der sket op til flere ændringer, tilføjelser og moderniseringer katalyseret af samfundsudviklingen undervejs. De løbende reformarbejder er typisk sket i forskellige kommissioner, udvalg, råd mv. nedsat under Justitsministeriet.

2.2 Indførelse og opdatering af betalingsstandsningsstandsingsregler

Med lov nr. 266 af 25. juni 1975 suppleredes 1872-loven med regler om betalingsstandsning med ud- gangspunkt i betænkning 606 fra 1971 om konkurs og tvangsakkord.²⁰ Betalingsstandsningsinstitut- tets primære formål var at forbedre mulighederne for frivillige gældsordninger ved at give virksom- hederne et åndehul, og derved begrænse antallet af konkurser og insolvente likvidationer.²¹ Beta- lingsstandsningsperioden var defineret til 3 måneder, men kunne under særlige omstændigheder forlænges, med 3 måneder ad gangen, op til ét år.²² Det viste sig imidlertid i praksis at forlængelser ikke kun blev foretaget undtagelsesvist,²³ og at reglerne om anmeldt betalingsstandsning kun sjæl- dent mundede ud i faktiske rekonstruktioner eller frivillige gældsordninger. Reglerne blev i stedet ofte anvendt som ”løftestang” til de former for insolvensbehandling som de oprindeligt havde til hensigt at forebygge ”... som grundlag for uformel likvidation eller som forstadium til konkurs”.²⁴

Med lov nr. 298 af 8. juni 1977, Konkursloven, blev betalingsstandsningsinstituttet fra 1975 medtaget i en ny samlet konkurslov, der afløste 1872-loven.²⁵

På baggrund af erfaringerne siden 1975, introduceredes med lov nr. 187 af 9. maj 1984 en opdateret version af betalingsstandsningsreglerne i konkurslovens kapitel 2,²⁶ hvilende på betænkning nr. 983 om betalingsstandsning fra 1983.²⁷ Samtidig tilføjedes som afsnit IV i konkursloven helt nye regler om gældssanering, byggende på betænkning nr. 957 af 1982 om gældssanering.²⁸ Forud havde gået en offentlig kritik af dagældende regler, hvor det anførtes at betalingsstandsningsinstituttet ofte blev misbrugt af skyldnere til helt at afvikle virksomheder, uden kreditorernes indflydelse på dispositio- nerne omkring afviklingen. Formålet med moderniseringen af reglerne var således ”... at styrke for- dringshavernes indflydelse på betalingsstandsningens forløb og en samtidig forbedring af mulighe- derne for en rekonstruktion af virksomheder, der er trådt i betalingsstandsning.”²⁹ Reglerne blev med

¹⁹ Ørgaard, 2014 s. 13

²⁰ Bet. 1512 s. 26

²¹ Heiberg, 2014 s. 16

²² Jf. dagældende konkurslov § 16 e, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 5

²³ Bet. 1512 s. 30

²⁴ Bet. 1512 s. 26

²⁵ Bet. 1512 s. 26, Ørgaard, 2014 s. 13

²⁶ Heiberg, 2014 s. 16

²⁷ Bet. 1512 s. 27

²⁸ Ørgaard, 2014 s. 14

²⁹ Bet. 1512 s. 26

udgangspunkt i den faktiske anvendelse i større format rettet mod afvikling af skyldnerens virksomhed, og blev derfor yderligere oplagte som forstadium til konkurs, hvilket stred mod de faktiske intentioner bag indførelsen af reglerne i 1975.³⁰

2.3 Oplæg til reform af reglerne om insolvensbehandling

I 1994 udarbejdede det daværende konkursudvalg et ideoplæg indeholdende tre modeller for en lov-revision, med udgangspunkt i justitsministeriets ønske om rekonstruktion af insolvente virksomheder, således at konkurser kunne undgås.³¹ De tre modeller indeholdte forskellige forslag til ændringer af den bestående konkurslov, fra en udbygning af reglerne om betalingsstandsning og tvangsakkord i model I, over etablering af et fælles forstadium til konkurs i model II, til en fuldstændig reform af insolvensbehandling i model III.³² Ideoplæggets forbedringsmuligheder involverede blandt andet øget indflydelse til, og inddragelse af, fordringshaverne i processen samt et øget behandlingstempo mv.³³

I 2000 fremlagdes et debatoplæg af en arbejdsgruppe under Advokatrådet, som var nedsat ud fra et ønske om at forbedre mulighederne for hurtig rekonstruktion af kriseramte virksomheder.³⁴ Debatoplægget gennemgik blandt andet gældende ret og praksis, primært om tvangsakkord, og kom med udgangspunkt i dette med forslag til ændringer af lovgivningen. Forslagene involverede blandt andet gennemførelsen af en ny særlig lov om rekonstruktion hvor skifterettens rolle skulle styrkes og rekonstruktioner skulle ledes af en advokat som rekonstruktør flankeret af både regnskabsmæssig og fagkyndig bistand i et rekonstruktionsforløb med særlige tidsmæssige milepæle. Hertil kom yderligere forslag om ophævelse af krav om minimumsdividende, lempelse af afstemningsregler samt mulighed for konkursregulering af lønkrav og gensidigt bebyrdende aftaler mv.³⁵

2.4 2010-reformen

Den 12. januar 2001 nedsattes Konkursrådet som et stående udvalg under justitsministeriet.³⁶ Konkursrådet er fortsat aktivt, og dets arbejde består blandt andet i at afgive ændringsforslag til konkursloven på ministeriets anmodning, samt at agere rådgivende organ i relation til insolvensretlige bestemmelser i særlovgivning og internationale regler.³⁷

³⁰ Bet. 1512 s. 27

³¹ Bet. 1512 s. 35

³² Bet. 1512 s. 36

³³ For yderligere information vedr. konkursudvalgets ideoplæg fra 1994 se eksempelvis til Bet. 1512 s. 35ff.

³⁴ Bet. 1512 s. 38

³⁵ For yderligere information vedr. Advokatrådets debatoplæg fra 2000 se eksempelvis Bet. 1512 s. 38ff.

³⁶ Se evt. <http://www.justitsministeriet.dk/ministeriet/raad/konkursraadet>

³⁷ Bet. 1512 s. 11

Af Konkursrådets oprindelige kommissorium fremgår det, at den tidligere insolvenslovgivning blev kritiseret for kun i begrænset omfang at understøtte videreførelsen af virksomheder som er levedygtige,³⁸ hvorfor rådet anmodedes om *”at overveje behovet for lovændringer med henblik på underrettagelse af kreditorernes berettigede interesser, at fremme videreførelsen af insolvente eller insolvenstruede virksomheder, som er levedygtige”*.³⁹

Resultatet af rådets overvejelser blev præsenteret i december 2009 ved betænkning nr. 1512, der efter en omfattende justering af betænkningssudkastet førte til at daværende justitsminister Lars Barfoed d. 26. marts 2010 fremsatte lovforslag L 199 ”Forslag til lov om ændring af konkursloven og forskellige andre love.”⁴⁰ Efter 3. behandling i Folketinget blev forslaget vedtaget med enkelte ændringer d. 4. juni 2010,⁴¹ hvilket sidenhen blev til lov nr. 718 af 25. juni 2010 (herefter 2010-loven) med endelig ikrafttræden 1. april 2011.

Med 2010-loven gennemførtes hvad der kaldes en grundlæggende reform af dansk rekonstruktionslovgivning.⁴² Hidtil bestod lovgivningen af et to-strengt system i form af reglerne om anmeldt betalingsstandsning og tvangsakkord,⁴³ der med 2010-reformen blev afløst af et enstrengt regime kaldet rekonstruktion.

2.5 Væsentligste ændringer i 2010-reformen

Som beskrevet i ovenstående er det overordnede formål med rekonstruktionsbehandling at forbedre mulighederne for at videreføre midlertidigt insolvente, men principielt levedygtige virksomheder. De mest markante ændringer i 2010-reformen vil blive opridset i nedenstående, og reglerne gennemgås i det følgende kapitel.

2.5.1 Fokus flyttet fra rekonstruktion af skyldner til rekonstruktion af virksomhed

Reglerne indeholder mulighed for rekonstruktion af skyldneren i form af en akkord og/eller rekonstruktion af virksomheden via virksomhedsoverdragelse, hvorimod en totalafvikling af virksomheden fortsat skal ske i konkursregi. Inden 2010-reformen var fokus alene på rekonstruktion af skyldneren via tvangsakkord, og virksomhedsoverdragelse under rekonstruktion var ikke en mulighed. Denne tilføjelse er derfor udtryk for et lovgivningsmæssigt paradigmeskift,⁴⁴ hvor fokus flyttes fra rekonstruktion af skyldneren til rekonstruktion af selve virksomheden, til fordel for såvel virksomhedens kreditorer, ansatte samt samfundet generelt. Et eksempel på dette grundlæggende paradigmeskift er muligheden for at rekonstruktøren kan overtage ledelsen af virksomheden.⁴⁵

³⁸ Bet. 1512 s. 12 + 55

³⁹ Bet. 1512 s. 13 + 55

⁴⁰ FSR, 2010 s. 9

⁴¹ Heiberg, 2014 s. 15

⁴² Heiberg, 2014 s. 15 + FSR, 2010 s. 9.

⁴³ For introduktion til hhv. anmeldt betalingsstandsning og tvangsakkord kan henvises til Heiberg, 2014 s. 16ff.

⁴⁴ FSR, 2010 s. 10

⁴⁵ Heiberg, 2014 s. 18

2.5.2 Øget indflydelse til kreditorerne i en irreversibel proces

Når rekonstruktionsbehandlingen er igangsat kan den ikke stoppes, og skal uden undtagelse⁴⁶ føre til enten en tvangsakkord og/eller virksomhedsoverdragelse eller konkurs. Der er således ikke mulighed for at skyldneren kan trække sig ud af processen, i modsætning til tidligere regler om anmeldt betalingsstandsning. At skyldneren ikke selv har mulighed for at bringe processen til ophør, har medført at det er blevet muligt at implementere konkurslovens regler om videreførelse af gensidigt bebyrde aftaler samt omstødelse allerede under rekonstruktionsbehandlingen. At skyldnerens rådighed over processen er blevet minimeret bekræftes ligeledes af det faktum at rekonstruktionsbehandling nu også kan begæres af en kreditor i modsætning til det som gjaldt efter reglerne om anmeldt betalingsstandsning.

Kreditorerne er ligeledes tilgodeset i den løbende proces, hvor de aktivt involveres i rekonstruktionsforløbet. Således skal kreditorerne stemme om forslag til rekonstruktionsplan samt efterfølgende vedtagelse af rekonstruktionsforslag, som begge fremlægges af et nyindført rekonstruktionsteam.

2.5.3 Indførelse af et rekonstruktionsteam

Ved indledningen af en rekonstruktionsbehandling, skal skifteretten beskikke en rekonstruktør og en regnskabskyndig tillidsmand. Rekonstruktørens primære opgaver er at styre og fremme rekonstruktionsprocessen mens tillidsmanden blandt andet har til opgave at frembringe og verificere de for processen nødvendige oplysninger. Således skal disse to aktører samarbejde tæt og blandt andet afgive fælles redegørelse og erklæringer undervejs i rekonstruktionsforløbet.

2.5.4 Bindende værdiansættelse af pantsatte aktiver

I forbindelse med rekonstruktionsbehandlingen kan skifteretten fastsætte værdien af et eller flere af skyldnerens pantsatte aktiver, med det resultat at den del af panteretten der ligger ud over den fastsatte værdi bortfalder. I stedet vil den overskydende del blive omfattet af en eventuel akkord, eller alternativt, ved en virksomhedsoverdragelse, ikke kunne gøres gældende overfor en køber.

⁴⁶ Dog fraregnet de (usandsynlige) tilfælde hvor skyldneren bliver solvent undervejs, uden dette skyldes effekten af en akkord, jf. Heiberg, 2014 s. 19

2.6 Opsummering

Konkurslovgivningen har siden indførelsen i dansk ret i 1872 gennemgået en løbende udvikling med markante milepæle undervejs. Katalyseret af samfundsudviklingen har man løbende søgt at tilpasse reglerne om insolvensbehandling så de har været tidssvarende.

2010-loven er som beskrevet i ovenstående den foreløbige kulmination på mange forudgående overvejelser, der danner grundlag for den nugældende rekonstruktionslovgivning. Intentionerne bag reglerne, er i øget omfang at sikre overlevelsen af midlertidigt insolvente, men levedygtige virksomheder. Der fokuseres således primært på at rekonstruere virksomheder i stedet for skyldnere, til gavn for både samfundet samt fordringshaverne.

Rekonstruktionsforløb styres under skifterettens jurisdiktion af et rekonstruktionsteam bestående af henholdsvis en rekonstruktør og en regnskabskyndig tillidsmand. Rekonstruktørens rolle er i vidt omfang at være tovholder og ansvarlig for at drive en effektiv proces, hvor fordringshavernes tilslutning er afgørende. Tillidsmandens rolle er, at øge kvaliteten og validiteten af det materiale som beslutninger skal træffes på undervejs og dermed understøtte mulighederne for et succesfuldt rekonstruktionsforløb.

3 Rekonstruktionslovgivningen

I kapitlet vil der blive redegjort for rekonstruktionslovgivningens indhold med udgangspunkt i den nu-gældende lovs opbygning. Således vil forløbet af en rekonstruktion med indledning, gennemførsel og ophør blive klarlagt ligesom der vil blive redegjort for indholdet og effekterne af en rekonstruktionsbehandling. Undervejs vil begreber og sammenhænge samt rekonstruktionsteamets opgaver i processen løbende blive forklaret.

3.1 Indholdet i en rekonstruktion

47

Indholdet af en rekonstruktion er reguleret i konkurslovens kapitel 2, der tilsiger jf. KL § 10 at en rekonstruktion skal indeholde enten en tvangsakkord, jf. § 10 a, en virksomhedsoverdragelse, jf. § 10 b, eller en kombination af disse elementer.⁴⁸ Således vil regelsættet omvendt ikke kunne anvendes, hvis ingen af elementerne er tilstede. Der er imidlertid mulighed for at de obligatoriske elementer *kan* suppleres af andre tiltag (som ikke reguleres/rummes i regelsættet), som eksempelvis kapitalforhøjelse, supplerende af ledelsen o.l., der i bekræftende fald vil være reguleret efter almindelig aftaleret.⁴⁹

3.1.1 Tvangsakkord

En tvangsakkord kan udføres på flere forskellige måder, men skal jf. KL § 10 a, stk. 1, altid indeholde enten en procentvis nedsættelse af skyldnerens gæld eller alternativt en betalingsudsættelse.⁵⁰ I praksis ses de ofte kombineret ved at en indgået akkordordning suppleres med et nærmere bestemt betalingsforløb,⁵¹ således skyldneren rekonstrueres med sigte på at kunne betale en aftalt dividende via virksomhedens fortsatte drift. Akkorden kan desuden betinges af, at skyldnerens formue samtidigt, helt eller delvist, fordeles mellem kreditorerne, hvilket ultimativt vil medføre en afvikling af virksomheden.⁵²

3.1.1.1 Fordringsklassifikation

En tvangsakkord omfatter ikke alle fordringer, og betyder derfor, at ikke alle fordringer på skyldneren nedsættes. Meget naturligt rammer en tvangsakkord ikke fordringer, der endnu ikke er stiftet. I denne forbindelse er det afgørende skæringspunkt det tidspunkt, hvor skifteretten har modtaget rekonstruktionsforslag indeholdende en tvangsakkordløsning.⁵³ Fordringer stiftet efter dette tidspunkt omfattes ikke, hvorimod tidligere stiftede fordringer i udgangspunktet akkorderes. Dog er dette ikke en selvfølge, og skyldnerens fordringer kan opdeles i tre typer: 1) fordringer der ikke berøres af akkorden, 2) akkordfordringerne og 3) fordringer der bortfalder ved akkorden.

De fordringer, der ikke berøres har jf. KL §10 a, stk. 2 nr. 1-4 en række forskellige karakteristika. Fordringer, der ikke berøres af tvangsakkord, kan eksempelvis som beskrevet i ovenstående være stiftet

⁴⁷ Figur inspireret af BCS, 2012 samt konkurslovens opbygning

⁴⁸ Heiberg, 2014 s. 117ff., Rammeskow, 2011 s. 485, FSR, 2010 s. 15, Paulsen, 2011 s. 155

⁴⁹ L199, 2009-10 s. 70 (almindelige bemærkninger), Bet. 1512 s. 392, Heiberg, 2014 s. 118, FSR, 2010 s. 15

⁵⁰ Heiberg, 2014 s. 117+120, Rammeskow, 2011 s. 488, Paulsen, 2011 s. 156

⁵¹ Heiberg, 2014 s. 121, Rammeskow, 2011 s. 488

⁵² Heiberg, 2014 s. 120ff., Rammeskow, 2011 s. 489

⁵³ Heiberg, 2014 s. 123, Rammeskow, 2011 s. 490, Paulsen, 2011 s. 167

efter skifterettens modtagelse af rekonstruktionsforslag, være stiftet med rekonstruktørens godkendelse, være pantesikrede, under et vist beløb, fortrinsstillede efter konkursordenen⁵⁴ eller specifikt holdt uden for akkorden.⁵⁵

Der er fem typer af fordringer, der jf. KL § 10 a, stk. 3, nr. 1-5, helt bortfalder ved en tvangsakkord. Fordringerne har det til fælles at de rangerer blandt de efterstillede krav i konkurs jf. KL § 98 og involverer blandt andet gaveløfter, konventionalbod og fordringer, der efter aftale står tilbage for øvrige kreditorer ved skyldnerens konkurs.⁵⁶ De efterstillede konkurskrav, der imidlertid ikke bortfalder ved tvangsakkord, behandles følgelig som almindelige akkordfordringer.

3.1.1.2 Ligelighedsprincip

De fordringer, der akkorderes, skal jf. det generelle ligelighedsprincip i KL § 10 c behandles ligeligt. Ligelighedsprincippet fordrer således at alle akkordkreditorerne fyldestgøres ensartet, med mindre de accepterer en mindre gunstig behandling. Den ligelige behandling medfører således at elementerne i tvangsakkorden, herunder dividenderet, betalingstidspunkt og afdragsordning skal være ens for de involverede fordringshavere⁵⁷, med den tilføjelse at uforfaldne fordringer omfattet af tvangsakkorden kan kræves betalt samtidig med andre fordringer jf. KL § 10 a, stk. 4. Omvendt kræver en mere gunstig behandling af enkelte kreditorer samtykke fra samtlige øvrige kreditorer, idet skifteretten ellers efter KL § 13 e, stk. 3, nr. 2, skal nægte at stadfæste akkorden. Se nærmere herom afsnit 3.4.3.

3.1.2 Virksomhedsoverdragelse

Såvel som tvangsakkord, kan virksomhedsoverdragelse også være et element i rekonstruktion. Jf. KL § 10 b går en virksomhedsoverdragelse ud på at skyldnerens igangværende virksomhed eller en del heraf overdrages til eje.⁵⁸ Ved delvis overdragelse er det imidlertid en betingelse, at den udskilte del udgør en økonomisk enhed med egen identitet organiseret med henblik på at udøve økonomisk aktivitet, da formålet med rekonstruktion jo er at sikre overlevelsen af økonomisk levedygtige virksomheder (og ikke blot frasalg af aktiver).⁵⁹ Et eventuelt frasalg kan således potentielt medføre at både den tilbageværende og frasolgte del overlever, uagtet at de i kombination endte i rekonstruktionsbehandling (under skyldnerens ledelse). Såfremt en rekonstruktionsbehandling afsluttes ved en fuldstændig/ren virksomhedsoverdragelse, vil de konkursretlige regler indtræde jf. KL § 15, stk. 3, og skyldneren overgå til konkursbehandling.⁶⁰ Se herom i øvrigt afsnit 3.5.3.

⁵⁴ Konkursordenen i KL kapitel 10 behandles ikke særskilt. For yderligere, se eksempelvis Ørgaard, 2014 s. 171ff., Lindencrone, 2016 s. 691ff.

⁵⁵ For yderligere om ikke-berørte fordringer, se Heiberg, 2014 s. 124ff., Rammeskow, 2011 s. 490ff., Paulsen, 2011 s. 167

⁵⁶ For yderligere om fordringer der bortfalder i konkurs se Heiberg, 2014 s. 129ff., Rammeskow, 2011 s. 506ff., Paulsen, 2011 s. 180ff.

⁵⁷ For yderligere om ligelighedsprincip se Heiberg, 2014 s. 132, Rammeskow, 2011 s. 505, Paulsen, 2011 s. 199ff.

⁵⁸ L199, 2009-10 s. 83 (bemærkninger til § 10 b), Karnov, 2016 nr. 45 s. 35, Rammeskow, 2011 s. 524, Paulsen, 2011 s. 192ff.

⁵⁹ L199, 2009-10 s. 83 (bemærkninger til § 10 b), Karnov, 2016 nr. 46 s. 35

⁶⁰ Heiberg, 2014 s. 117f.

3.2 Indledning af en rekonstruktionsbehandling

3.2.1 Fristdag

Efter KL § 1, stk. 1, er fristdagen det tidligste af følgende tidspunkter:

1. Den dag, da skifteretten modtog begæring om rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering
2. Dagen for skyldnerens død, hvis dødsboet behandles efter reglerne om insolvente boer, jf. §§ 69 - 72 i lov om skifte af dødsboer
3. Dagen for beslutningen om likvidation eller tvangsopløsning af et aktie- eller anpartsselskab, hvis skifteretten efterfølgende inden for tre måneder modtager begæring om konkurs- eller rekonstruktionsbehandling eller af egen drift indleder rekonstruktionsbehandling eller afsiger konkursdekret

Begrebet "fristdag" er fundamentalt i insolvensret, herunder ved konkurs- og rekonstruktionsbehandling. Ved fristdag forstås som hovedregel det tidspunkt, hvorpå en skyldners manglende betalingsevne kom til offentlighedens kundskab ved konstatering hos en offentlig myndighed, hvilket i rekonstruktionsregi vil sige registrering hos skifteretten.⁶¹

Retsvirkningerne af rekonstruktionsbehandling er som hovedregel knyttet til *indledningen* af denne, mens *fristdagen*, som navnet antyder, bruges som udgangs(tids)punkt for at beregne en række frister i processen, blandt andet og især i relation til omstødelse.⁶² Som det vil blive beskrevet efterfølgende vil fristdagen ofte være sammenfaldende med indledningen af rekonstruktionsbehandlingen, men kan i nogle tilfælde ligge inden.

3.2.1.1 Bevarelse af oprindelig fristdag via sløjferegler

Reglerne i KL § 1, stk. 2-4, er parallelt opbyggede, og angiver hvorledes en oprindeligt etableret fristdag bibeholdes i situationer, hvor skyldnerens eller kreditorernes tiltag bevirker at grundlaget for den oprindelige fristdag bortfalder.⁶³ Fristen, der opereres med i bestemmelserne, er tre uger.

I KL § 1, stk. 2, anføres, at såfremt en begæring om rekonstruktionsbehandling tilbagekaldes eller afslås, regnes dagen for modtagelse af den oprindelige begæring dog fortsat for fristdag, hvis skifteretten inden for tre uger efter modtager en ny begæring om enten rekonstruktionsbehandling, konkurs

⁶¹ Heiberg, 2014 s. 23, Ørgaard, 2014 s. 16

⁶² Ørgaard, 2014 s. 16, Heiberg, 2014 s. 23, Lindenchrone, 2016 s. 88, Paulsen, 2011 s. 46

⁶³ For yderligere om sløjferegler se Ørgaard, 2014 s. 18ff., Heiberg, 2014 s. 26ff., Paulsen, 2011 s. 48, Rammeskow, 2011 s. 83ff., Lindenchrone, 2016 s. 93f.

eller gældssanering. Tilsvarende gælder hvis rekonstruktionsbehandlingen *ophører*, og skifteretten inden for tre uger efter modtager begæring om konkurs eller gældssanering.⁶⁴

Der gælder parallelle regler i de tilfælde hvor den oprindelige begæring var om konkurs eller gældssanering jf. bestemmelsens stk. 3 og 4.

3.2.2 Insolvenskrav

For at en skyldner kan blive taget under rekonstruktionsbehandling af skifteretten, er der en række betingelser, der skal iagttages. Den mest grundlæggende forudsætning for indledningen af en rekonstruktionsbehandling er insolvens jf. KL § 11, stk. 1,⁶⁵ hvilket jf. KL § 17, stk. 2, bl.a. indebærer at skyldnerens forpligtelser ikke kan betales i takt med at de forfalder og at dette ikke blot er forbigående.⁶⁶ Det er skifteretten der (endegyldigt) vurderer hvorvidt skyldneren faktisk er insolvent.⁶⁷ Begrebet "skyldner" anvendes simultant i konkurs- og rekonstruktionsreglerne jf. KL § 17, stk. 1 og KL § 11, stk. 1 vedrørende begæring om henholdsvis konkurs og rekonstruktion hvorfor der forudsætningsvist er overensstemmelse mellem disse. Ved skyldner må generelt forstås en fysisk eller juridisk person der kan forpligtige i retsforhold (har retsevne), for eksempel kapitalselskaber (A/S, ApS mv.).⁶⁸

3.2.3 Begæring om rekonstruktion

Rekonstruktionsbehandling kan begæres af skyldneren selv såvel som en fordringshaver,⁶⁹ jf. § KL 11, stk. 1, til skifteretten i den retskreds hvor virksomheden har hjemsted.⁷⁰ Det er alene fordringshavere med en retlig interesse ("noget i klemme") der kan begære rekonstruktion, hvilket eksempelvis indebærer at pantesikrede kreditorer ikke har denne mulighed.⁷¹ Begæringen skal være skriftlig og indeholde bl.a. skyldnerens stamoplysninger jf. KL § 7,⁷² der, hvis mangelfulde, kan suppleres efterfølgende, almindeligvis dog indenfor en uge jf. KL § 8.⁷³

Uanset hvem der ønsker rekonstruktionen indledt, skal begæringen herom indeholde forslag til beskikkelse af et rekonstruktionsteam i form af en eller flere rekonstruktører samt en regnskabskyndig tillidsmand. I forlængelse heraf skal begæringen jf. KL § 11, stk. 2, for at være gyldig som fristdagsgrundlag desuden være bilagt en erklæring fra det foreslåede rekonstruktionsteam, der bekræfter deres villighed til at påtage sig opgaven og at de opfylder lovens betingelser herfor, jf. afsnit 4.1.4 om

⁶⁴ I praksis er bestemmelsen formodentligt kun relevant i de usandsynlige tilfælde, hvor en rekonstruktionsbehandling ophører, fordi skyldneren erklæres solvent, men hvor det inden for tre uger efter viser sig, at dette alligevel ikke var tilfældet. Se Karnov, 2016 nr. 5 s. 32

⁶⁵ Heiberg, 2014 s. 34, FSR, 2010 s. 17, Rammeskow, 2011 s. 73, Paulsen, 2011 s. 214

⁶⁶ KL § 18 anfører desuden eksempler på hvor insolvens formodes at foreligge

⁶⁷ Heiberg, 2014 s. 35, Rammeskow, 2011 s. 73

⁶⁸ Heiberg, 2014 s. 30ff, Ørgaard, 2014 s. 23ff, Rammeskow, 2011 s. 72ff.

⁶⁹ FSR, 2010 s. 10, Heiberg, 2014 s. 29, Rammeskow, 2011 s. 71, Paulsen, 2011 s. 214

⁷⁰ Rammeskow, 2011 s. 75, Heiberg, 2014 s. 34

⁷¹ L199, 2009-10 s. 85 (bemærkninger til § 11), Karnov, 2016 nr. 49 s. 35

⁷² Rammeskow, 2011 s. 76

⁷³ Rammeskow, 2011 s. 81

habilitetskrav.⁷⁴ Ved beskikkelse af rekonstruktionsteamet vurderer skifteretten kandidaternes eg-nethed, herunder om fordringshavernes tillid kan opnås.⁷⁵

Er det skyldner selv der har indgivet begæring, indleder skifteretten rekonstruktionsbehandlingen straks jf. KL § 11, stk. 3, forudsat skyldner bidrager med en (ajourført) oversigt over aktiver, passiver og fordringshavere mv. efter KL § 22 jf. KL § 11, stk. 1. Ligeledes indledes rekonstruktionsbehandlin-gen også straks, såfremt begæring er indgivet af en fordringshaver *med* skyldners accept jf. KL § 11, stk. 4.⁷⁶ Indgiver en fordringshaver begæring *uden* skyldners accept indkalder skifteretten til møde, hvor begæringen behandles. Tiltræder skyldner rekonstruktionsbehandlingen på dette møde, indle-des den straks jf. KL § 11, stk. 4. I modsat fald anses skyldnerens manglende tiltrædelse for en kon-kursbegæring, som tilsvarende straks behandles jf. KL § 11, stk. 5. Kravet om skyldners tiltrædelse af rekonstruktionsbegæringen skal ses i lyset af, at en succesfuld rekonstruktion i praksis afhænger af et loyalt samarbejde med rekonstruktøren, samt at en eventuelt personligt hæftende skyldner ikke bør kunne pådrages omkostninger til rekonstruktionsbehandling uden eget samtykke.⁷⁷ Hæfter skyldner ikke personligt, eksempelvis hvis skyldner er et kapitalselskab, kan en rekonstruktionsbehandling ind-ledes uden skyldners samtykke ved at skifteretten beslutter at rekonstruktøren overtager ledelsen af virksomheden jf. KL § 11 a, stk. 3.⁷⁸ Rekonstruktørens overtagelse af ledelsen omtales nærmere i af-snit 3.3.3.

3.2.4 Uigenkaldelighed

Når rekonstruktionsbehandlingen først er indledt er processen uigenkaldelig, da begæringen om re-konstruktion herefter ikke kan tilbagekaldes jf. KL § 11, stk. 6. Denne regel medfører blandt andet at (konkurs)reglerne om omstødelse og indtræden i gensidigt bebyrdende aftaler finder anvendelse.⁷⁹

3.2.5 Beskikkelse af rekonstruktør og regnskabskyndig tillidsmand

Jf. KL § 11 a skal skifteretten ved indledning af rekonstruktionsbehandlingen beskikke én eller flere rekonstruktører samt én regnskabskyndig tillidsmand for skyldneren, der tilsammen udgør *rekon-struktionsteamet*. Baggrunden for beskikkelse af sidstnævnte er navnlig at underbygge fordringsha-vernens tillid til validiteten og kvaliteten af det regnskabsmateriale der lægger til grund for rekonstruk-tionsforslaget.⁸⁰ Som beskrevet i ovenstående skal rekvirenten ved indgivelse af begæring om rekon-struktion komme med forslag til disse roller, idet skifteretten dog ikke er bundet af disse forslag og kan vælge anderledes, eksempelvis under hensyntagen til vedkommendes (manglende) kompeten-cer, fordringshavernes modvilje mod vedkommende eller skifterettens (dårlige) erfaringer med ved-kommende fra tidligere sager.⁸¹ I praksis vil der kun i særlige, komplekse tilfælde blive beskikket

⁷⁴ Heiberg, 2014 s. 35, FSR, 2010 s. 18,

⁷⁵ Rammeskow, 2011 s. 148

⁷⁶ Skyldners accept skal være utvetydig, jf. Rammeskow, 2011 s. 88.

⁷⁷ FSR, 2010 s. 18

⁷⁸ Heiberg, 2014 s. 67, FSR, 2010 s. 20

⁷⁹ FSR, 2010 s. 18, Heiberg, 2014 s. 30

⁸⁰ L199, 2009-10 s. 87 (bemærkninger til § 11 a), Karnov, 2016 nr. 63 s. 36, FSR, 2010 s. 19, Rammeskow, 2011 s. 148

⁸¹ Heiberg, 2014 s. 36, Rammeskow, 2011 s. 141

mere end en rekonstruktør.⁸² I sådanne tilfælde varetages hvervet individuelt, men skifteretten kan bestemme at beslutninger kun kan træffes i fællesskab og at det i tilfælde af uenighed er en bestemt af rekonstruktørerne, der har den endelige beslutningsevne.⁸³

Det gælder for både beskikkelsen som rekonstruktør og regnskabskyndig tillidsmand, at hvervene er personlige og ikke kan gives til et advokat- eller revisionsfirma.⁸⁴

3.2.5.1 *Rekonstruktionsteamets antagelse af sagkyndig bistand*

Jf. KL § 11 a, stk. 1, 4. pkt., kan rekonstruktøren alliere sig med sagkyndig bistand i det omfang, det måtte være nødvendigt. Tilsvarende kan rekonstruktøren godkende at tillidsmanden antager sådan sagkyndig bistand hvis behov, eventuelt i forbindelse med værdiansættelsen af et aktiv hvor særlig branchekendskab er en nødvendighed eller lignende.⁸⁵

3.2.5.2 *Afsættelse af rekonstruktør og tillidsmand*

Skifteretten *kan*, såvel på skyldners eller fordringshavers anmodning som eget initiativ,⁸⁶ afsætte en rekonstruktør såfremt der foreligger særlige grunde til det, jf. KL § 11 g, stk. 1. Ved særlige grunde må eksempelvis forstås tilsidesættelse af pligter, ukyndighed, utilstrækkeligt behandlingstempo eller anden utilfredsstillende sagsbehandling.⁸⁷ Afsættelse kan ske uden formel afholdelse af møde i skifteretten, men rekonstruktøren, skyldneren og fordringshaverne skal dog gives mulighed for at udtale sig inden skifteretten træffer sin afgørelse.⁸⁸

Rekonstruktører kan ligeledes fratræde af egen vilje jf. KL § 11 g, stk. 4. I de tilfælde, hvor en rekonstruktør afsættes eller fratræder, skal den part, der begærede rekonstruktionsbehandling, have mulighed for at foreslå en ny rekonstruktør, og skifteretten kan i den anledning give pågældende en kort frist hertil, jf. KL § 11 g, stk. 2. Afsættes samtlige rekonstruktører og kan der ikke opnås enighed om en ny, ophører rekonstruktionsbehandlingen, jf. § 11 g, stk. 3. Efter KL § 11 g, stk. 5, gælder de samme betingelser for tillidsmandens afsættelse eller fratrædelse som for rekonstruktøren, dog med den undtagelse, at rekonstruktionsbehandlingen ikke ophører, hvis ikke der opnås enighed om en ny tillidsmand, da skifteretten om nødvendigt kan udpege tillidsmanden på eget initiativ.⁸⁹ En afsat eller fratrådt rekonstruktør eller tillidsmand er pligtig til at overdrage dokumenter vedrørende rekonstruktionsbehandlingen til skifteretten i medfør af KL § 114, stk. 3, jf. KL § 11 g, stk. 1, 2. pkt.

⁸² L199, 2009-10 s. 87 (bemærkninger til § 11 a), Karnov, 2016 nr. 62 s. 36, FSR, 2010 s. 19

⁸³ L199, 2009-10 s. 87 (bemærkninger til § 11 a), Karnov, 2016 nr. 65 s. 36, kongruent med KL § 107, stk. 1, 2. pkt. om forholdet mellem flere kuratorer i konkursbehandling.

⁸⁴ Karnov, 2016 nr. 62+63 s. 36, Rammeskov, 2011 s. 141, Heiberg, 2014 s. 36

⁸⁵ L199, 2009-10 s. 87 (bemærkninger til § 11 a), Karnov, 2016 nr. 66 s. 36, FSR, 2010 s. 20

⁸⁶ L199, 2009-10 s. 94f. (bemærkninger til § 11 g), Karnov, 2016 nr. 96 s. 39, Heiberg, 2014 s. 37

⁸⁷ Heiberg, 2014 s. 37, Karnov, 2016 nr. 96 s. 39, kongruent med hvad der gælder om afsættelse af kurator i konkurs jf. KL § 114, stk. 1,

⁸⁸ L199, 2009-10 s. 95 (bemærkninger til § 11 g), Karnov, 2016 nr. 96 s. 39, Heiberg, 2014 s. 37

⁸⁹ L199, 2009-10 s. 95 (bemærkninger til § 11 g), Karnov, 2016 nr. 100 s. 39, Heiberg, 2014 s. 37

3.2.6 Sikkerhedsstillelse for omkostninger

Reglerne om sikkerhedsstillelse for omkostninger ved rekonstruktionsbehandling og eventuelt efterfølgende konkurs står i KL § 11 a, stk. 4-7. Indledes en rekonstruktionsbehandling på skyldnerens egen begæring eller med dennes samtykke, kræves der som hovedregel ikke sikkerhedsstillelse for omkostningerne forbundet med rekonstruktionsbehandlingen. Er rekonstruktionen modsat begæret af en fordringshaver uden skyldners samtykke, gælder det, at rekvirenten skal stille sikkerhed for omkostningerne forbundet med *rekonstruktørens og tillidsmandens virksomhed*, jf. KL § 11 a, stk. 4, 1. pkt., der dog alene aktualiseres i det omfang skyldnerens egne midler ikke rækker, (jf. bestemmelsens 2. pkt.).⁹⁰ Skifteretten fastsætter sikkerhedsstillelsens størrelse, som desuden markerer den øvre grænse for hvor meget rekvirenten kan hæfte for, jf. KL § 11 a, stk. 4, 2. pkt.⁹¹

3.2.6.1 Krav om yderligere sikkerhed

På rekonstruktørens anmodning kan skifteretten jf. KL § 11 a, stk. 5, 1. pkt., bestemme, at der skal stilles yderligere sikkerhed for omkostningerne forbundet med rekonstruktionsteamets arbejde. Yderligere sikkerhed kan ske i de situationer, hvor der ikke er stillet sikkerhed jf. ovenstående (ved skyldners egen begæring) samt de situationer, hvor rekonstruktøren og/eller tillidsmanden skønner at sikkerhedsstillelsen ikke er tilstrækkelig.⁹² Ønsker rekvirenten ikke at imødekomme den yderligere krævede sikkerhed, bestemmer skifteretten at rekonstruktionsbehandlingen ophører, jf. KL § 11 a, stk. 5, 2. pkt.

3.2.6.2 Aktivering af sikkerhedsstillelse

Såfremt sikkerhedsstillelsen bliver aktuel, får rekvirenten følgelig et krav mod skyldner, der i konkurs vil være et krav efter KL § 94, nr. 1, og derfor ikke omfattet af en eventuel tvangsakkord jf. KL § 10 a, stk. 2 nr. 3.⁹³ I særlige tilfælde kan skifteretten jf. KL § 11 a, stk. 6, bestemme, at statskassen indestår for omkostningerne, hvilket dog kun sker undtagelsesvist.⁹⁴

3.2.6.3 Sikkerhedsstillelse for eventuel konkursbehandling

Uanset om der er stillet sikkerhed for rekonstruktionsbehandlingens omkostninger, er det en forudsætning for at denne kan indledes, jf. KL § 11 a, stk. 7, at den, der har fremsat begæringen, i alle tilfælde stiller sikkerhed for omkostningerne forbundet med en eventuelt efterfølgende *konkursbehandling*, jf. KL § 27, stk. 1.⁹⁵ Det må anføres at reglerne om sikkerhedsstillelse ikke bør forhindre etablering af rekonstruktionsbehandling, der kan føre til videreførelsen af levedygtige virksomheder i tråd med hensigterne bag lovgivningen, men dog modsat heller ikke bør medvirke til en eventuelt

⁹⁰ FSR, 2010 s. 21, Heiberg, 2014 s. 38, Rammeskow, 2011 s. 105, Paulsen, 2011 s. 264

⁹¹ Udgør almindeligvis DKK 30.000 jf. FSR, 2010 s. 21, Rammeskow, 2011 s. 106. Er rekvirenten virksomhedspantehaver udgør sikkerhedsstillelsen dog DKK 50.000 jf. KL § 27, stk. 4.

⁹² Heiberg, 2014 s. 38, Rammeskow, 2011 s. 106-107, Paulsen, 2011 s. 266

⁹³ "Rimelige omkostninger ved forsøg på (...) rekonstruktion". Jf. Heiberg, 2014 s. 38

⁹⁴ L199, 2009-10 s. 89 (bemærkninger til § 11 a), Heiberg, 2014 s. 38, Paulsen, 2011 s. 266

⁹⁵ FSR, 2010 s. 21, Heiberg, 2014 s. 38, Rammeskow, 2011 s. 103-104, Paulsen, 2011 s. 265

unødigt forlængelse af en alligevel uundgåelig, (efterfølgende) konkursbehandling.⁹⁶ Rekonstruktøren skal derfor løbende vurdere mulighederne for en succesfuld rekonstruktion samt om en rekonstruktionsbehandling bør ophøre, hvis skyldners økonomi er så dårlig, at omkostningerne til rekonstruktionssteamets arbejde og/eller virksomhedens fortsatte drift ikke kan dækkes.⁹⁷

3.2.7 Kreditororientering om indledning af rekonstruktionsbehandling

Det anføres i lovforarbejderne til reglerne om rekonstruktionsbehandling, at fordringshaverne potentielt er *"en uudnyttet ressource, der (...) kan udgøre et værdifuldt aktiv i en rekonstruktionsbehandling"*.⁹⁸ I hensigterne anføres det tillige, at fordringshaverne derfor bør have (vid) mulighed for at påvirke forløbet og derfor løbende skal informeres om skyldners forhold samt inddrages i de beslutninger, der træffes (af rekonstruktøren) under rekonstruktionsbehandlingen.⁹⁹ Således skal kreditorerne fra indledningen og gennem hele processen have (bestemmende) indflydelse på om rekonstruktionsbehandlingen bør ophøre eller ej, og til stadighed være informeret om væsentlige forhold.¹⁰⁰

3.2.7.1 Indkaldelse til første kreditormøde/4-ugers-møde

Efter KL § 11 a, stk. 2, skal skifteretten samtidigt med beskikkelsen af rekonstruktionsteamet fastsætte et tidspunkt for et møde med skyldners fordringshavere. Mødet skal afholdes senest 4 efter uger efter rekonstruktionsbehandlings indledning. Der skal straks indrykkes bekendtgørelse i Statstidende, hvori kreditorerne indkaldes til mødet, ligesom rekonstruktøren skal registrere indkaldelsen i Erhvervsstyrelsens it-system i det omfang skyldner er et selskab mv. (sammenslutning).

3.2.7.2 Orientering til særlige panthavere

Rekonstruktøren er *straks* efter sin beskikkelse pligtig til at underrette eventuelle virksomheds- og fordringspanthavere jf. KL § 11 b, stk. 3.¹⁰¹ Årsagen hertil er, at disse panttyper fastfrys på det tidspunkt/klokkeslæt, hvor skifteretten vedtager indledning af rekonstruktionsbehandling, jf. tinglysningslovens § 47f, stk. 2, og at aktiver erhvervet herefter derfor ikke omfattes af pantet.¹⁰²

3.2.7.3 Orientering til berørte parter

Efter KL § 11 b skal rekonstruktøren herudover senest en uge efter sin beskikkelse udsende meddelelse om indledning af rekonstruktionsbehandlingen til alle kendte kreditorer, skifteretten og andre

⁹⁶ Bet.1512 s. 100f., Paulsen, 2011 s. 257

⁹⁷ Bet.1512 s. 101, Rammeskow, 2011 s. 103, Paulsen, 2011 s. 257

⁹⁸ Bet. 1512 s. 110, Rammeskow, 2011 s. 205

⁹⁹ Bet.1512 s. 109, Rammeskow, 2011 s. 205

¹⁰⁰ Rammeskow, 2011 s. 205

¹⁰¹ Heiberg, 2014 s. 39, Heiberg, 2014 s. 40. Kan eventuelt medføre kontrolopslag i personbogen.

¹⁰² FSR, 2010 s. 21, Heiberg, 2014 s. 40, Rammeskow, 2011 s. 207ff

aktører, der berøres af heraf,¹⁰³ dog med undtagelse af skyldners ansatte.¹⁰⁴ Ved "andre, der berøres" forstås kendte samarbejdspartnere, der kan blive berørt af rekonstruktionsbehandlingen, selvom der på indledningstidspunktet ikke er misligholdte aftaler¹⁰⁵ - dette betyder eksempelvis at eventuelle kautionister/garantistillere mv. skal modtage meddelelse, uagtet at disse alene er *potentielle* fordringshavere.¹⁰⁶

Meddelelsen skal jf. KL § 11 b, stk. 2, forsynes med en kopi af skyldnerens seneste årsrapport eller relevante dele heraf, samt tillige oplysninger om skyldnerens vigtigste aktiver, passiver samt kreditorer inklusiv angivelse af eventuelt stillede sikkerheder. Hertil supplerende oplysninger om skyldnerens regnskabsførelse,¹⁰⁷ redegørelse for årsagerne til og formålet med rekonstruktionsbehandlingen samt tidspunktet for førnævnte fordringshavermøde. Under hensyntagen til den korte frist, der gives rekonstruktøren til information af fordringshaverne mv., vurderes det, at den i KL § 11 b, stk. 2 nævnte information kan accepteres i overordnet/summarisk omfang, og at det vigtigste er den generelle information om at rekonstruktionsbehandling er indledt for skyldneren.¹⁰⁸ Der er ikke krav om at meddelelse skal ske skriftligt, men dette må selvfølgelig vurderes at være formålstjenstligt.¹⁰⁹

3.2.8 Første kreditormøde i skifteretten og drøftelse af forslag til rekonstruktionsplan

Det første møde i skifteretten afholdes senest 4 uger efter indledningen af rekonstruktionsbehandlingen, jf. KL § 11 a, stk. 2, 2. pkt. Hensigten med mødet er at skabe en formaliseret og tidlig kontakt mellem skyldneren og fordringshaverne og at lade sidstnævnte få indflydelse på det efterfølgende rekonstruktionsforløb.¹¹⁰

3.2.8.1 Udsendelse af forslag til rekonstruktionsplan

Senest en uge før mødet skal rekonstruktøren have fremsendt sit forslag til rekonstruktionsplan til samtlige kendte fordringshavere og skifteretten jf. KL § 11 c, stk. 1. I modsætning til meddelelsen om indledning af rekonstruktionsbehandling er det alene fordringshaverne,¹¹¹ og dermed ikke "andre, der berøres", rekonstruktøren har pligt til at sende forslaget til, da det kun er fordringshaverne, der

¹⁰³ Fristen kan ikke forlænges. Se Rammeskow, 2011 s. 212ff for yderligere information.

¹⁰⁴ Forudsat de ansatte ikke har ubetalte, forfaldne krav mod skyldneren – de vil i bekræftende fald så vil omfattes af "andre, der berøres" og derfor skulle have meddelelse. Se Karnov, 2016 nr. 75 s. 37, Heiberg, 2014 s. 40.

¹⁰⁵ Karnov, 2016 nr. 75, 2. pkt. s. 37, L199, 2009-10 s. 89 (bemærkninger til § 11 b), Rammeskow, 2011 s. 207

¹⁰⁶ Heiberg, 2014 s. 40, Rammeskow, 2011 s. 207

¹⁰⁷ Sker så fordringshaverne kan bedømme kvaliteten og troværdigheden af regnskabsoplysningerne; eksempelvis om der er eget bogholderi, ekstern assistance, revision og eventuelle bemærkninger herfra eller lignende. Se Rammeskow, 2011 s. 217.

¹⁰⁸ Heiberg, 2014 s. 40

¹⁰⁹ Rammeskow, 2011 s. 210ff.

¹¹⁰ FSR, 2010 s. 22, Heiberg, 2014 s. 46-47, Rammeskow, 2011 s. 220

¹¹¹ Rammeskow, 2011 s. 219

skal stemme om forslaget. På mødet drøftes det fremsendte forslag til rekonstruktionsplan med fordringshaverne og opdateres om nødvendigt jf. KL § 11 e, stk. 1.¹¹² Fordringshaverne har derfor mulighed for at stille spørgsmål og modtage uddybende informationer, så de opnår det bedste beslutningsgrundlag.¹¹³

3.2.8.1.1 Indholdskrav til forslag til rekonstruktionsplan

Forslaget til rekonstruktionsplan skal jf. KL § 11 c, stk. 2, nr. 1 – 4, indeholde

- 1) En begrundet redegørelse for, hvilken type forslag til rekonstruktion der agtes fremsat, og en vurdering af, om der er væsentlige forhold, som kan være til hinder for en gennemførelse af denne rekonstruktion.
- 2) Så vidt muligt oplysning om skyldnerens balance pr. dagen for indledningen af rekonstruktionsbehandling med angivelse af afvigelser som følge af senere indtrufne ændringer.
- 3) Oplysning om, hvorvidt der efter tillidsmandens opfattelse er mangler ved skyldnerens seneste årsrapport.
- 4) En redegørelse for de væsentligste skridt, der agtes foretaget under rekonstruktionsbehandlingen.

Jf. KL § 11 c, stk. 3, skal planen skal tiltrædes af skyldneren, hvilket ved selskaber mv. betyder den tegningsberettigede ledelse.¹¹⁴ Ligeledes skal planen jf. bestemmelsens 2. pkt. suppleres med tillidsmandens vurdering af skyldnerens aktiver samt en fælles erklæring fra rekonstruktøren og tillidsmanden om planens gennemførlighed. Med foranstående indhold får fordringshaverne således et fornuftigt indblik i de kommende elementer i rekonstruktionsprocessen og forudsætningerne herfor, hvilket danner grundlag for konstruktive drøftelser på mødet.¹¹⁵ Indholdskravene til forslaget til rekonstruktionsplanen er forholdsvis omfattende, og skal tjene som grundlag for fordringshavernes beslutning om den fremlagte plan.¹¹⁶

Opfylder forslaget til rekonstruktionsplan ikke ovennævnte krav bestemmer skifteretten at rekonstruktionsbehandlingen ophører jf. KL § 11 c, stk. 4. Vurderes det sandsynligt at en rekonstruktion kan gennemføres, vil domstolene dog (i betydelig grad forsøge, at) bortfortolke de formelle regler der kan hindre rekonstruktionen.¹¹⁷ Tilsvarende kan skifteretten på rekonstruktørens og tillidsmandens anmodning tillade udsættelse af kreditormødet i op til 4 uger jf. KL § 11 e, stk. 5 jf. afsnit 3.2.8.3.

¹¹² FSR, 2010 s. 23

¹¹³ Rammeskov, 2011 s. 220

¹¹⁴ FSR, 2010 s. 59. Alene relevant hvor ledelsen ikke er overtaget af rekonstruktøren.

¹¹⁵ FSR, 2010 s. 23

¹¹⁶ Heiberg, 2014 s. 47

¹¹⁷ Heiberg, 2014 s. 47

3.2.8.2 Mødepligt

Jf. KL § 11 d skal skyldneren, rekonstruktøren og tillidsmanden deltage på mødet, da formålet er at diskutere forslaget til rekonstruktionsplanen.¹¹⁸ Ved skyldnerens ulovlige udeblivelse ophører rekonstruktionsbehandlingen og skyldneren indtræder i konkurs – alternativt kan skifteretten diktere at rekonstruktør overtager ledelsen af virksomheden, jf. KL § 11 d, stk. 2, således skyldner er repræsenteret i form af rekonstruktørens deltagelse.¹¹⁹ Der er ikke lignende konsekvenser, hvis rekonstruktøren eller tillidsmanden udebliver fra mødet, men skifteretten kan i så fald træffe beslutning om en kort udsættelse af mødet såfremt det skønnes hensigtsmæssigt¹²⁰ eller (i værste fald) afsættelse/udskiftning af aktøren jf. KL § 11 e, stk. 4.¹²¹

3.2.8.3 Udsættelse af første kreditormøde/4-ugers-mødet

Jf. KL § 11 e, stk. 5 kan skifteretten tillade udsættelse af drøftelserne om forslaget til rekonstruktionsplanen i op til 4 uger. En sådan udsættelse forudsætter at et flertal af fordringshaverne, der repræsenterer mindst 25% af det samlede, kendte, stemmeberettigede beløb, ikke stemmer imod denne.¹²² Det udsatte møde er jf. KL § 11 e, stk. 5 i sagens natur reguleret efter samme regler som det oprindelige 4-ugers-møde efter KL §§ 11 c - 11 e, hvorfor aktørernes mødepligt samt materiale- og indholdskrav til forslaget til rekonstruktionsplan er uændrede. Udsættelse af skifteretsmødet kan alene ske én gang,¹²³ hvorfor fortsat manglende vedtagelse af rekonstruktørens forslag til rekonstruktionsplan vil medføre at rekonstruktionsbehandlingen ophører, jf. KL § 11 e, stk. 3.

3.2.8.4 Afstemning om forslag til rekonstruktionsplan

Hovedformålet på mødet er fordringshavernes afstemning om det forslag til rekonstruktionsplan som rekonstruktøren har udarbejdet, da vedtagelse heraf er en forudsætning for at rekonstruktionsprocessen kan fortsætte jf. KL § 11 e, stk. 3.¹²⁴ Kan der ikke opnås enighed om forslaget ophører rekonstruktionsprocessen, og skyldneren overgår til konkursbehandling jf. KL § 15, stk. 3. Forslaget til rekonstruktionsplan er jf. KL § 11 e, stk. 2 vedtaget medmindre et flertal af kreditorerne stemmer imod, og at dette flertal samtidigt repræsenterer mindst 25% af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret. Det bemærkes hertil, at en fortsat rekonstruktionsbehandling generelt er betinget af, at rekonstruktøren ikke anser den for udsigtsløs jf. KL § 15, stk. 1, nr. 4, jf. også omtale i afsnit 3.6.1.4.

Eventuelle ændringsforslag til rekonstruktionsplanen kan ligeledes kun vedtages med tilsvarende flertal. Vedtagelse af forslaget til rekonstruktionsplan bekræfter tillige, at rekonstruktøren har den nødvendige opbakning fra fordringshaverne til at fortsætte rekonstruktionsbehandlingen.¹²⁵

¹¹⁸ Rammeskow, 2011 s. 220

¹¹⁹ Rammeskow, 2011 s. 220

¹²⁰ Karnov, 2016 nr. 85 s. 38, Rammeskow, 2011 s. 222

¹²¹ Heiberg, 2014 s. 48

¹²² KL § 13 d. Se afsnit 3.4.2.3.1. Jf. Rammeskow, 2011 s. 222

¹²³ Rammeskow, 2011 s. 223

¹²⁴ Forkastes rekonstruktionsforslaget, anses dette for en konkursbegæring der behandles straks. Jf. Heiberg, 2014 s. 47, Bet. 1512 s. 136. Jf. dog ovenfor om udsættelsesmulighed efter KL § 11 e, stk. 5.

¹²⁵ Heiberg, 2014 s. 48

Ved "et flertal af kreditorerne" regnes jf. KL § 13 d, stk. 2 ikke med antallet af kreditorerne, men derimod størrelsen på deres krav. Fordringshavernes stemmeret på mødet er identiske med stemmerettighederne ved afstemning om det endelige rekonstruktionsforslag og er beskrevet i afsnit 3.4.2.3.1.

3.2.9 Kreditororientering om rekonstruktionsbehandlingen

Som angivet skal fordringshaverne løbende involveres i og orienteres om rekonstruktionsforløbet og væsentlige forhold herved. Foruden de fastsatte kreditormøder, hvor der skal ske afstemning om henholdsvis rekonstruktionsplan og rekonstruktionsforslag, er det også lovfæstet, at der undervejs i forløbet skal udsendes en redegørelse over forløbet til fordringshaverne, ligesom det angives, at fordringshaverne skal orienteres, hvis der sker væsentlige ændringer i forudsætningerne for rekonstruktionsbehandlingen. Disse to forhold er nærmere beskrevet nedenfor.

Efter de hidtidige regler om betalingsstandsning, kunne fordringshaverne kræve, at der blev nedsat et kreditorudvalg, der skulle tilføre forretningsmæssig bistand til insolvensbehandlingen og sikre større indsigt i tilsynets dispositioner under betalingsstandsningsforløbet.¹²⁶ Et tilsvarende regelsæt er ikke implementeret i rekonstruktionsloven af 2010, fortrinsvist begrundet i den øvrige lovfæstede kreditororientering og –involvering samt det forhold, at rekonstruktionsteamet nu obligatorisk består af både en rekonstruktør og en regnskabskyndig tillidsmand¹²⁷.

Det kan diskuteres, hvorvidt tilstedeværelsen af en rekonstruktør og en tillidsmand sikrer de fornødne forretningsmæssige kompetencer, da det i udgangspunkt må antages at være specialister inden for henholdsvis insolvensbehandling og regnskab, der besidder disse poster – snarere end specialister i virksomhedsdrift. Tilsvarende kan det også anfægtes, hvorvidt de to kreditormøder, der er lovfæstet, giver reel kreditorinvolvering i udførelsen. At man fra lovgivers side har fjernet den lovfæstede mulighed for etablering af et kreditorudvalg, må således vurderes at divergere fra ønsket om højere kreditorinvolvering. Behovet for aktiv kreditorinvolvering – og kreditorernes interesse for at deltage – er nødvendigvis meget forskellig fra sag til sag, men det er alligevel vores opfattelse, at det havde været hensigtsmæssigt, om man havde bibeholdt retten til at etablere et officielt forum, hvori fordringshaverne – der gerne skulle fortsætte som samarbejdspartnere i den reetablerede virksomhed – kunne give deres besyv med.

3.2.9.1 3 måneders orientering

Inden for 3 måneder efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen, og derfor typisk cirka 2 måneder efter 4-ugers-mødet,¹²⁸ skal rekonstruktøren udsende en redegørelse til skifteretten og samtlige kendte kreditorer om alle *væsentlige forhold* vedrørende rekonstruktionsbehandlingen jf. KL § 11 f, stk. 1. Fristen for udsendelse af redegørelsen måles fra *indledningen af rekonstruktionsbehandlingen* og er således uafhængig af om 4-ugers-mødet måtte have været udsat efter KL § 11 e, stk. 5.¹²⁹

¹²⁶ Bet. 1512, s. 106

¹²⁷ L199, s. 41 (almindelige bemærkninger)

¹²⁸ Bet. 1512 s. 333, Rammeskov, 2011 s. 223

¹²⁹ L199, 2009-10 s. 93f. (bemærkninger til § 11 f), Karnov, 2016 nr. 93 s. 39

Der skal ifølge bestemmelsen redegøres for resultatet af eventuel fortsat drift af skyldnerens virksomhed samt indikeres et tidspunkt for hvornår et faktisk rekonstruktionsforslag udsendes til fordringshaverne. Ved *væsentlige forhold* forstås herudover informationer om skyldnerens aktiver og passiver og beskrivelse af eventuelle markante forhold i det hidtidige rekonstruktionsforløb, som kan tage udgangspunkt i de tidligere afgivne oplysninger til brug for 4-ugers-mødet mv.¹³⁰

Rekonstruktøren bør samtidig med fremsendelsen af redegørelsen til skifteretten desuden bede skifteretten om at beramme mødet om afstemning om *rekonstruktionsforslaget* efter KL § 13, stk. 1,¹³¹ da dette møde skal være afholdt senest seks måneder efter 4-ugers-mødet om *forslaget til rekonstruktionsplan*.

3.2.9.2 Orientering om ændrede forudsætninger for vedtaget rekonstruktionsplan

Hvis det viser sig at forudsætningerne for det vedtagne forslag til rekonstruktionsplan ændrer sig væsentligt, er rekonstruktøren efter KL § 11 f, stk. 2, pligtig til straks at underrette skifteretten og kreditorerne om det.¹³² Sådanne ændringer kan blandt andet omfatte uforudsete forhindringer for gennemførelse, ændring i skyldnerens forhold som umuliggør planlagt gennemførelse eller oplysninger, der indikerer anden og bedre mulighed for rekonstruktion af virksomheden mv.¹³³ Skifteretten vil da indkalde til et møde, hvor det skal besluttet om rekonstruktionsplanen skal ændres eller om rekonstruktionsbehandlingen helt skal ophøre. Mødet gennemføres efter samme regler som 4-ugers-mødet efter KL §§ 11 c – 11 e jf. ovenfor, hvilket blandt andet indebærer at rekonstruktøren senest en uge før mødet skal fremsende et (ajourført) forslag til rekonstruktionsplan til fordringshaverne og skifteretten og at dette skal drøftes og vedtages under samme omstændigheder som det oprindelige blev det.¹³⁴

3.2.10 Erstatningsansvar og godtgørelse

Efter KL § 11 h finder KL § 28 om erstatningsansvar tilsvarende anvendelse under rekonstruktionsreglerne. Dette indebærer at en kreditor skal betale erstatning for tab og godtgørelse for tort, i det omfang vedkommende, uden at udvise den fornødne agtpågivenhed (*culpa*), har begæret om rekonstruktionsbehandling uden at betingelserne herfor var opfyldt. Viser det sig jf. KL § 28, stk. 2, at rekvirenten end ikke havde en fordring på skyldner, indtræder ansvar (objektivt), uanset om rekvirenten kan bebrejdes noget eller ej. I begge tilfælde vil ansvar indtræde uagtet at rekonstruktionsbehandling ikke nødvendigvis blev indledt.¹³⁵ I specielle tilfælde kan skifteretten kræve at en fordringshaver der begærer om rekonstruktionsbehandling af skyldner, stiller en af skifteretten fastsat sikkerhed for et eventuelt erstatningsansvar efter KL § 28, stk. 3.¹³⁶

¹³⁰ Bet.1512 s. 333, Rammeskow, 2011 s. 224

¹³¹ Skifteretten kan bekendtgøre berammelsen af mødet i Statstidende, og informere om at materialet til mødet dog først kan gennemses i skifteretten 14 dage forinden. Jf. Karnov, 2016 nr. 93 s. 39, Bet.1512 s. 333, FSR, 2010 s. 24

¹³² L199, 2009-10 s. 94 (bemærkninger til § 11 f), FSR, 2010 s. 24, Rammeskow, 2011 s. 224

¹³³ L199, 2009-10 s. 94 (bemærkninger til § 11 f), Karnov, 2016 nr. 94 s. 39, Rammeskow, 2011 s. 225

¹³⁴ L199, 2009-10 s. 94 (bemærkninger til § 11 f), Karnov, 2016 nr. 95 s. 39

¹³⁵ L199, 2009-10 s. 95 (bemærkninger til § 11 h), Karnov, 2016 nr. 101 s. 39, FSR, 2010 s. 25, Heiberg, 2014 s. 38

¹³⁶ L199, 2009-10 s. 96 (bemærkninger til § 11 h), Karnov, 2016 nr. 101 s. 39, Heiberg, 2014 s. 39, FSR, 2010 s. 25

3.3 Retsvirkninger af rekonstruktionsbehandling

Som tidligere anført er begæring om rekonstruktionsbehandling uigenkaldelig og denne manglende mulighed for at udtræde af processen muliggør at lade indledningen af en rekonstruktionsbehandling have relativt indgribende retsvirkninger.¹³⁷ Retsvirkningerne af en indenretlig rekonstruktionsbehandling er reguleret i konkurslovens kapitel 2 b i §§ 12 – 12 u. De væsentligste elementer er beskrevet i det følgende.

3.3.1 Skyldners dispositionsmuligheder

Under forudsætning af at rekonstruktøren ikke har overtaget ledelsen af virksomheden, er det fortsat skyldner selv eller dennes sædvanlige ledelse, der er ansvarlig for virksomhedens drift under rekonstruktionsbehandlingen. Jf. KL §12, stk. 1, må skyldneren imidlertid ikke foretage dispositioner af væsentlig karakter uden rekonstruktørens samtykke, ligesom betaling af gæld alene må ske under hensyntagen til overholdelse af konkursordenen eller for at afværge tab.

Ved dispositioner af væsentlig karakter skal tages hensyn til de konkrete forhold og forstås eksempelvis større varekøb uden for normal drift, salg af ejendom eller større maskiner/anlæg og nedlæggelse eller bortforpagtning af (væsentlige) dele af virksomheden.¹³⁸ I praksis vil rekonstruktøren for at smidiggøre den daglige drift kunne give skyldneren et råderum således skyldneren fortsat kan disponere egenhændigt inden for den aftalte instruks.¹³⁹

Effekten af rekonstruktørens samtykke til en disposition er jf. KL § 10 a, stk. 2, nr. 3, at medkontrahentens vederlagskrav foranstilles i konkursordenen som et § 94-krav og derfor ikke vil være omfattet af en eventuel tvangsakkord.¹⁴⁰ Såfremt skyldneren eller dennes ledelse disponerer på egen hånd uden rekonstruktørens samtykke og/eller uden for aftalt råderum, kan skifteretten træffe beslutning om at rekonstruktionen skal ophøre grundet skyldnerens illoyale optræden jf. KL § 15, stk. 1 nr. 2.¹⁴¹ Se nærmere herom afsnit 3.6.

Jf. KL § 12, stk. 2, kan rekonstruktøren ikke egenhændigt godkende en virksomhedsoverdragelse,¹⁴² da en sådan kun kan ske i overensstemmelse med et rekonstruktionsforslag stadfæstet af skifteretten og derfor er betinget af fordringshavernes vedtagelse. Herudover er der imidlertid ikke nævnt begrænsninger i rekonstruktørens råderum.¹⁴³

¹³⁷ FSR, 2010 s. 25

¹³⁸ L199, 2009-10 s. 96 (bemærkninger til § 12), Karnov, 2016 nr. 103 s. 39, FSR, 2010 s. 25, Heiberg, 2014 s. 84, Rammeskow, 2011 s. 122

¹³⁹ FSR, 2010 s. 26, Heiberg, 2014 s. 84, Rammeskow, 2011 s. 121

¹⁴⁰ FSR, 2010 s. 26, Rammeskow, 2011 s. 127

¹⁴¹ Rammeskow, 2011 s. 126

¹⁴² Rammeskow, 2011 s. 132

¹⁴³ FSR, 2010 s. 26

3.3.2 Skyldners oplysningspligt over for rekonstruktør og skifteretten

Jf. KL § 12, stk. 3, er skyldneren forpligtet til at aflægge regnskab overfor rekonstruktøren efter dens instrukser. I hvilket omfang må variere fra sag til sag,¹⁴⁴ og afhænge af virksomhedens størrelse, aktivitetsniveau og øvrige konkrete forhold samt graden af skyldnerens økonomiske vanskeligheder.

KL § 12, stk. 4, henviser til konkurslovens generelle regler om skyldnerens stilling og oplysningspligt i konkurs ved referencer til KL §§ 100, 103, 105 og 112. Dette indebærer, at skyldneren er forpligtet til at informere skifteretten om alle oplysninger, der er nødvendige for rekonstruktionsbehandlingen, og at skifteretten i modsat fald kan anvende samme tvangsmidler som over for modvillige vidner jf. KL § 103.¹⁴⁵ Ved konkursbehandlinger er skyldner efter KL § 100 forpligtet til at meddele alle fornødne oplysninger til bostyret – KL § 12, stk. 4 medfører imidlertid *ikke* at skyldner er forpligtet til at informere rekonstruktøren på tilsvarende vis, da der, i modsætning til konkurs, ikke sker skyldnerskifte og etablering af et ”rekonstruktionsbo” under rekonstruktionsbehandlingen.¹⁴⁶ I praksis vil dette dog næppe have betydning, da skyldners eventuelt manglende loyale samarbejde med rekonstruktøren kan føre til rekonstruktionsbehandlings ophør eller at skifteretten beslutter at rekonstruktøren overtager ledelsen af virksomheden.

Ved reference til KL § 105, stk. 1, 1. pkt. samt stk. 2 påhviler nævnte oplysningspligt, forudsat skyldner er et selskab, en forening eller organisation, ligeledes medlemmer af direktion, bestyrelse, likvidator, revisor eller personer der tidligere har haft disse hverv samt sammenslutningens nærtstående. I medfør af henvisningen til § 112 i KL § 12, stk. 4 har rekonstruktøren desuden mulighed for at anmode skifteretten om at gennemføre en umiddelbar fagedforretning rettet mod aktiver, papirer mv. der tilhører skyldneren. Medmindre rekonstruktøren har overtaget ledelsen, er anmodningen om fagedforretningen imidlertid betinget af skyldnerens tiltræden.¹⁴⁷

3.3.3 Rekonstruktørens overtagelse af ledelsen af virksomheden

Hvis en rekonstruktionsbehandling må indledes uden skyldners samtykke (som omtalt ovenfor i afsnit 3.2.3) eller der i processen opstår uenigheder mellem skyldneren og de øvrige aktører, kan skifteretten beslutte at den udpegede rekonstruktør overtager ledelsen af virksomheden, jf. KL § 11 a, stk. 3. I praksis har bestemmelsen alene betydning for selskaber mv. (sammenslutninger),¹⁴⁸ idet fysiske personer alene kan tages under rekonstruktionsbehandling med samtykke og alternativt vil overgå til konkursbehandling, jf. KL § 11, stk. 5.

Begæring om rekonstruktørens overtagelse af virksomhedsledelsen kan jf. KL § 12 a komme fra rekonstruktøren selv eller kreditorer der tilsammen repræsenterer minimum 25% af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation giver stemmeret.¹⁴⁹

¹⁴⁴ Heiberg, 2014 s. 85, Rammeskow, 2011 s. 137-138

¹⁴⁵ L199, 2009-10 s. 96 (bemærkninger til § 12), Karnov, 2016 nr. 106 s. 40, Rammeskow, 2011 s. 134ff.

¹⁴⁶ Bet. 1512, s. 222 + 366, FSR, 2010 s. 26

¹⁴⁷ L199, 2009-10 s. 96 (bemærkninger til § 12), Karnov, 2016 nr. 106 s. 40, FSR, 2010 s. 27, Rammeskow, 2011 s. 136

¹⁴⁸ FSR, 2010 s. 20, Heiberg, 2014 s. 88-89, Rammeskow, 2011 s. 167

¹⁴⁹ Kongruent med det krav der gælder for at kunne nedstemme eller ændre rekonstruktørens forslag til rekonstruktionsplan, jf. KL § 11c.

På baggrund af begæring skal skifteretten jf. KL § 12 a, stk. 2, straks indkalde et møde, hvor begæringen om ledelsesovertag behandles. Begæringen kan dog tidligst behandles på tidligere omtalte 4-ugers-møde. Skifteretten godkender begæringen, hvis fordringshaverne vedtager den med tilsvarende majoritet som førnævnte, hvilket implicit indebærer at begæringen tages til følge såfremt ingen af de på mødet repræsenterede kreditorer er uenige.¹⁵⁰

Efter KL § 12 b kan skifteretten efter samme principper og forudsætninger vedtage at rekonstruktøren *foreløbigt* overtager ledelsen af virksomheden, i de tilfælde hvor der er fare for at skyldneren vil råde over aktiver til skade for fordringshaverne. Dette kræver jf. stk. 2 at skifteretten straks indrykker bekendtgørelse i Statstidende om den foreløbige overtagelse samt at rekonstruktøren samtidigt underretter den hidtidige ledelse, tillidsmand og fordringshaverne herom.¹⁵¹ Herefter skal skifteretten jf. KL § 12 b, stk. 3, så vidt muligt indenfor 14 dage, men tidligst på 4-ugers-mødet, beslutte om overtagelsen skal opretholdes og i bekræftende skal dette vedtages efter førnævnte principper for rekonstruktørens varige overtagelse af ledelsen.¹⁵²

De overordnede retningslinjer for rekonstruktørens virke ved overtagelse af ledelsen er givet i KL § 12, stk. 5 og 6. Overtagelsen skal registreres i it-systemerne hos Erhvervsstyrelsen, hvor det samtidigt registreres, at medlemmerne af de hidtidige ledelsesorganer er fratrådt.¹⁵³ Tegningsreglerne vil ligeledes blive ændret, så det kun er rekonstruktøren der kan forpligte skyldneren.¹⁵⁴ Efter KL § 12, stk. 5, er det herefter rekonstruktøren der træffer afgørelse i skyldnerens forhold, i det omfang det ikke er forhold der normalt rangerer under generalforsamlingen jf. KL § 12, stk. 6.¹⁵⁵ Generalforsamlingen bevarer således sin myndighed til eksempelvis vedtægtsændringer mv., dog med tilføjelse af en "gensidig vetoet"¹⁵⁶ der dikterer at rekonstruktøren skal tiltræde alle generalforsamlingsbeslutninger for at disse får virkning jf. KL § 12, stk. 6, 2. pkt.¹⁵⁷ Rekonstruktøren kan dog uden generalforsamlingens godkendelse udpege en (anden) revisor for skyldner jf. KL § 12, stk. 6, 1. pkt.,¹⁵⁸ der ikke må være identisk med den regnskabskyndige tillidsmand eller være fra samme firma som vedkommende, jf. de generelle habilitetsregler. I praksis vil rekonstruktøren således alene have overtaget den beslutningskompetence der, efter de selskabsretlige regler, tilkom de hidtidige ledelsesorganer.¹⁵⁹

¹⁵⁰ L199, 2009-10 s. 98 (bemærkninger til § 12 a), Karnov, 2016 nr. 113 s. 41

¹⁵¹ Karnov, 2016 nr. 115-116 s. 41 (kan evt. udelades)

¹⁵² L199, 2009-10 s. 99 (bemærkninger til § 12 b), Karnov, 2016 nr. 117 s. 41

¹⁵³ FSR, 2010 s. 20, Heiberg, 2014 s. 90

¹⁵⁴ FSR, 2010 s. 20, Heiberg, 2014 s. 88ff, Rammeskow, 2011 s. 169

¹⁵⁵ FSR, 2010 s. 20

¹⁵⁶ Det er i lovforarbejderne og litteraturen diskuteret om den i KL § 12, stk. 6, indarbejdede vetoet er forenelig med EU-lovgivningen (EU-kapitaldirektivet, 71/91/EØF), efter hvilken beslutning om bl.a. kapitalforhøjelse alene beror på generalforsamlingen. Se eksempelvis Karnov, 2016 nr. 109, L199, 2009-10 s. 97 (bemærkninger til § 12), Heiberg, 2014 s. 89, Rammeskow, 2011 s. 192 – alle inklusiv indarbejdede henvisninger/kilder. Det vurderes ikke relevant for nærværende afhandling at træffe beslutning herom.

¹⁵⁷ FSR, 2010 s. 20, Heiberg, 2014 s. 89,

¹⁵⁸ FSR, 2010 s. 20

¹⁵⁹ L199, 2009-10 s. 97 (bemærkninger til § 12), Karnov, 2016 nr. 107-108 s. 40

3.3.4 Begrænsning af individualforfølgning (fyldestgørelsesforbud)

Indledning af en rekonstruktionsbehandling er udtryk for en universalforfølgning, hvor flere kreditorer går sammen for at få deres krav opfyldt. Selvkært harmonerer samtidig individualforfølgning under en sådan proces ikke med det grundlæggende lighedsprincip i insolvensbehandlinger, ligesom rekonstruktørens kræfter bør fokuseres omkring at redde virksomheden og skabe en samlet ordning for kreditorerne.¹⁶⁰ Reglerne i KL § 12 c afskærer således i vidt omfang kreditorerne fra at søge sig fyldestgjort via individualforfølgning under en rekonstruktionsbehandling.¹⁶¹ Dette har effekt for både sikrede og usikrede aktiver, så rekonstruktøren nemmere opnår overblik over hvilke aktiver han kan disponere over.¹⁶²

Som hovedregel suspenderes fordringshavernes mulighed, jf. KL § 12 c, stk. 1, for under en rekonstruktionsbehandling at søge fyldestgørelse via arrest eller udlæg (nr. 1), at udøve brugspanteret (nr. 2), rådighedsberøvelse (nr. 3) samt at søge fyldestgørelse på baggrund af udlæg uden rekonstruktørens og skyldnerens samtykke (nr. 4). At eksempelvis brugspanteret ikke kan udøves, medfører at sådanne nye forhold ikke kan indgås og at eksisterende bortfalder.¹⁶³

Forbuddet mod individualforfølgning gælder imidlertid ikke for udlæg i fordringer, jf. KL § 12 c, stk. 2, eller aktiver med tilbageholdsret indtil et bestemt beløb er betalt, jf. stk. 3. I det omfang der er tale om håndpantssatte aktiver, fordringspant eller aktiver omfattet af virksomhedspant, påvirkes disse ikke af rekonstruktionsbehandlingen, jf. KL § 12 c, stk. 4. Det gælder dog for virksomhedspant, tillige med fordringspant, at disse fastfryses ved indledningen af rekonstruktionsbehandling. I praksis har det den effekt at det typisk kun vil være fordringer sikret ved underpant, der er beskyttet mod individualforfølgning.¹⁶⁴

Muligheden for individualforfølgning er kun begrænset for aktiver som tilhører skyldneren. Har tredjemand stillet sikkerhed for skyldnerens gæld, hindrer forbuddet ikke at pantaver søger sig fyldestgjort i tredjemands pantet.¹⁶⁵ Såfremt aktiver er solgt med ejendomsforbehold eller er leasede, kan fordringshaver fortsat ved skyldners misligholdelse tage aktiverne tilbage efter samme principper som inden indledningen af rekonstruktionsbehandlingen¹⁶⁶ – med mindre rekonstruktøren har samtykket til videreførelse af aftalen efter eksempelvis KL § 12 o, jf. afsnit 3.3.11 om videreførelse af aftaler.

3.3.4.1 *Panthavers krav på løbende ydelser*

Som kompensation for forbuddet mod at søge sig fyldestgjort via individualforfølgning har pantaver ret til løbende ydelser på fordringen.¹⁶⁷ Dette gælder, jf. KL § 12 c, stk. 5, 1. pkt., alene pantesikrede fordringer, der vil være uomstødelige i en konkurssituation, og ikke er positivt nævnt i KL § 12 c, stk. 4, jf. ovenfor. Skyldner skal herefter på pantavers anmodning betale løbende ydelser vedrørende

¹⁶⁰ FSR, 2010 s. 27

¹⁶¹ L199, 2009-10 s. 100 (bemærkninger til § 12 c), Karnov, 2016 nr. 118 s. 41, Rammeskow, 2011 s. 260ff.

¹⁶² FSR, 2010 s. 28

¹⁶³ FSR, 2010 s. 28, Rammeskow, 2011 s. 261

¹⁶⁴ FSR, 2010 s. 28

¹⁶⁵ Rammeskow, 2011 s. 262

¹⁶⁶ FSR, 2010 s. 27, Rammeskow, 2011 s. 262

¹⁶⁷ FSR, 2010 s. 28, Rammeskow, 2011 s. 265, Paulsen, 2011 s. 404ff.

perioden efter rekonstruktionsbehandlingsindledningen, så længe fordringen efter *skifterettens skøn* er dækket af pantet. I det omfang pantet ikke rækker, potentielt efter en fastsættelse af aktivets værdi som omtalt i afsnit 3.3.6, skal skyldner således kun betale en forholdsmæssig andel af de løbende ydelser svarende til den pantsikrede del, jf. KL § 12 c, stk. 5, 2. pkt. Uagtet at der kun betales forholdsmæssigt, vil fordringshaver fortsat bevare det fulde krav, der blot ikke kan gøres gældende under rekonstruktionsbehandlingen.¹⁶⁸

Ved løbende ydelser forstås ydelser, der forfalder regelmæssigt på fastlagte tidspunkter over en længere periode og som panthaver har en berettiget forventning om at modtage.¹⁶⁹ Såfremt skyldner ikke betaler den aftalte ydelse rettidigt, kan fordringshaver, uanset det generelle (fyldestgørelses)forbud, søge fyldestgørelse i det pantsatte aktiv, jf. KL § 12 c, stk. 5, 3. pkt.

3.3.5 Mulighed for udskillelse af aktiver fra pant

Et aktiv kan altid udskilles fra et pant med panthavers samtykke, hvilket dog typisk vil være betinget af, at skyldner samtidig indfrier en tilsvarende del af pantegælden.¹⁷⁰ Indledningen af en rekonstruktionsbehandling betyder jf. KL § 12 d ikke, at skyldner mister den adgang til, via regelmæssig drift, at udskille aktiver fra et pant som måtte bestå inden indledningen¹⁷¹ – med mindre der som ovenfor nævnt er tale om et virksomhedspant, der fryses ved indledning af rekonstruktionsbehandling. I udgangspunktet søger bestemmelsen at underbygge at skyldner skal kunne fortsætte driften af sin virksomhed under rekonstruktionsbehandlingen.¹⁷² Frysningen af virksomhedspant betyder imidlertid, at aktiver erhvervet efter indledningen af rekonstruktionsbehandlingen *ikke* omfattes af pantet, hvorfor det rimeligvis følger at skyldner ikke skal have mulighed for at udskille aktiver og dermed forringe pantet. Det er dog heller ikke i panthavers interesse, at skyldner hindres i at drive sin virksomhed under rekonstruktionsbehandlingen, hvorfor samtykke til udskillelse fra et virksomhedspant i praksis bør forhandles parterne i mellem.¹⁷³

Jf. KL § 12 d, stk. 2, kan skyldner desuden påtvinge udskillelse af aktiver *uden* panthavers samtykke i det omfang at 1) panthavers ret (efter skifterettens vurdering)¹⁷⁴ er omstødelig eller 2) skyldner, efter skifterettens bindende vurdering af et aktiv, godtgør panthaver for den pantsikrede del af fordringen. Begge tilfælde er for så vidt også gældende for udskillelse fra et virksomhedspant, og beskriver derfor eneste mulighed for at udskille aktiver fra et virksomhedspant *uden* panthavers samtykke.¹⁷⁵ Bestemmelsen forhindrer ikke at generel udskillelse kan ske i større omfang *med* panthavers samtykke.¹⁷⁶

¹⁶⁸ Heiberg, 2014 s. 75

¹⁶⁹ Typisk terminsydelser. Jf. L199, 2009-10 s. 103 (bemærkninger til § 12 c), Karnov, 2016 nr. 127 s. 42. Angår både rente og afdrag. Ejerpantebreve, skadesløsbreve og kassekreditnedbringelser vil ikke være omfattet (da sjældent krav om løbende ydelse) – se Heiberg, 2014 s. 75, Bet.1512 s. 175, Rammeskow, 2011 s. 268

¹⁷⁰ Rammeskow, 2011 s. 280

¹⁷¹ FSR, 2010 s. 28f, Heiberg, 2014 s. 77

¹⁷² Rammeskow, 2011 s. 280

¹⁷³ Heiberg, 2014 s. 77, Rammeskow, 2011 s. 281

¹⁷⁴ FSR, 2010 s. 29, Karnov, 2016 nr. 131 s. 42

¹⁷⁵ L199, 2009-10 s. 105 (bemærkninger til § 12 d), Karnov, 2016 nr. 130 s. 42

¹⁷⁶ Karnov, 2016 nr. 130 s. 42

3.3.6 Bindende vurdering af pantsatte aktiver

Efter KL § 12 e, stk. 1, kan skifteretten på skyldners¹⁷⁷ anmodning fastsætte værdien af et eller flere af skyldnerens pantsatte aktiver i forhold til:

- At panthaver jf. KL § 10 a, stk. 2, nr. 2, 3. pkt., bindes af en tvangsakkord for den del af en fordring, der ikke er pantsikret
- At skyldner har mulighed for jf. KL § 12 d, stk. 2, nr. 2, at udskille aktiver fra et pant mod at godtgøre panthaver den fastsatte værdi,
- At panthaver, i forbindelse med virksomhedsoverdragelse hvori det omfattede aktiv er inklusiv, kun har sikkerhed (inden)for den fastsatte værdi og jf. KL § 14 c, stk. 4, skal acceptere skyldnerskifte for et beløb svarende til denne værdi

Omvendt er en bindende vurdering ligeledes udgangspunktet for fastsættelsen af de løbende ydelser, som skyldner skal betale på den pantsikrede del af en fordring efter KL § 12 c, stk. 5, jf. ovenfor, for fordringshavernes stemmeret efter KL § 13 d, stk. 2, 2. pkt., og for panthavers pligt til at dække vurderingsomkostninger i det omfang de ikke er dækket af den ubehæftede del af det pantsatte aktiv efter KL § 12 f, stk. 2. Disse følgeforshold kan dog ikke i sig selv være udgangspunkt for at skifteretten skal fastsætte værdien af et aktiv.¹⁷⁸

Inden skifteretten fastsætter en bindende vurdering, skal den efter KL § 12 e, stk. 2, indhente tillidsmandens vurdering af aktivet samt give berørte pant- eller udlægshavere mulighed for at udtale sig om tillidsmandens vurdering.¹⁷⁹ Samme bestemmelse dikterer desuden at tillidsmanden på skyldners begæring skal foretage enkeltvis vurdering af aktiver, der har været vurderet samlet, forudsat dette ikke er forbundet med urimelige omkostninger. Dette er eksempelvis relevant i de tilfælde, hvor skyldner ønsker at udskille en *andel* af et varelager omfattet af virksomhedspant mod tilsvarende kompensation, uden at skulle kompensere for hele lageret.¹⁸⁰ Skifteretten kan som udgangspunkt for den bindende vurdering anvende tillidsmandens vurdering¹⁸¹, men i det omfang tillidsmanden har ytret usikkerhed om vurderingen eller øvrige omstændigheder fordrer det, kan skifteretten anmode tillidsmanden om at genvurdere aktivet eller efter omstændighederne udmelde syn og skøn.¹⁸² I undtagelsestilfælde kan skifteretten vurdere at en pålidelig vurdering ikke kan opnås, og kan så afslå begæringen om bindende vurdering af det pågældende aktiv.¹⁸³

Effekten af den bindende vurdering sætter ind omgående i relation til tvangsakkord, hvilket betyder at skyldner kan beholde aktivet mod at betale løbende ydelser svarende til skifterettens vurdering og akkorddividende for den del af fordringen der overstiger den fastsatte værdi. I det omfang aktivet afhændes, er vurderingen fortsat retningsgivende for skyldners og panthavers indbyrdes forhold,¹⁸⁴ således at skyldner kan beholde eventuel salgssum der overstiger vurderingen og panthaver modsat

¹⁷⁷ Eller rekonstruktørens, hvis denne har overtaget ledelsen

¹⁷⁸ Karnov, 2016 nr. 134 s. 43, FSR, 2010 s. 29

¹⁷⁹ Rammeskow, 2011 s. 272

¹⁸⁰ Karnov, 2016 nr. 139 s. 43, Rammeskow, 2011 s. 272

¹⁸¹ L199, 2009-10 s. 107 (bemærkninger til § 12 e), Rammeskow, 2011 s. 272

¹⁸² L199, 2009-10 s. 107 (bemærkninger til § 12 e), Rammeskow, 2011 s. 272

¹⁸³ L199, 2009-10 s. 107 (bemærkninger til § 12 e), Rammeskow, 2011 s. 272

¹⁸⁴ FSR, 2010 s. 30

har krav på fuld dækning i det omfang et salg måtte indbringe et mindre beløb. Skifteretten kan jf. KL § 12 e, stk. 3, ændre en bindende vurdering på begæring af skyldner, rekonstruktør eller en fordringshaver, hvis aktivets værdi har ændret sig væsentligt.¹⁸⁵

Muligheden for bindende vurdering må formodes at øge fleksibiliteten i rekonstruktionsbehandlingen, da det ikke er nødvendigt at realisere et aktiv for at værdiansætte det – således kan fordringer tidligt opdeles i henholdsvis sikrede og usikrede til inddrivelse i en eventuel tvangsakkord.

3.3.6.1 Aktiver der ikke kan vurderes bindende

Det er ikke alle aktiver der kan vurderes bindende, og undtaget er jf. KL § 12 e, stk. 2, eksempelvis fast ejendom, større skibe, luftfartøjer, andels(bolig)beviser og tilbehør/inventar/forbedringer omfattet af tinglyst pant på sådanne aktiver.¹⁸⁶ Ligeledes kan fordringer eller kapitalandele ej heller vurderes bindende jf. KL § 12 e, stk. 2, nr. 4. I praksis er bindende vurdering således primært en mulighed for biler, løsøre, der ikke omfattes af nævnte tilbehørspant, samt aktiver, bortset fra fordringer, der kan virksomhedspantsættes.¹⁸⁷

3.3.7 Omkostninger ved vurdering og salg af pantsatte aktiver

Som udgangspunkt skal omkostninger forbundet med at vurdere og sælge aktiver afholdes af skyldner, og vil derfor forringe en eventuel (akkord)dividende til de usikrede kreditorer.¹⁸⁸ KL § 12 f tilsiger imidlertid, at skyldnerens *rimelige* omkostninger forbundet med salg eller vurdering af et pantsat aktiv skal afholdes af den, der køber aktivet. I praksis vil det have den effekt, at den aftalte købesum reduceres med disse omkostninger, hvorved de fragår i friværdien af pantet eller, hvis ingen friværdi, i panthaverens andel af købesummen.¹⁸⁹ Ved rimelige omkostninger forstås vurderings- og annonceringsudgifter samt salær til rekonstruktøren og en eventuelt antaget mægler eller lignende for arbejdet forbundet med salget.¹⁹⁰ Vurderingshonoraret vil oftest indeholde en andel af tillidsmandens honorar, hvorfor det kan være nødvendigt at han opdeler dette på de enkelte aktiver.¹⁹¹ I tilfælde, hvor aktivet *ikke* sælges under rekonstruktionsbehandlingen, skal den sidst-prioriterede panthaver med reel sikkerhed i pantet betale vurderingsomkostningerne, jf. KL § 12 f, stk. 2 og 3. I det omfang der måtte være friværdi i aktivet betaler skyldner selv.¹⁹²

¹⁸⁵ Almindeligvis > 10% ift. den oprindelige vurdering eller hvis betydeligt beløb. Karnov, 2016 nr. 140 s. 43, Rammeskow, 2011 s. 278

¹⁸⁶ L199, 2009-10 s. 106 (bemærkninger til § 12 e), Karnov, 2016 nr. 137 s. 43, FSR, 2010 s. 29

¹⁸⁷ L199, 2009-10 s. 107 (bemærkninger til § 12 e), Karnov, 2016 nr. 134 s. 43, Rammeskow, 2011 s. 271

¹⁸⁸ Rammeskow, 2011 s. 284

¹⁸⁹ L199, 2009-10 s. 108 (bemærkninger til § 12 f), Karnov, 2016 nr. 141 s. 43

¹⁹⁰ L199, 2009-10 s. 108 (bemærkninger til § 12 f), Karnov, 2016 nr. 141 s. 43

¹⁹¹ L199, 2009-10 s. 108 (bemærkninger til § 12 f), Karnov, 2016 nr. 141 s. 43

¹⁹² FSR, 2010 s. 30, Karnov, 2016 nr. 142 s. 43

3.3.8 Modregningsmuligheder i solidariske skyldforhold

Efter KL § 12 g, stk. 1 overføres reglerne omkring modregning i KL §§ 42 - 45 i et vist omfang til også at gælde under rekonstruktionsbehandling. En kreditor, der simultant skylder skyldneren noget, vil foretrække at kunne modregne sin modfordring i det øvrige mellemværende med skyldneren (hovedfordringen), frem for at skulle betale sin egen gæld fuldstændigt, men selv måtte nøjes med dividende i en eventuel tvangsakkord eller konkurs. Udgangspunktet er, at modregning er tidsmæssigt¹⁹³ betinget af, at fordringerne begge er stiftet før fristdagen jf. KL § 42, stk. 1, eller i perioden mellem fristdagen og rekonstruktionsbehandlingens indledning jf. 42, stk. 2.¹⁹⁴

3.3.8.1 Ej modregning med uforfaldne krav

KL § 12 g, stk. 2, dikterer, at det alene er forfaldne fordringer, der kan anvendes til modregning i rekonstruktion, hvilket under hensyn til den generelle intention om at videreføre virksomheden virker rimeligt, således fordringshaver ikke kan presse skyldners likviditet ved at forcere betaling før forfald.¹⁹⁵

3.3.8.2 Ej modregning med simple krav i krav efter videreført aftale

Efter KL § 12 g, stk. 3 præciseres det desuden, at fordringshavere ikke kan anvende krav omfattet af KL § 97 til modregning i skyldners krav fra en af skyldneren videreført aftale efter § 12 o (om videreførelse af gensidigt bebyrdende aftaler, jf. afsnit 3.3.11). Efter motiverne skal bestemmelsen alene anvendes hvor kravene er opstået af forskellige retsforhold (kravene ikke er konnekse)¹⁹⁶ og indebærer, at fordringshaver ikke kan minimere den fordel skyldner opnår ved at videreføre en aftale, da betalingspligten *ikke* kan udlignes ved modregning.

3.3.8.3 Modregning med krav med § 94 status

KL § 12 g, stk. 4, anfører at et krav efter KL § 94, *uanset* stk. 1 og 2, altid kan anvendes til modregning medmindre det er afskåret efter KL § 42, stk. 3 og 4, eksempelvis fordi den kan karakteriseres som en omstødelig betaling. Dette medfører at en modfordring omfattet af KL § 94 kan modregnes i en hovedfordring, selvom at sidstnævnte måtte være stiftet *før* fristdagen.¹⁹⁷

¹⁹³ Desuden generelle betingelser til gensidighed, udjævnighed, effektiv betaling mv. der ikke behandles yderligere. Se evt. Heiberg, 2014 s. 138ff., Rammeskov, 2011 s. 290ff., Ørgaard, 2014 s. 206 ff.

¹⁹⁴ Sidstnævnte alene relevant hvor rekonstruktionsbehandlingen ikke indledes straks, f.eks. hvor fordringshaver indgiver begæring uden skyldners samtykke. Rammeskov, 2011 s. 290

¹⁹⁵ Bet.1512 s. 192, Rammeskov, 2011 s. 289, Paulsen, 2011 s. 436

¹⁹⁶ L199, 2009-10 s. 110 (bemærkninger til § 12 g), FSR, 2010 s. 30, Rammeskov, 2011 s. 300

¹⁹⁷ L199, 2009-10 s. 110 (bemærkninger til § 12 g), Karnov, 2016 nr. 149 s. 44

3.3.9 Dividenderet i solidariske skyldsforhold

Tilsvarende modregningsforholdene overføres reglerne om dividenderet i solidariske skyldsforhold i KL §§ 46 - 52 via KL § 12 g, stk. 1, til også at være gældende i forbindelse med rekonstruktionsbehandlingen, dog med enkelte modifikationer. Reglerne vil ikke blive gennemgået indgående,¹⁹⁸ men indebærer hovedsageligt, at en fordringshaver ved en tvangsakkord bevarer sin dividenderet på sin *fulde* fordring, uanset om han har modtaget afdrag fra en kautionist eller lignende (i solidarisk skyldsforhold med skyldner).¹⁹⁹ I overensstemmelse med et insolvensretligt grundprincip om, at en skyldners formue kun må påvirkes én gang af en fordring, vil den fulde anmeldelsesret naturligvis skulle fordeles mellem kreditor og et eventuelt regreskrav fra en kautionist eller andre, der hæfter for skyldner.²⁰⁰ Efter KL § 14, stk. 3, kan en kreditor i en tvangsakkord fortsat søge sig fuldt fyldestgjort hos en sådan sikkerhedsstiller – det er alene skyldneren, der får gavn af akkordeffekten. Ved en rekonstruktion, der alene indeholder en virksomhedsoverdragelse, er reglerne overflødige, da skyldner efterfølgende erklæres konkurs, jf. KL § 15, stk. 3, og konkursreglerne derfor direkte vil regulere behandlingen. Reglerne har således kun betydning i rekonstruktioner med et tvangsakkordelement.²⁰¹

3.3.10 Ekstinktion (regler om sikringsakters foretagelse)

Indledning af en rekonstruktionsbehandling har, for så vidt angår reglerne om sikringsakters foretagelse og retsvirkning, samme effekt som afsigelse af konkursdekret jf. KL § 12 h, hvilket indebærer at rekonstruktionsbehandling har en tilsvarende rettighedsophørende effekt som konkurs. Således vil en rettighedshaver der har undladt at foretage en *nødvendig* sikringsakt inden rekonstruktionens indledning miste sin fortrinsret i aktivet i relation til konkurrerende forfølgning, men kan selvfølgelig rette sit (nu) usikrede krav mod skyldneren.²⁰² Undtagelsen til denne effekt er ved aktiver, så som fast ejendom, skibe, motorkøretøjer, værdipapirer mv., hvor der skal iagttages særlige sikringsakter – i disse tilfælde opnås først ekstinktiv effekt når rekonstruktionsbehandlingen er tinglyst eller registreret.²⁰³ Reglerne vil ikke blive behandlet nærmere.²⁰⁴

3.3.11 Videreførelse af gensidigt bebyrdende aftaler

En skyldner under rekonstruktionsbehandling har efter KL § 12 n – 12 u adgang til at videreføre gensidigt bebyrdende aftaler. Reglerne medfører, at de aftaler, som skyldner har indgået, ikke kan ophæves af medkontrahtenten med begrundelse i skyldnerens indtræden i rekonstruktionsbehandling.²⁰⁵ Det kan således heller ikke aftales, at indledning af rekonstruktionsbehandling i sig selv kan begrunde ophævelse.²⁰⁶

¹⁹⁸ For yderligere se almindelige konkursretlige fremstillinger, eksempelvis Ørgaard, 2014 s. 222ff.

¹⁹⁹ FSR, 2010 s. 31, Heiberg, 2014 s. 147, Rammeskow, 2011 s. 513, Paulsen, 2011 s. 488

²⁰⁰ Heiberg, 2014 s. 146, Rammeskow, 2011 s. 513

²⁰¹ Heiberg, 2014 s. 146

²⁰² Rammeskow, 2011 s. 232

²⁰³ Jf. L199, 2009-10 s. 110 (bemærkninger til § 12h), Rammeskow, 2011 s. 231ff.

²⁰⁴ For yderligere se eksempelvis Ørgaard, 2014 s. 45ff.+55, Rammeskow, 2011 s. 231ff.

²⁰⁵ Karnov, 2016 nr. 163 s. 45 Bet. 1512 s. 221

²⁰⁶ Bet. 1512, s. 369, L199, 2009-10 s. 116 (bemærkninger til § 12 n), Paulsen s. 453

Bestemmelserne svarer i et vist omfang til dem, der gælder under konkurs efter KL kapitel 7, §§ 55 – 63. At reglerne er gældende for rekonstruktionsbehandlingen er en præcisering i forhold til de tidligere regler om tvangsakkord og betalingsstandsning, hvor der ikke i lovgivningen var indarbejdet bestemmelser om gensidigt bebyrdende aftaler.²⁰⁷ Henset til, at man med en rekonstruktionsbehandling ønsker at sikre fortsættelsen af en virksomhed, giver det god mening at lovfæste videreførelsen af aftaler.

3.3.11.1 Samtykke om videreførelse

Det er efter KL § 12 o, stk. 1, en betingelse for videreførelsen af en aftale, at rekonstruktøren har givet sit samtykke. Hvor rekonstruktøren ikke selv har taget initiativ til give medkontrahenten meddelelse om videreførelse, kan en medkontrahent efter KL § 12 o, stk. 3, 1. pkt., kræve, at skyldneren – og dermed rekonstruktøren – uden ugrundet ophold tager stilling hertil, dog jf. nedenfor om ansættelsesaftaler. I almindelighed vil ”uden ugrundet ophold” indbefatte, at der skal ske stillingtagen inden for en uge, medmindre forholdets natur kræver et hurtigere svar.²⁰⁸ Generelt må det dog også forventes, at rekonstruktøren på et tidligt tidspunkt i forløbet vil tage stilling til hvilke aftaler der skal videreføres, idet det i et vist omfang vil skulle indarbejdes i den rekonstruktionsplan, der fremlægges på 4-ugers-mødet.²⁰⁹

3.3.11.2 Genoptagelse af ophævede aftaler

Efter KL § 12 o, stk. 1, 2. pkt., kan skyldneren videreføre aftaler, som medkontrahenten har ophævet inden for de seneste fire uger med begrundelse i skyldnerens misligholdelse, medmindre medkontrahenten disponeret i henhold til ophævelsen.²¹⁰ Det bemærkes, at den i bestemmelsen angivne tidsfrist blot definerer ”inden for de seneste fire uger”, og genoptagelsesmuligheden er således uafhængig af tidspunktet for indledning af rekonstruktionsbehandlingen.

Muligheden for at genoptage ophævede aftaler gælder dog kun, hvis ophævelse er sket som følge af skyldnerens manglende eller forsinkede levering af egen ydelse, jf. KL § 12 o, stk. 2. Hvor ophævelse er sket som følge af faktiske eller retlige mangler, er der således ikke den samme adgang til genoptagelse. Denne sondring må siges at forekomme temmelig fornuftig, idet skyldnerens forsinkelse med egen ydelse som også angivet i forarbejderne ”... ofte vil være begrundet i skyldnerens insolvens”²¹¹. Dette uanset om skyldnerens ”egen ydelse” består i betaling eller faktisk levering af en vare eller ydelse.²¹²

²⁰⁷ Paulsen, 2011 s. 449

²⁰⁸ L199, 2009-10 s. 116 (bemærkninger til § 12 o), bet. 1512 s. 369

²⁰⁹ Paulsen, 2011 s. 455

²¹⁰ L199, 2009-10 s. 116 (bemærkninger til § 12 o), bet. 1512 s. 368

²¹¹ Bet. 1512, s. 225

²¹² L199, 2009-10 s. 116 (bemærkninger til § 12 o)

3.3.11.3 Udvidet adgang til ophævelse af aftaler

Hvis en aftale videreføres efter KL § 12 o, stk. 1, kan skyldneren altid opsige aftalen med 1 måneds varsel, jf. KL § 12 o, stk. 4. Dette gælder uanset et tidligere (inden rekonstruktionsbehandlingen) aftalt opsigelsesvarsel, og omfatter således også eksempelvis opsigelsesvarsler i ansættelsesaftaler.²¹³ Er der aftalt et kortere opsigelsesvarsel, vil dette dog være gældende.²¹⁴

Efter KL § 12 t, stk. 1, kan skyldneren med rekonstruktørens tilladelse endvidere opsige en aftale om et vedvarende retsforhold med *sædvanligt eller rimeligt* varsel.

3.3.11.4 Medkontrahentens retsstilling ved videreførelse af aftaler

Når en aftale videreføres efter KL § 12 o, vil medkontrahentens krav blive omfattet af KL § 94, jf. KL § 12 p, stk. 1. Kravet sidestilles dermed med øvrige rekonstruktørgodkendte omkostninger.

Tilsvarende gør sig efter KL § 12 p, stk. 2, gældende for aftaler om løbende ydelser for den andel af kravet, der vedrører perioden efter rekonstruktionsbehandlings indledning. Hvis aftalen opsiges efter KL § 12 o, stk. 4 eller KL § 12 t, vil den andel af kravet, der vedrører tiden efter opsigelsen, dog ikke omfattes af § 94.

3.3.11.5 Ansættelsesaftaler

For ansættelsesaftaler gælder efter KL § 12 o, stk. 3, 2. pkt., at der først kan kræves stillingtagen til videreførelse 14 dage efter rekonstruktionsbehandlings indledning, jf. KL § 12 u, stk. 1, 1. pkt.

Denne udskudte stillingtagen skyldes, at det i KL § 12 u, stk. 1, 1. pkt., defineres, at medarbejderes lønkrav for tiden *efter* rekonstruktionsbehandlings indledning vil have samme status som lønkrav for tiden *inden* rekonstruktionsbehandlings indledning, hvis skyldneren inden for 14 dage erklærer ikke at ville videreføre ansættelsesforholdet. Lønkravet vil i så fald være omfattet af KL § 95.²¹⁵

Hvor ansættelsesforholdet videreføres under rekonstruktionsbehandlingen, herunder hvis erklæring om *ikke* at videreføre først afgives senere end 14 dage efter rekonstruktionsbehandlings indledning, vil hele lønkravet for perioden efter rekonstruktionsbehandlings indledning være omfattet af KL § 94, jf. KL § 12 u, stk. 1, 3. pkt.

Hvor den ansatte har udført arbejde for skyldneren efter rekonstruktionsbehandlings indledning, vil lønkravet for det faktiske arbejde dog altid være omfattet af KL § 94, uanset at der inden 14 dage gives meddelelse om ikke at videreføre aftalen, jf. KL § 12 u, stk. 1, 2. pkt.

²¹³ Paulsen, 2011 s. 457

²¹⁴ Paulsen, 2011 s. 457

²¹⁵ Paulsen, 2011 s. 470

3.3.12 Omstødelse

Når en rekonstruktionsbehandling er indledt, vil reglerne om omstødelse i KL § 64 – 80 finde anvendelse jf. KL § 12 i. Idet bestemmelserne om omstødelssgrundlag således i al væsentlighed er identisk med reglerne i konkurs, behandles disse ikke nærmere i nærværende.²¹⁶

KL §§ 12 j – 12 m definerer de processuelle regler i forhold til omstødelse under en rekonstruktionsbehandling. Disse er beskrevet i det følgende.

Alle fordringshavere kan jf. KL § 12 k, stk. 1., stille forslag om anlæg af omstødelssag eller salg af retten til at gøre omstødelse gældende. Forslaget skal behandles ved afstemning blandt fordringshaverne, og for at kunne gøre omstødelse gældende kræves det således, at der afholdes møde i skifteretten.²¹⁷ Fremsættelse af forslag om omstødelse senest på det møde, hvor rekonstruktionsforslaget behandles. Afstemning sker efter de samme regler som ved afstemning om rekonstruktionsforslaget,²¹⁸ idet det efter bestemmelsens 3. pkt. dog kræves, at minimum én fordringshaver stemmer for.²¹⁹ Den begunstigede, som omstødelssagen vedrører, har efter bestemmelsens 4. pkt. ikke stemmeret ved afstemningen.

At en omstødelssag kræver at minimum én fordringshaver stemmer for, kan blandt andet henføres til, at de fordringshavere, der stemmer for, hæfter for sagens omkostninger, jf. KL § 12 k, stk. 2. Hvor flere fordringshavere stemmer for, hæftes der indbyrdes i forhold til deres fordringers størrelse.

Hvis et forslag om at gøre omstødelse gældende ikke vedtages blandt fordringshaverne, kan enhver af de stemmeberettigede fordringshavere selvstændigt (eller flere sammen) anlægge omstødelssag, jf. KL § 12 k, stk. 4. Skifteretten skal dog gives meddelelse herom, og denne kan nægte førelse af omstødelssag, hvis en sådan sag vurderes at stride mod fordringshavernes samlede interesser.

Uanset om en omstødelssag er anlagt på baggrund af en positiv afstemning blandt fordringshaverne eller af en fordringshaver selvstændig, bestemmer KL § 12 l, at et eventuelt provenu fra en omstødelssag skal betales til skifteretten, der sørger for betaling af sagsomkostninger og efterfølgende uddeling til fordringshaverne efter samme fordeling som ved rekonstruktionen. At en fordringshaver således vælger at anlægge sag selvstændigt med deraf følgende hæftelse for sagsomkostningerne, medfører ikke at denne opnår ret til hele omstødelssagens nettoprovenu.²²⁰

Som alternativ til at anlægge omstødelssag, kan fordringshaverne jf. KL § 12 j, stk. 3, vælge at sælge retten til at gøre omstødelsskravet gældende. En sådan mulighed gør, at kravet relativt hurtigt kan omsættes til reelle likvider i rekonstruktionsbehandlingen, uden at skulle afvente udfaldet af et søgsmål.²²¹

²¹⁶ For nærmere om omstødelssgrundlag, se eksempelvis Ørgaard, 2014 s. 89, Lindenchrone, 2016 s. 545 (kap. 8)

²¹⁷ Karnov, 2016 nr. 156 s. 45

²¹⁸ Jf. afsnit 3.4.2.3

²¹⁹ Modsat afstemning om rekonstruktionsforslaget, der blot er vedtaget, hvis ingen stemmer imod

²²⁰ Rammeskov, 2011 s. 258

²²¹ Bet. 1512, s. 201

3.4 Gennemførelse af rekonstruktion

Rekonstruktionens gennemførelse er reguleret i konkurslovens kapitel 2 c. Kapitlet indeholder således bestemmelser om krav til rekonstruktionsforslagets indhold, vedtagelse og forkastelse heraf samt tidsfrister i samme forbindelse.

3.4.1 Rekonstruktionsmaterialet

Rekonstruktørens og tillidsmandens arbejde skal med udgangspunkt i den tidligere fremlagte rekonstruktionsplan føre til udarbejdelsen af et rekonstruktionsforslag, der konkretiserer det økonomiske resultat af rekonstruktionen for fordringshaverne.²²² På baggrund af det samlede rekonstruktionsmateriale skal fordringshaverne tage stilling til, om de vil tiltræde rekonstruktionsforslaget.²²³ Efter KL § 13 b, stk. 1, består det samlede rekonstruktionsmateriale af:

1. Rekonstruktionsforslag (stk. 1, nr. 1)
2. Oversigt over skyldnerens status (stk. 1, nr. 2)
3. En redegørelse fra rekonstruktøren og tillidsmanden (stk. 1, nr. 3)
4. Skyldnerens tiltrædelse (stk. 2)

Rekonstruktionsmaterialet skal for så vidt muligt udsendes til fordringshaverne senest 14 dage inden afholdelse af det møde, hvor rekonstruktionsforslaget skal behandles.

Rekonstruktionsmaterialets indhold beskrives nærmere i det følgende.

3.4.1.1 Rekonstruktionsforslag

Rekonstruktionsforslaget jf. KL § 13 b, stk. 1, nr. 1, er som ovenfor nævnt en konkretisering af den tidligere fremlagte rekonstruktionsplan, og indeholder således en redegørelse for rekonstruktionens gennemførelse i form af tvangsakkord og/eller virksomhedsoverdragelse samt en redegørelse for finansieringen heraf.²²⁴ Rekonstruktionsforslaget er dermed et udtryk for at rammerne for rekonstruktion er til stede, men ikke nødvendigvis for at rekonstruktionsarbejdet er afsluttet.²²⁵

Der er i loven ingen anvisninger eller mindstekrav til den konkrete opbygning af et rekonstruktionsforslag, der kun indeholder tvangsakkord. Det må derfor vurderes, at rekonstruktionsforslaget blot skal indeholde en generel beskrivelse af den foreslåede tvangsakkord med hovedvægt på de forhold, der har betydning for fordringshaverne. Til brug herfor tages udgangspunkt i bestemmelserne i KL §

²²² Bet. 1512 s. 133

²²³ Paulsen, 2011 s. 348

²²⁴ Paulsen, 2011 s. 348

²²⁵ FSR, 2010 s. 35

10 a, der definerer det mulige indhold af en tvangsakkord. Rekonstruktionsforslaget foreslås således at indeholder oplysninger om:²²⁶

- Typen af tvangsakkord (nedsættelse af fordringer, bortfald af fordringer og/eller betalingsudsættelse
- Forventet dividende, hvis der sker akkordering af fordringerne
- Tidspunkt for udbetaling(-er), hvis der sker betalingsudsættelse
- Oplysning om eventuel beløbsgrænse, hvis fordringer under et vist beløb ikke akkorderes

Oplysningerne om den foreslåede tvangsakkord vil formentlig ofte blive suppleret med en modregnet balance, også jf. nedenfor om statusoversigt.

For rekonstruktionsforslag, der indeholder bestemmelse om virksomhedsoverdragelse, er det derimod angivet specifikt i loven, hvad rekonstruktionsforslag (som minimum) skal indeholde. Efter KL § 13 b, stk. 1, nr. 1, litra a – c, skal forslaget således indeholde oplysning om:

- a) Overdragelsessummen
- b) Aktiver, passiver og aftaler omfattet af overdragelsen, samt
- c) Erhververen.

Overdragelsessummen må i rekonstruktionsforslaget fremgå fordelt på aktiver, således at det kan udledes, hvor stor en andel af overdragelsessummen, der går til panthavere. I nogle tilfælde vil den endelige overdragelsessum på tidspunktet for behandling af rekonstruktionsforslaget ikke være kendt, og der må derfor blot oplyses en mindstepris i materialet til fordringshaverne.²²⁷ Tilsvarende kan det være umuligt eller u hensigtsmæssigt at give oplysninger om en erhverver, hvis der pågår forhandlinger med flere budgivere eller forhandlingerne blot ikke er endeligt afsluttet. I de tilfælde må rekonstruktionsforslaget undlade specifikke oplysninger om erhververen, men i stedet referere om de igangværende forhandlinger. Hvor der er eller forventes at blive indgået aftale om virksomhedsoverdragelse med en af skyldneren nærstående, bør dette oplyses særskilt i rekonstruktionsforslaget.²²⁸

Rekonstruktionsforslaget kan efter stk. 3 ændres af rekonstruktøren frem til vedtagelsen. Et udsendt rekonstruktionsforslag kan dog ikke tilbagekaldes.²²⁹

3.4.1.2 *Oversigt over skyldnerens status*

Statusoversigten skal efter stk. 1, nr. 2, indeholde de følgende elementer:

- a) Oversigt over skyldnerens aktiver
- b) Oversigt over skyldnerens pantsatte aktiver
- c) Oversigt over usikrede krav

²²⁶ Delvist baseret på Paulsen, 2011 s. 794f.

²²⁷ Paulsen, 2011 s. 349f.

²²⁸ Paulsen, 2011 s. 350

²²⁹ L199, 2009-10 s. 123 (bemærkninger til § 13 b), Karnov, 2016 nr. 195 s. 48

Delelementerne af statusoversigten er nærmere beskrevet nedenfor.

Som ovenfor stiller loven ikke specifikke krav til opstillingen af statusoversigten, men det angives i lovbemærkningerne,²³⁰ at der ikke er *”..noget til hinder for, at oversigterne (..) præsenteres samlet i en såkaldt modregnet balance”*. Samme angiver, at eventuelle betingede og bestridte krav samt aktiver, hvor der er tvist om ejendomsretten eller andre rettigheder, skal medtages i statusoversigten.

Statusoversigten kan udarbejdes af skyldneren selv, af dennes revisor eller af den regnskabskyndige tillidsmand.²³¹ Statusoversigten vil i udgangspunktet være en opdateret version af den statusoversigt, der udarbejdes ved indledning af rekonstruktionsplanen. Kombineret med at statusoversigten er et temmelig betydeligt dokument for rekonstruktionsforslaget, må det vurderes at give god mening, hvis det således er rekonstruktionsteamet, der varetager udarbejdelsen af statusoversigten.²³² Det vurderes ikke, at en opstilling af statusoversigt ikke vil være i strid med de generelle uafhængighedskrav.

Idet statusoversigten udarbejdes forud for vedtagelsen af rekonstruktionsforslagets vedtagelse, vil der som angivet ovenfor, hvor rekonstruktionsforslaget indeholder element af virksomhedsoverdragelse, potentielt ikke være kendskab til den endelige overdragelsessum, og statusoversigtens angivne værdier må derfor i disse tilfælde antages at være foreløbige. I de tilfælde, hvor rekonstruktion med virksomhedsoverdragelse efterfølges direkte af skyldnerens konkurs, vil fordringshaverne i øvrigt umiddelbart efter igen modtage en statusoversigt i form af kurators oversigt over boets aktiver og passiver, jf. § 125, stk. 1.²³³

3.4.1.2.1 Oversigt over skyldnerens aktiver med oplysning om værdien af de enkelte aktiver

Oversigten over skyldnerens aktiver jf. KL § 13 b, stk. 1, nr. 2, litra a, baserer sig på virksomhedens seneste årsrapport, korrigeret for til- og afgang.²³⁴ På den baggrund vil det være naturligt, at oversigten tilsvarende følger den opbygning, der fremgår af den seneste årsrapport.

Det skal angives, hvordan aktiverne er værdiansat. Det vil dermed også af oversigten skulle fremgå, hvorvidt værdiansættelsen bygger på den regnskabskyndige tillidsmands vurdering (KL § 11 c, stk. 3), en ekstern vurdering eller en bindende værdiansættelse efter KL § 12 e, stk. 1. Tilsvarende må det skulle oplyses, hvorvidt værdiansættelsen er sket med udgangspunkt i virksomhedens fortsatte drift, en kontrolleret afvikling af aktiverne eller en konkurs.²³⁵ Værdiansættelsen vil således skulle tilpasses de samlede forventninger til rekonstruktionen.²³⁶

²³⁰ L199, 2009-10, s. 122 (bemærkninger til § 13 b), også jf. Paulsen, 2011 s. 348f.

²³¹ Heiberg, 2014 s. 215

²³² Paulsen, 2011 s. 358 angiver modsat, at det definitivt må være skyldnerens revisor, der udarbejder statusoversigten, med den plausible begrundelse at *”Det er ikke tillidsmandens funktion at bistå skyldneren”*. I praksis må det dog antages, at den regnskabskyndige tillidsmand i kraft af de undersøgelser og vurderinger, han har været ansvarlig for, er den person, der har det bedste samlede datagrundlag til brug for opstilling af statusoversigten.

²³³ Heiberg, 2014 s. 215

²³⁴ Paulsen, 2011 s. 352

²³⁵ Se i øvrigt afsnit 0 for yderligere om værdiansættelse af aktiver.

²³⁶ Paulsen, 2011 s. 352

3.4.1.2.2 Oversigt over pantsatte aktiver

Oversigten over skyldnerens pantsatte aktiver jf. KL § 13 b, stk. 1, nr. 2, litra b, skal oplyse om værdien af de pantsatte aktiver, herunder også værdiansættelsesprincipperne jf. ovenfor.

Oversigten skal endvidere indeholde en opgørelse af panterettighedernes art, størrelsen af pantefordringerne samt en eventuel friværdis i de enkelte aktiver.

3.4.1.2.3 Oversigt over usikrede krav

Oversigten over usikrede krav jf. KL § 13 b, stk. 1, nr. 2, litra c, skal indeholde en opgørelse over samtlige usikrede krav med angivelse af de enkelte fordringshavere og deres fordeling i konkursordenen. Pantesikrede krav, hvor pantet ikke strækker til, skal også medtages, og disse vil således fremgå både af ovennævnte oversigt over pantsatte aktiver og oversigten over usikrede krav.²³⁷

3.4.1.3 Redegørelse fra rekonstruktøren og tillidsmanden

Redegørelsen fra rekonstruktionsteamet skal efter § 13 b, stk. 1, nr. 3, litra a – i, indeholde de følgende elementer:

- a) Eventuelle kommentarer til statusoversigten
- b) Redegørelse for sammenhængen mellem statusoversigten og det senest aflagte regnskab
- c) Oplysning om omstødelige forhold
- d) Oplysning om ansvarspådragende forhold
- e) Oplysning om forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne
- f) Oplysning om årsagen til skyldnerens økonomiske vanskeligheder
- g) Anslået dividende i tilfælde af konkurs
- h) Forløbet af samarbejdet med skyldneren under rekonstruktionsbehandlingen
- i) Erklæring fra rekonstruktøren og tillidsmanden om rekonstruktionsforslagets opfyldelse

De enkelte elementer omtales nærmere herunder.

3.4.1.3.1 Kommentarer til statusoversigten

Statusoversigten er som tidligere omtalt en opdatering på tidligere fremsendte opgørelser, hvorfor rekonstruktionsteamets kommentarer mest hensigtsmæssigt bør fokusere på de forhold, der måtte have ændret sig gennem rekonstruktionsforløbet. Dette kan eksempelvis omfatte årsagsforklaring til væsentlige værdireguleringer.²³⁸

Hvor statusoversigten er udarbejdet af skyldner selv eller dennes revisor, må det forventes, at rekonstruktionsteamets eventuelle korrektioner eller præciseringer indarbejdes i statusoversigten inden

²³⁷ Paulsen, 2011 s. 335f.

²³⁸ Heiberg, 2014 s. 216

udsendelse til fordringshaverne og disse vil således ikke kræve særskilt omtale. Hvor forholdene ikke korrigeres inden udsendelse, må det nødvendigvis skulle omtales i redegørelsen.²³⁹

Måtte der være usikkerheder eller uafklarede elementer i statusoversigten, vil disse ligeledes skulle fremsættes i dette afsnit.

3.4.1.3.2 Redegørelse for sammenhængen mellem statusoversigten og det senest aflagte regnskab
Punktet har i et vist omfang sammenhæng med kommentarer til statusoversigten som omtalt ovenfor, men omfatter således også perioden forud for rekonstruktionsbehandlings indledning.

Redegørelsen for sammenhængen mellem senest aflagte regnskab og statusoversigten kan præsenteres i en kapitalforklaring, hvor udviklingen i egenkapitalen vises. Opgørelsen vil i så fald tage udgangspunkt i egenkapitalen i henhold til årsregnskabet, der korrigeres for realiserede driftsresultater i den mellemliggende periode, værdiregulering af aktiver, yderligere (fremkommet) gæld samt omkostninger i forbindelse med rekonstruktionsbehandlingen.²⁴⁰

3.4.1.3.3 Oplysning om omstødelige forhold

Rekonstruktionsteamet har pligt til at undersøge, om der er foretaget omstødelige dispositioner. Det vil – under hensyntagen til teamets arbejdsdeling i øvrigt – i praksis være oplagt, at rekonstruktøren varetager vurdering af de retlige forhold, mens tillidsmanden forestår vurdering af de regnskabsmæssige og økonomiske forhold.²⁴¹

Som omstødelige forhold gælder de almindelige regler efter KL kapitel 8. Om omstødelse, se i øvrigt afsnit 3.3.12.

3.4.1.3.4 Oplysning om ansvarspådragende forhold

Der skal oplyses om skyldnerens eventuelle ansvarspådragende forhold. Oplysningerne vil formentlig tage udgangspunkt i resultatet af undersøgelserne af skyldnerens forhold, herunder undersøgelser i forbindelsen med vurdering af omstødelige forhold.

I praksis vil der formentlig ofte være sket for sen eller manglende betaling af moms og skatter, som er ansvarspådragende efter moms- og skattelovgivningen.²⁴²

3.4.1.3.5 Oplysning om forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne

Kravet om oplysninger om konkurskarantæne er indføjet med vedtagelsen af reglerne om konkurskarantæne i KL afsnit III i 2013 og var således ikke en del af det oprindelige regelsæt i 2010-loven.

²³⁹ Paulsen, 2011 s. 359

²⁴⁰ Jf. principopstillinger i Heiberg, 2014 s. 216 samt Paulsen, 2011 s. 797f.

²⁴¹ Heiberg, 2014 s. 216f., Paulsen, 2011 s. 358

²⁴² Heiberg, 2014 s. 217

Bestemmelserne om konkurskarantæne medfører erhvervsindskrænkninger for ledelsesmedlemmer, der har udvist *groft uforsvarlig forretningsførelse* i en virksomhed, der er taget under konkursbehandling.²⁴³

Oplysningskravet kan henføres til det generelle ønske om at give fordringshaverne det bedst mulige grundlag for stillingtagen til rekonstruktionsforslaget.²⁴⁴

3.4.1.3.6 Oplysning om årsagen til skyldnerens økonomiske vanskeligheder

Rekonstruktionsteamets redegørelse skal også indeholde oplysning om årsagerne til skyldnerens vanskeligheder. Oplysningerne vil i al væsentlighed være en gentagelse af de oplysninger, der fremgik af den meddelelse, der blev givet til fordringshaverne senest en uge efter rekonstruktionsbehandlings indledning, som efter KL § 11 b, stk. 2, nr. 3, skulle indeholde *”en redegørelse for årsagerne til og formålet med rekonstruktionsbehandlingen”*.

Hvor der under rekonstruktionsbehandlingen er fremkommet nye oplysninger eller supplerende informationer i øvrigt, må disse nødvendigvis skulle medtages i redegørelsen.²⁴⁵

3.4.1.3.7 Anslået dividende i tilfælde af konkurs

Redegørelsen skal indeholde oplysning om den dækning, som fordringshaverne må forvente at kunne opnå i tilfælde af en konkurs.

For rekonstruktioner, der indeholder element af virksomhedsoverdragelse, vil der i langt de fleste tilfælde være væsentlig forskel på dividenden i en konkurs og den dividende, der kan opnås, hvis der gennemføres et mere eller mindre kontrolleret salg af virksomheden som led i rekonstruktionen. Oplysningen kan derved forventeligt motivere nogle fordringshavere til ikke at modsætte sig rekonstruktionsforslaget.

For rekonstruktioner, der kun indeholder element af tvangsakkord, må forskellen på akkorddividenden og konkursdividende antages at være lavere. Paulsen²⁴⁶ anfører, at det må antages, at der i langt de fleste tilfælde kun vil være *”beskeden forskel på akkorddividenden og konkursdividenden”*. I tråd med Heiberg m.fl.²⁴⁷ er det dog vores vurdering, at der ofte vil være en vis forskel, blandt andet som følge af den ændrede værdiansættelsesmetode (fortsat drift kontra tvangssalg) samt det forhold, at muligheden for ikke at akkordere småkreditorer udgår.

3.4.1.3.8 Forløbet af samarbejdet med skyldneren under rekonstruktionsbehandlingen

Rekonstruktionsteamet skal udtale sig om samarbejdet med skyldneren under rekonstruktionsforløbet. Udtalelsen vil blandt andet kunne indeholde oplysninger om de tilfælde, hvor rekonstruktøren

²⁴³ Heiberg, 2014 s. 22

²⁴⁴ Karnov, 2016 nr. 195 s. 48

²⁴⁵ Paulsen, 2011 s. 360

²⁴⁶ Paulsen, 2011 s. 361

²⁴⁷ Heiberg, 2014 s. 217

har overtaget ledelsen af virksomheden, eller hvor det på anden vis har været nødvendigt at foretage tilpasninger af ledelsen.²⁴⁸

Hvor der i rekonstruktionsforløbet har været ikke-bagatelagte uoverensstemmelser mellem rekonstruktionsteamet og skyldner, bør uenighederne omtales i udtalelsen, idet det kan være medvirkende til at give fordringshaverne en indikation af processen og samarbejdsviljen fra skyldners side. Uanset uoverensstemmelserne i processen må det dog antages, at samarbejdet mellem skyldner og rekonstruktionsteamet må have forløbet relativt rimeligt, idet man ellers næppe var nået til at kunne fremsætte et rekonstruktionsforslag, men i stedet have indstillet processen tidligere.²⁴⁹

3.4.1.3.9 Erklæring fra rekonstruktøren og tillidsmanden om rekonstruktionsforslagets opfyldelse

Rekonstruktionsteamet skal erklære sig om, hvorvidt rekonstruktionsforslaget efter deres opfattelse giver fordringshaverne en rimelig dividende efter skyldnerens forhold, og om rekonstruktionsforslaget skønnes at være gennemførligt.

Rimelighedsvurderingen må tage udgangspunkt i en vurdering af skyldnerens værdier og en vurdering af den forventede fremtidige indtjening, herunder forholdet mellem dividende og budgetteret indtjening.²⁵⁰

At rekonstruktionsteamet kan erklære sig om gennemførligheden af rekonstruktionsforslaget må i øvrigt forventes at være en selvfølge, når rekonstruktionsforslaget er resultatet af deres arbejde, og alternativet måtte være, at rekonstruktionsforslaget ikke skulle være fremsat.²⁵¹

3.4.1.4 Skyldnerens tiltrædelse

Rekonstruktionsforslaget og statusoversigten skal tiltrædes af skyldneren, jf. § 13 b, stk. 2. Undtaget herfra er dog de situationer, hvor rekonstruktøren har overtaget ledelsen af virksomheden, idet skyldnerens tiltrædelse da vil bestå i rekonstruktørens fremsættelse af rekonstruktionsforslaget.²⁵²

Hvor skyldneren ikke vil tiltræde rekonstruktionsforslaget og statusoversigten, kan rekonstruktionsforslaget ikke sættes til afstemning og det vil medføre ophør af rekonstruktionsbehandlingen.²⁵³ Skyldnerens manglende tiltrædelse af rekonstruktionsforslaget kan dog føre til, at rekonstruktøren overtager ledelsen af virksomheden, hvorefter kravet om skyldnerens tiltrædelse uden videre vil være opfyldt, idet rekonstruktøren således med sin tiltræden vil opfylde kravet.²⁵⁴

²⁴⁸ Heiberg, 2014 s. 217

²⁴⁹ Paulsen, 2011 s. 361

²⁵⁰ Bet. 1512, s. 135

²⁵¹ Paulsen, 2011 s. 362, Heiberg, 2011 s. 218

²⁵² Karnov, 2016 nr. 196 s. 48

²⁵³ Paulsen, 2011 s. 363

²⁵⁴ Paulsen, 2011 s. 363, Heiberg, 2014 s. 218

3.4.2 Kreditormøde

Efter KL § 13, stk. 1, skal der senest seks måneder efter mødet, hvor rekonstruktionsplanen blev drøftet, igen afholdes møde i skifteretten med henblik på afstemning om rekonstruktionsforslaget.²⁵⁵

Hvor fristen ikke overholdes og der ikke er givet udsættelse som omtalt nedenfor, bestemmer skifteretten jf. KL § 13, stk. 5, at rekonstruktionen ophører. Udgangspunktet for en rekonstruktionsbehandling varighed er derfor op til cirka 7 måneder (4 uger + 6 måneder).²⁵⁶

3.4.2.1 Indkaldelse

Mødet berammes af skifteretten på begæring af rekonstruktøren²⁵⁷. Indkaldelse til mødet sker efter KL § 13, stk. 2, ved at rekonstruktøren senest 14 dage inden mødets afholdelse fremsender rekonstruktionsforslaget med bilag (jf. ovenfor) til skifteretten, samtlige kendte fordringshavere samt andre af forslaget berørte parter, dog undtaget skyldnerens ansatte. Hvis skyldneren er registreret i Erhvervsstyrelsen, skal der ligeledes ske registrering i Erhvervsstyrelsens it-system, hvor det skal fremgå, at der er udsendt materiale til førnævnte parter og at materialet ligger til gennemsyn i skifteretten. Efter stk. 3 skal skifteretten tilsvarende senest 14 dage inden mødets afholdelse indrykke bekendtgørelse i Statstidende med indkaldelse til mødet samt opfordring om anmeldelse af krav til rekonstruktøren, der ikke tidligere er gjort gældende.

På mødet skal skyldneren, rekonstruktøren og tillidsmanden være til stede, jf. KL § 13 c, stk. 1. Hvis skyldneren udebliver uden lovligt forfald, bestemmer skifteretten jf. stk. 2 at rekonstruktionsbehandlingen ophører, hvis ikke det på mødet bestemmes at rekonstruktøren overtager ledelsen af virksomheden. Har rekonstruktøren tidligere overtaget ledelsen af virksomheden, handler rekonstruktøren på skyldnerens vegne, og vil i disse tilfælde (også) repræsentere denne.

Der gælder ikke tilsvarende bestemmelse om rekonstruktørens eller tillidsmandens udebliven, hvorved kreditorerne godt kan stemme om rekonstruktionsforslaget uden deres tilstedeværelse. Jf. ovenfor forudsætter dette selvfølgelig at rekonstruktøren ikke har overtaget ledelsen. Efter omstændigheder må en rekonstruktørs eller tillidsmands udebliven fra mødet dog være at betragte som en tilside sættelse af pligter med deraf følgende risiko for afsættelse, jf. afsnit 3.2.5.2.

3.4.2.2 Udsættelse

Som ovenfor angivet skal der ske møde med afstemning om rekonstruktionsforslaget senest seks måneder efter det første kreditormøde. Med rekonstruktørens samtykke kan skyldneren imidlertid efter

²⁵⁵ Efter KL § 11 e, stk. 5, kan drøftelsen af rekonstruktionsplanen (KL § 11 a, stk. 2) som beskrevet i afsnit 3.2.8.3 i særlige tilfælde udsættes i op til fire uger. Muligheden for udsættelse var ikke en del af det oprindelige lovforslag L 199, men blev indsat under Folketingets behandling. Der blev ved indsættelsen heraf ikke taget stilling til om seks-måneders-fristen i de tilfælde, hvor drøftelsen var udskudt, skulle beregnes fra det første møde eller fra det møde, hvor rekonstruktionsplanen faktisk blev vedtaget. Rammeskov, 2011 s. 435f. angiver at manglende konsekvensændring må medføre at fristen regnes fra det første møde; vi tilslutter os Heiberg, 2014 s. 49, der modsat mener, at seks-måneders-fristen må gælde fra det udsatte møde, således at det sikres, at rekonstruktionsteamet uændret har op til seks måneder til rekonstruktionsbehandlingen.

²⁵⁶ Paulsen, 2011 s. 309

²⁵⁷ Bet. 1512, s. 378

KL § 13 a, stk 1., anmode skifteretten om forlængelse af denne frist. Anmodningen skal iht. KL § 13 a, stk. 2, ske skriftligt og indeholde en redegørelse for formålet med forlængelsen.

Anmodningen skal herefter behandles på et møde med fordringshaverne, der jf. stk. 3 skal søges afholdt senest en uge efter modtagelse af anmodningen. På mødet skal fordringshaverne stemme om forlængelsen efter samme princip som ved afstemning om rekonstruktionsforslaget, hvorved vedtagelse af forlængelsen sker, hvis et flertal ikke stemmer imod. Det er således ikke op til skifteretten at vurdere, hvorvidt anmodningen er tilstrækkeligt begrundet.²⁵⁸

Forlængelse kan gives med op til to måneder ad gangen, dog højst fire måneder i alt. Den maksimale samlede varighed af rekonstruktionsprocessen, hvor der både ved drøftelse af rekonstruktionsplanen og behandling af rekonstruktionsforslaget er sket udsættelse, udgør således ca. 12 måneder.

3.4.2.3 Afstemning om rekonstruktionsforslaget

Rekonstruktionsforslaget er vedtaget, hvis det ikke på mødet med fordringshaverne bliver nedstemt, jf. KL § 13 d, stk. 1. Afstemning sker efter simpelt flertal blandt de fordringshavere, der er repræsenteret ved mødet og deltager i afstemningen. Afstemning kan efter stk. 2 jf. § 123, stk. 3, ske mundtligt eller skriftligt. Uanset at afstemning kan ske skriftligt, er det dog som nævnt kun de ved mødet *repræsenterede* fordringshavere, der kan afgive stemme, og fordringshavere kan således ikke stemme ved eksempelvis brev eller e-mail. Hvor en fordringshaver ikke er til stede, kan deltagelse i afstemningen dermed alene ske via en fuldmægtig, der deltager.²⁵⁹

Jf. stk. 2 stemmes der efter fordringshavernes beløb. Der gælder altså ikke på samme måde som ved afstemning om rekonstruktionsplanen efter KL § 11 e, stk. 2, en regel om at 25% af det samlede kendte beløb skal være repræsenteret og stemme imod for at kunne forkaste forslaget.

Såfremt et rekonstruktionsforslag forkastes, vil rekonstruktionsbehandlingen ophøre jf. KL § 13 f, stk. 1. I så fald vil skyldnerens bo iht. KL § 15, stk. 3, blive taget under konkursbehandling, jf. nedenfor afsnit 3.6 om *rekonstruktionens ophør*.

3.4.2.3.1 Fordringernes stemmeret

Betingede fordringer har stemmeret jf. § 13 d, stk. 2, jf. § 121, stk. 1. Hvor fordringen tilkommer flere personer efter hinanden, tilkommer stemmeretten den, der må anses for nærmest berettiget til fordringen. Eksempelvist vil en kautionist, der har et regreskrav mod skyldneren, kun have stemmeret, hvis kautionisten faktisk har indfriet den oprindelige fordringshaver. For bestemmelsen er det i øvrigt en generel forudsætning, at der er en vis sandsynlighed for at fordringen vil komme til eksistens og dermed har reel formueværdi.²⁶⁰

²⁵⁸ Skifteretten skal dog fortsat efter KL § 15, stk 1., nr. 4, bestemme at rekonstruktionsbehandlingen ophører, hvis rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs

²⁵⁹ Bet. 1512, s. 386/Rammeskov, 2011, s. 449

²⁶⁰ Heiberg, 2014 side 51

Bestridte fordringer har også stemmeret efter stk. 2, men i de tilfælde, hvor de bestridte fordringers stemmer er afgørende for afstemningens udfald, bestemmer skifteretten hvilke af dem og med hvilket beløb, de indgår. Skifteretten må i de tilfælde således foretage en vurdering af hvorvidt og med hvor meget, fordringshaveren kan få medhold. Skifterettens vurdering i den forbindelse kan ikke betragtes som en afgørelse af tvisten, der således – som normalt – må afgøres civilretligt.²⁶¹

Fordringer, der er dækket af pant eller anden sikkerhed, giver ikke stemmeret, jf. § 13 d, stk. 2, jf. § 120, stk. 2. Fordringer, der kun delvist er dækket af pant, giver derved stemmeret for den usikrede del. Hvor skifteretten har fastsat værdien af et pantsat aktiv jf. KL § 12 e,²⁶² er det denne værdi, der danner grundlag for opgørelse af stemmeret.

Fordringer, der uanset resultatet af afstemningen vil opnå enten ingen eller fuld dækning, giver ikke stemmeret, jf. § 13 d, stk. 2, jf. § 120, stk. 1. Det kan eksempelvis være privilegerede krav efter KL § 94 – 96, der i tilfælde af en konkurs er sikret dækning. Hvor en fordring fratages stemmeret på baggrund af en forventning om, at der ikke vil være dækning, må der nødvendigvis kræves forholdsvis høj grad af sandsynlighed herfor.²⁶³ Bestemmelsen gælder dog ikke, hvis rekonstruktionsforslaget indeholder bestemmelse om tvangsakkord, jf. nedenfor.

I rekonstruktionsforslag, der indeholder bestemmelse om tvangsakkord, har krav, der berøres af akkorden uden at bortfalde, efter KL § 13 d, stk. 4, stemmeret. Dette berører eksempelvis fordringer, der ikke forventes at opnå dækning. Disse har derved stemmeret i en tvangsakkord, modsat bestemmelsen i § 120 som omtalt ovenfor, hvor et krav uden forventet dækning *ikke* har stemmeret.²⁶⁴ De krav, der derimod bortfalder som følge af tvangsakkord efter KL § 10 a, stk. 3, har som nævnt ikke stemmeret.

Fordringer, der tilhører skyldnerens nærstående efter KL § 2, har jf. KL § 13 d, stk. 3, heller ingen stemmeret. Denne begrænsning gælder også, selvom den nærståendes krav er opstået efter at den nærstående i egenskab af kautionist har indfriet en anden fordringshaver og derved har overtaget (regres-)kravet.²⁶⁵

3.4.3 Stadfæstelse af rekonstruktionsforslaget

Rekonstruktionsforslaget er først gyldigt, når det er stadfæstet af skifteretten, jf. KL § 13 e, stk. 1.

Afgørelse om stadfæstelse vil sædvanligvis ske på det møde, hvor kreditorerne vedtager rekonstruktionsforslaget,²⁶⁶ men kan udsættes efter stk. 2 om indsigelser eller efter stk. 4 om obligatoriske nægtelsesgrunde jf. stk. 3, nr. 1.

Indsigelse mod stadfæstelse af rekonstruktionsforslaget efter stk. 2 skal fremsættes senest på det møde, hvor der sker afstemning om rekonstruktionsforslaget. Ved en sådan indsigelse kan der efter

²⁶¹ Rammeskow, 2011 s. 468

²⁶² Jf. afsnit 3.3.6 om bindende vurdering af aktiver

²⁶³ L199, 2009-10, s. 124 (bemærkninger til § 13 d)

²⁶⁴ L199, 2009-10, s. 125 (bemærkninger til § 13 d) angiver at en dividende på 0% ikke anses som et bortfald af fordringen

²⁶⁵ Rammeskow, 2011, s. 465

²⁶⁶ Heiberg, 2014 s. 55

2. pkt. gives en kort frist til nærmere begrundelse af indsigelsen og det vil i sagens natur medføre en udsættelse af stadfæstelsen.

Hvor der er sket fejl i fremgangsmåden under behandlingen af rekonstruktionsforslaget eller der har været ufuldstændighed i de tilvejebragte oplysninger, skal skifteretten nægte stadfæstelse af rekonstruktionsforslaget efter stk. 3, nr. 1, såfremt det må antages at have haft væsentlig betydning for resultatet af afstemningen.²⁶⁷ Efter stk. 4 kan skifteretten dog – i stedet for at nægte stadfæstelse – udsætte sin afgørelse indtil rekonstruktionsforslaget har været underlagt fornyet afstemning hos kreditorerne²⁶⁸. Tidsfristerne for afholdelse af kreditormøde, jf. § 13, stk. 1 eller § 13 a, finder fortsat anvendelse.²⁶⁹

Skifteretten skal efter § 13 e, stk. 3, nr. 2 endvidere nægte stadfæstelse, hvis rekonstruktionsforslaget er lovstridigt eller uforeneligt med KL § 10,²⁷⁰ samt efter stk. 3, nr. 3, nægte stadfæstelse, hvis en fordringshaver enten af skyldneren eller tredjemand har fået tilsagt fordele uden for rekonstruktionen; eksempelvis i form af ekstra dividende eller lignende.²⁷¹

Som tidligere omtalt er den gældende lovgivning baseret på et ønske om større kreditorindflydelse²⁷², og hvor et rekonstruktionsforslag er vedtaget på kreditormødet kan skifteretten kun i særlige tilfælde nægte stadfæstelse på et skønsmæssigt grundlag. Således kan det kun ske efter § 13 e, stk. 5, der tilsiger, at skifteretten kan nægte stadfæstelse, hvor rekonstruktionsforslagets vilkår står i misforhold til skyldnerens økonomiske stilling. Efter L199 har bestemmelsen har til formål at sikre, at fordringshaverne ikke stilles væsentligt ringere end i en konkurs.²⁷³

Endeligt kan skifteretten betinge sin stadfæstelse af, at skyldneren undergiver sig tilsyn af rekonstruktøren, jf. § 13 e, stk. 6. Det vil i de tilfælde være tilsynets opgave at påse, at skyldneren overholder rekonstruktionens vilkår og ikke ved sin ageren bliver ude af stand til samme. Tilsynet vil ikke have godkendelsesbeføjelser på samme måde som rekonstruktøren har haft det under rekonstruktionsforløbet (eks. gældsstiftelse med konkursfortrinsstilling), og kan ikke modsætte sig skyldnerens dispositioner, men skal give indberetning til skifteretten, hvis skyldneren bringer fordringshavernes ret i fare.²⁷⁴

Efter skifterettens stadfæstelse af rekonstruktionsforslaget er udgangspunktet, at rekonstruktionsbehandlingen ophører, jf. KL § 13 f, stk. 1. I de tilfælde, hvor rekonstruktionsforslaget indeholder element af virksomhedsoverdragelse, kan skifteretten dog bestemme, at rekonstruktionsbehandlingen fortsætter, hvis der af rekonstruktionsforslaget fremgår, at der vil blive fremsat yderligere rekonstruktionsforslag (stk. 2) eller hvis en virksomhedsoverdragelse ikke er tiltrådt af erhververen (stk. 3). Uanset fortsættelsesmulighederne finder tidsfristerne i § 13, stk. 1 samt § 13 a fortsat anvendelse.

²⁶⁷ Heiberg, 2014 s. 56, Rammeskow, 2011 s. 474f.

²⁶⁸ Heiberg, 2014 s. 56, Rammeskow, 2011 s. 474f.

²⁶⁹ Som angivet i afsnit 3.4.2

²⁷⁰ Heiberg, 2014 s. 56, Rammeskow, 2011 s. 472f.

²⁷¹ Heiberg, 2014 s. 56, Rammeskow, 2011 s. 475f.

²⁷² Bet. 1512, s. 241

²⁷³ L199, 2009-10, s. 126 (bemærkninger til § 13 e), Rammeskow, 2011 s. 478f, Heiberg, 2014, s. 57

²⁷⁴ Heiberg, 2014 s. 59, Rammeskow, 2011 s. 479f., Paulsen, 2011 s. 339ff.

Yderligere rekonstruktionsforslag efter stk. 2 kan eksempelvis ske, hvor der efter en gennemført virksomhedsoverdragelse skal gennemføres yderligere virksomhedsoverdragelse i form af andre dele af virksomheden, eller hvor der efter en gennemført virksomhedsoverdragelse ønskes gennemført en tvangsakkord.²⁷⁵

Hvor en virksomhedsoverdragelse endnu ikke er tiltrådt af erhververen, kan skifteretten efter stk. 3 fastsætte en frist på op til fire uger, inden for hvilken aftalen skal tiltrædes. Når erhververen har tiltrådt aftalen, eller hvis aftalen ikke er tiltrådt inden for den fastsatte frist, ophører rekonstruktionsbehandlingen.

Hvor rekonstruktionsforslaget indeholder bestemmelse om tvangsakkord, finder stk. 2 og 3 ikke anvendelse, idet gennemførslen af en tvangsakkord har til hensigt at gøre skyldneren solvent, og derfor ikke længere skal være underlagt insolvensbehandling.²⁷⁶

Hvor skifteretten nægter stadfæstelse, vil rekonstruktionsbehandlingen også ophøre jf. KL § 13 f, stk. 1. I de tilfælde vil skyldnerens bo iht. KL § 15, stk. 3, blive taget under konkursbehandling, jf. afsnit nedenfor om *rekonstruktionens ophør*.

²⁷⁵ Karnov, 2016 nr. 212 s. 49, Rammeskov, 2011 s. 480f.

²⁷⁶ Heiberg, 2014 s. 63, Karnov, 2016 nr. 214 s. 49

3.5 Rekonstruktionens virkninger

Rekonstruktionens retsvirkninger er fastsat i KL kapitel 2 d.

En rekonstruktion kan bestå af en tvangsakkord, jf. KL § 10 a, og/eller en virksomhedsoverdragelse, jf. KL § 10 b. §§ 14 – 14 b regulerer retsvirkningerne af en tvangsakkord og § 14 c regulerer retsvirkningerne af en virksomhedsoverdragelse. Hvor rekonstruktionen således indeholder bestemmelser om både tvangsakkord og virksomhedsoverdragelse anvendes begge regelsæt. §§ 14 d og 14 e anvendes på alle rekonstruktioner.²⁷⁷

3.5.1 Effekt af tvangsakkord

Hovedvirkningen af en tvangsakkord er, at skyldneren befries for den del af gælden, der efter det stadfæstede rekonstruktionsforslag skal nedsættes eller bortfalde, jf. KL § 14, stk. 2.²⁷⁸ Akkordeffekten omfatter også fordringshavere, der ikke har meldt sig og derfor ikke har deltaget i afstemningen, samt kautionister og andre, der hæfter for gælden. En fordringshaver kan dog efter stk. 3 opretholde sit krav mod kautionister m.fl., men kautionistens regreskrav akkorderes altså på lige fod med andre krav mod skyldneren.²⁷⁹

En tvangsakkord har efter § 14, stk. 1, virkning som et retsforlig. Dette medfører, at akkorden kan benyttes som grundlag for tvangsfuldbyrdelse jf. retsplejelovens § 478, stk. 1, nr. 2, samt at forældelsesfristen er 10 år efter forældelsesloven § 5, stk. 1, nr. 3.²⁸⁰

Det må nødvendigvis være en forudsætning for tvangsakkordens virkning som et retsforlig, at akkordforslaget er klart og utvetydigt.²⁸¹ Dette må dog også antages at være opfyldt, idet skifteretten efter § 13 e, stk. 1, stadfæster rekonstruktionsforslaget.

Tvangsakkorden kan – modsat et reelt retsforlig – ankes efter KL § 248 og kæres efter § 251.

En fordringshaver kan således gøre sit krav gældende efter en gennemført tvangsakkord, uanset at kravet derved ikke har indgået i den oprindelige akkordmasse. Derved vil fordringshaveren – alt andet lige – kunne opnå større akkorddividende, end hvis kravet havde indgået i akkordforslaget.²⁸²

Akkordeffekten omfatter også krav som skyldneren har pådraget sig efter indledningen af rekonstruktionsbehandlingen uden rekonstruktørens samtykke.²⁸³

²⁷⁷ L199, 2009-10 s. 127 (bemærkninger til kapitel 2 d)

²⁷⁸ Rammeskow, 2011 s. 584f.

²⁷⁹ Rammeskow, 2011 s. 586

²⁸⁰ Heiberg, 2014 s. 164, Paulsen, 2011 s. 483

²⁸¹ Paulsen, 2011 s. 484

²⁸² Heiberg, 2014 s. 165

²⁸³ Heiberg, 2014 s. 165

En fordringshaver må ikke opnå større fordele end hjemlet i rekonstruktionsforslaget i en aftale med skyldner eller tredjemand, jf. § 14, stk. 4. En sådan aftale vil stride imod det generelle lighedsprincip, som også gør sig gældende i § 13 e, stk. 3, nr. 3 (hvorefter skifteretten skal nægte stadfæstelse af rekonstruktionsforslaget, hvis en fordringshaver tilsiges fordele uden for rekonstruktionen), og aftalen vil være ugyldig. Det bemærkes at ugyldigheden ikke rammer selve akkorden, men kun den enkelte aftale med fordringshaveren.²⁸⁴ Forholdet kan dog medføre ophør af rekonstruktionsbehandling efter § 14 e, stk. 1, nr. 1, jf. afsnit nedenfor om ophævelse.

3.5.2 Akkordkreditorens dividenderet i konkurs

I de tilfælde, hvor en skyldner efter endt rekonstruktionsbehandling enten tages under konkursbehandling, meddeles gældssanering eller på ny gennemgår rekonstruktionsbehandling med tvangsakkord, vil de fordringshavere, der i en tidligere tvangsakkord har fået akkorderet deres fordringer, have ret til at anmelde den fulde fordring uden hensyn til den skete nedskrivning, dog med fradrag af eventuelle betalte afdrag, jf. KL § 14 b, 1. pkt. Der kan således opnås dividende af den oprindelig fordring.

Efter § 14 b, 2. pkt. kan der dog ikke i en sådan efterfølgende konkurs, tvangsakkord eller gældssanering opnås større dividende end hvad der i den oprindelige akkord tilkom kreditorerne, medmindre der sker reel ophævelse af akkorden, jf. afsnit nedenfor om ophævelse efter § 14 e.²⁸⁵

3.5.3 Effekt af virksomhedsoverdragelse

Hovedvirkningen af en virksomhedsoverdragelse er, at en køber (erhverver) indtræder i skyldnerens rettigheder og pligter over for medarbejdere og andre medkontrahenter for enten hele eller dele af virksomheden.²⁸⁶ Hvor der efter KL § 12 o er videreført gensidigt bebyrdende aftaler, overgår skyldnerens rettigheder og pligter efter disse aftaler også til erhververen af virksomheden, jf. § 14 c, stk. 2.

Hvor et pantsat aktiv indgår i virksomhedsoverdragelsen, og skifteretten jf. § 12 e har fastsat en værdi heraf, angiver § 14 c, stk. 4, at skyldnerens hæftelse for den pantesikrede andel af gælden overgår til erhververen. For den andel af gælden, der overstiger den efter § 12 e fastsatte værdi, bortfalder fordringshaverens panteret således.

Virksomhedsoverdragelsen kan ikke omstødes, jf. KL § 14 c, stk. 1. Undtaget herfra er dog de tilfælde, hvor rekonstruktionen ophæves efter § 14 e. At overdragelsen ikke kan omstødes, begrundes i lovforsarbejderne blandt andet med, at såvel "fordringshavere som rekonstruktør har været indgående involveret i vedtagelsen af virksomhedsoverdragelsen" og det derfor ikke vurderedes rimeligt, at en erhverver skulle risikere, at en fordringshaver eller kurator ville kunne stille spørgsmålstejn ved salgssummen.²⁸⁷

²⁸⁴ Paulsen, 2011 s. 489, Heiberg, 2014 s. 167

²⁸⁵ Heiberg, 2014 s. 171, Rammeskov, 2011 s. 587

²⁸⁶ Heiberg, 2014, s. 163

²⁸⁷ Bet. 1512, s. 396

Som beskrevet i afsnit 3.3.1 om rekonstruktørens dispositionsadgang er det i øvrigt en generel betingelse for virksomhedsoverdragelsen, at denne sker på baggrund af et stadfæstet rekonstruktionsforslag. Hvis rekonstruktøren således har givet samtykke til en virksomhedsoverdragelse uden hjemmel i et stadfæstet rekonstruktionsforslag, er det en åbenbar overskridelse af rekonstruktørens beføjelser, der medfører omstødelse, jf. KL § 72²⁸⁸.

3.5.4 Tilsyn

På begæring fra en fordringshaver kan skifteretten bestemme, at skyldneren skal underkaste sig tilsyn af rekonstruktøren, jf. KL § 14 d. Tilsynet differentierer sig fra tilsynet efter § 13 e²⁸⁹ ved, at tilsynet først aktiveres på det tidspunkt, hvor rekonstruktionens opfyldelse må antages at være bragt i fare som følge af skyldnerens forhold i form af eksempelvis uhensigtsmæssige dispositioner eller ageren i øvrigt.²⁹⁰ Tilsynet aktiveres således først efter rekonstruktionsforslagets stadfæstelse, hvor tilsynet efter § 13 e indsættes som betingelse for stadfæstelse.

Bestemmelser i § 13 e finder også anvendelse på tilsynet efter § 14 d.

3.5.5 Ophævelse af rekonstruktion

Skifteretten kan efter KL § 14 e, stk. 1 ophæve en rekonstruktion efter at der er sket stadfæstelse af rekonstruktionsforslaget. Ophævelse kan ske, hvor skyldneren med hensyn til rekonstruktionen har udvist svigagtig adfærd (nr. 1, 1. led), hvor skyldneren eller andre hemmeligt har indrømmet en fordringshaver fordele frem for de øvrige fordringshavere (nr. 1, 2. led) eller hvor skyldneren groft har tilsidesat sine pligter ifølge rekonstruktionen (nr. 2). Der er ingen bestemmelser om at opdagelse af forholdene skal ske inden for et bestemt tidsrum efter stadfæstelsen.²⁹¹ Ophævelse af rekonstruktionen kan også ske, selvom skyldneren er erklæret konkurs.²⁹²

Ophævelsen kan kun ske på begæring fra enten fordringshavere eller tilsynet, hvor et sådan er iværksat efter § 13 e, stk. 6 eller § 14 d.²⁹³ En fordringshaver vil eksempelvis kunne begære rekonstruktionen ophævet hvis skyldneren ikke har betalt et afdrag til tiden, og der gælder ikke i de tilfælde krav om, at fordringshaveren skal have søgt sit krav gennemført ved individualforfølgning.²⁹⁴

Inden der kan ske ophævelse, skal skifteretten jf. stk. 2 indkalde skyldner, fordringshavere, rekonstruktør, tillidsmand og eventuelle kautionister til møde. Der er ikke krav om at hverken skyldner eller den begærende fordringshaver skal deltage i mødet, men fraværet må nødvendigvis indgå i skifterettens vurdering af grundlaget for ophævelse.²⁹⁵

²⁸⁸ L199, 2009-10, s. 137 (bemærkninger til §15 b)

²⁸⁹ Som omtalt i afsnit 3.4.3

²⁹⁰ FSR, 2010, s. 40, Paulsen, 2011 s. 500, Rammeskov, 2011 s. 479f.

²⁹¹ Heiberg, 2014 s. 167f.

²⁹² Heiberg, 2014 s. 169

²⁹³ L199, 2009-10, s. 131 (bemærkninger til § 14 d).

²⁹⁴ Heiberg, 2014 s. 169, Rammeskov, 2011 s. 588

²⁹⁵ Paulsen, 2011 s. 505

Med ophævelsen af rekonstruktionen bortfalder tvangsakkorden, jf. stk. 3, nr. 1. Fordringer kan derfor herefter gøres gældende uden hensyn til akkordnedskrivning og med tillæg af renter efter rekonstruktionsbehandlingsens indledning, ligesom en eventuelt betalingsudsættelse bortfalder.²⁹⁶

Hvor en tredjemand har stillet sikkerhed eller kaution for opfyldelse af tvangsakkorden, bortfalder denne, jf. stk. 3, nr. 2. Det er dog en forudsætning herfor, at pågældende tredjemand ikke havde eller burde have kendskab til de svigagtige forhold efter stk. 1, nr. 1, eller har været medvirkende til at skyldneren har tilsidesat sine pligter efter stk. 1, nr. 2.

Hvor der som led i rekonstruktionen er gennemført en virksomhedsoverdragelse, påvirkes aftalen herom ikke i sig selv af, at rekonstruktionen ophæves.²⁹⁷ Tilsvarende gør sig gældende for erhvervens indtræden i rettigheder og pligter efter § 14 c, stk. 2 og 4. Efter stk. 3, nr. 3 vil virksomhedsoverdragelsen dog ikke længere være beskyttet mod omstødelse, og kan således omstødes, hvis betingelserne herfor i KL kapitel 8 i øvrigt er opfyldt.²⁹⁸

²⁹⁶ Karnov, 2016 nr. 230 s. 50, Paulsen, 2011 s. 506

²⁹⁷ Paulsen, 2011 s. 506

²⁹⁸ Paulsen, 2011 s. 495

3.6 Rekonstruktionsbehandlings ophør

Efter KL § 13 f, stk. 4 jf. stk. 1, vil en rekonstruktionsbehandling ophøre efter stadfæstelse af et rekonstruktionsforslag, der indeholder bestemmelse om tvangsakkord, idet skyldneren da må være blevet solvent.

KL kapitel 2 e behandler de tilfælde, hvor rekonstruktionsbehandlingen ophører af andre årsager.

3.6.1 Årsager til ophør

KL § 15, stk. 1, angiver udtømmende de situationer, hvor rekonstruktionsbehandlingen ophører.²⁹⁹ Bestemmelsen er til dels en opsamlingsbestemmelse, idet bestemmelsen både henviser til øvrige ophørsbestemmelser i KL, men også indeholder fire selvstændige ophørsårsager.

Ophørsgrunde, der følger af øvrige bestemmelser i konkursloven, er de følgende:³⁰⁰

1. Hvor skifteretten bestemmer, at der skal stilles sikkerhed for omkostningerne til rekonstruktionsbehandlingen, og denne sikkerhed ikke stilles (KL § 11 a, stk. 5, jf. afsnit 3.2.6)
2. Hvor rekonstruktionsplanen ikke opfylder kravene hertil senest på første fordringshavermøde, alternativt på et udsat møde (KL § 11 c, stk. 4, jf. afsnit 3.2.8)
3. Hvor skyldneren udebliver fra første fordringshavermøde (KL § 11 d, stk. 2, jf. afsnit 3.2.8.2)
4. Hvor rekonstruktionsplanen ikke vedtages på første fordringshavermøde eller på et eventuelt udsat møde (11 e, stk. 3, jf. afsnit 3.2.8.4)
5. Hvor rekonstruktøren afsættes eller fratræder og der ikke kan beskikkes en ny (KL § 11 g, stk. 3, jf. afsnit 3.2.5.2)
6. Hvor skifteretten ikke har modtaget rekonstruktionsforslaget senest seks måneder efter indledningen af rekonstruktion eller en eventuel forlænget frist (KL § 13, stk. 5, jf. afsnit 3.4.1)
7. Hvor skyldneren udebliver fra det møde, hvor der stemmes om rekonstruktionsforslaget (KL § 13 c, stk. 2, jf. afsnit 3.4.2.1)
8. Hvor rekonstruktionsforslaget forkastes, stadfæstes eller ikke stadfæstes, medmindre skifteretten træffer bestemmelse om at rekonstruktionsbehandlingen skal fortsætte (KL § 13 f, stk. 1, jf. afsnit 3.4.3)

²⁹⁹ Rammeskow, 2011 s. 569

³⁰⁰ Rammeskow, 2011 s. 570f, Paulsen, 2011 s. 509f.

- Herunder den situation, hvor rekonstruktionsbehandlingen er fortsat med henblik på erhververens tiltrædelse af aftale om virksomhedsdragelse, hvor erhververen har tiltrådt aftalen eller en fastsat frist herfor er udløbet (KL § 13 f, stk. 3)

Disse objektive ophørsgrunde repræsenterer hver for sig et stadie i rekonstruktionsprocessen og medfører således, at løbende fremdrift er krævet for at kunne opretholde rekonstruktionsbehandlingen.³⁰¹ Dette er i fuld overensstemmelse med hensigten med indførelsen af rekonstruktionslovgivningen, hvor netop løbende fremdrift i processen var et af målene.

For øvrige omtale af de objektive ophørsgrunde henvises til respektive nævnte afsnit.

De selvstændige ophørsgrunde efter KL § 15, stk. 1, nr. 1 - 4 er følgende:

1. Hvor skyldneren ikke (længere) er insolvent
2. Hvor skyldneren ikke samarbejder loyalt eller bringer fordringshavernes ret i fare
3. Hvor skyldneren begærer det
4. Hvor rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs

De fire selvstændige ophørsgrunde er beskrevet nærmere nedenfor.

For de selvstændige ophørsgrunde gælder efter § 15, stk. 2, at rekonstruktøren skal give skifteretten meddelelse, straks der konstateres, at der er indtruffet omstændigheder som nævnt i stk. 1, nr. 1, 2 og 4. Skifteretten skal i disse tilfælde indhente udtalelser fra skyldner, rekonstruktør, tillidsmand og fordringshavere, inden der træffes afgørelse om ophør. Dette kan enten ske ved møde eller på skrift.³⁰²

3.6.1.1 Skyldneren er ikke (længere) insolvent

Hvis en skyldner er solvent, skal denne i sagens natur ikke være underlagt insolvensbehandling, og rekonstruktionsbehandlingen må derfor ophøre, jf. KL § 15, stk. 1, nr. 1. Vurdering af skyldnerens solvens sker efter det almindelige insolvensbegreb i KL § 17 og må godtgøres med en høj grad af sandsynlighed.³⁰³

Rekonstruktionsbehandlingen må ophøre uanset årsagen til solvens. De tilfælde, hvor solvensen indtræffer som følge af tvangsakkord eller virksomhedsoverdragelse på baggrund af rekonstruktionsforslaget, er dog ikke omfattet af bestemmelsen, da dette reguleres særskilt efter KL § 13 f, også jf. ovenfor. Det eneste tilfælde, hvor KL § 15, stk. 1, nr. 1, således vil finde anvendelse i kombination med et stadfæstet rekonstruktionsforslag, er hvor rekonstruktionsbehandlingen fortsættes efter stadfæstelse af et rekonstruktionsforslag med bestemmelse om virksomhedsoverdragelse efter KL § 13 f, stk. 2, og skyldner på anden vis opnår solvens – for eksempel gennem frivillig akkord – inden fremlæggelse af et nyt rekonstruktionsforslag.³⁰⁴

³⁰¹ Rammeskow, 2011 s. 571

³⁰² L199, 2009-10, s. 133 (bemærkninger til § 15)

³⁰³ L199, 2009-10, s. 132 (bemærkninger til § 15)

³⁰⁴ Rammeskow, 2011 s. 572

At der under rekonstruktionsbehandlingen kan opstå solvens vil formentlig typisk ske i de tilfælde, hvor man ved indledningen har værdiansat aktiverne for lavt eller hvor der under rekonstruktionsbehandlingen er fremkommet aktiver, der ikke ved indledningen kunne forudses eller værdiansættes.³⁰⁵ Solvens kan i øvrigt opstå ved kapitaltilførsel, frivillig akkord eller – nok sjældent set i praksis – ved almindelig driftsindtjening under rekonstruktionsforløbet.³⁰⁶

3.6.1.2 Skyldneren samarbejder ikke loyalt eller bringer fordringshavernes ret i fare

Rekonstruktionsbehandlingen skal efter KL § 15, stk. 1, nr. 2, ophøre, hvis skyldneren ikke samarbejder loyalt med rekonstruktionsteamet eller bringer fordringshavernes ret i fare. Bestemmelsen kan eksempelvis komme i kraft, hvor skyldneren tilbageholder væsentlige oplysninger over for rekonstruktionsteamet, foretager væsentlige dispositioner uden samråd med rekonstruktøren, søger at skjule aktiver eller medvirker til begunstiggelse af enkeltkreditorer.³⁰⁷

At skyldnerens manglende samarbejdsvilje medfører ophør af rekonstruktionsbehandlingen, begrundes i lovbemærkningerne blandt andet med, at det vil være vanskeligt for rekonstruktøren at underrette fordringshaverne om skyldnerens forhold og udviklingen i rekonstruktionsprocessen, hvis denne ikke selv er behørigt orienteret.³⁰⁸

I de tilfælde, hvor skyldner ikke samarbejder, kan rekonstruktøren overtage ledelsen af virksomheden. Skifteretten må nødvendigvis behandle en begæring herom inden der tages beslutning om rekonstruktionsbehandlings ophør.³⁰⁹

Hvor rekonstruktøren allerede har overtaget ledelsen af virksomheden, finder bestemmelsen ikke anvendelse. I de tilfælde, hvor det er rekonstruktøren, der optræder som bestemmelsen angiver, må rekonstruktøren afsættes efter reglerne herom. Tilsvarende kan gøre sig gældende, hvor det må vurderes, at det manglende samarbejde ikke kan henføres til skyldnerens forhold, men til rekonstruktøren.³¹⁰

3.6.1.3 Skyldnerens begæring

Rekonstruktionsbehandlingen skal ophøre, hvis skyldneren selv begærer det, jf. KL § 15, stk. 1, nr. 3. Det vil dog medføre, at skyldneren overgår til konkursbehandling jf. nedenfor, og vil således ikke medføre, at skyldner blot træder ud af insolvensbehandling.

Der gælder de samme bestemmelser herfor i forhold til rekonstruktørens overtagelse af ledelsen som beskrevet ovenfor, hvorved der er mulighed for at rekonstruktøren overtager ledelsen af virksomheden som alternativ til rekonstruktionsbehandlings ophør. Ligeledes finder bestemmelsen

³⁰⁵ L199, 2009-10, s. 132 (bemærkninger til § 15), Heiberg, 2014 s. 64, Rammeskow, s. 572, Karnov, 2016 nr. 233 s. 50

³⁰⁶ Paulsen, 2011 s. 511

³⁰⁷ Lindencrone, 2016 s. 310f., Rammeskow, 2011 s. 573

³⁰⁸ Bet. 1512, s. 127

³⁰⁹ Rammeskow, s. 575f.

³¹⁰ Lindencrone, 2016 s. 310

ikke anvendelse, hvor rekonstruktøren allerede har overtaget ledelsen, da denne i så fald træffer afgørelse i skyldnerens forhold.³¹¹

Hvor rekonstruktøren mener at rekonstruktionsbehandlingen skal ophøre, må dette ske på andet grundlag, eksempelvis at rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs,³¹² jf. nedenfor.

3.6.1.4 Rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs

Skifteretten kan træffe bestemmelse om rekonstruktionens ophør, hvis rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs, jf. KL § 15, stk. 1, nr. 4. Bestemmelsen er ifølge lovforarbejderne fortrinsvist tiltænkt de tilfælde, hvor rekonstruktøren på et relativt tidligt tidspunkt i forløbet bliver bevidst om, at der ikke er grundlag for at fortsætte rekonstruktionsbehandlingen.³¹³ I praksis vil det være 4-ugers mødet, der vil være skæringsdag for rekonstruktørens anvendelse af bestemmelsen,³¹⁴ idet der jo på dette møde vedtages en rekonstruktionsplan, om hvilken rekonstruktionsteamet har afgivet erklæring om gennemførlighed. Hvor rekonstruktøren således efterfølgende finder at rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs, må det antages, at der vil være tale om en ændring af forudsætningerne for den vedtagne rekonstruktionsplan, og det skal efter KL § 11 f, stk. 2, behandles på et møde med kreditorerne.³¹⁵ I så fald vil ophør ske efter § 11 e, stk. 3.

Andre end rekonstruktøren – eksempelvis skyldnere – kan også med begrundelse i udsigtsløshed begære rekonstruktionsbehandlingen ophør. Hvor rekonstruktøren ikke er enig heri, angiver lovbemærkningerne³¹⁶ dog, at det vil kræve meget stærke holdepunkter at træffe bestemmelser herom. FM2012.141 bekræfter dette, idet landsretten bestred skifterettens beslutning om at bringe to rekonstruktionsbehandlinger til ophør på begæring af en fordringshaver, der repræsenterede henholdsvis 70% og 100% af de stemmeberettigede krav.³¹⁷

Hvor rekonstruktøren begærer at rekonstruktionsbehandlingen skal ophøre, og skifteretten ikke er enig heri, må rekonstruktøren afsættes efter reglerne herom.

3.6.2 Retsvirkninger af rekonstruktionsbehandlingen ophør

Når en rekonstruktion ophører uden at skyldneren er blevet solvent, tages skyldnerens bo under konkursbehandling, jf. KL § 15, stk. 3. Med undtagelse af solvensbestemmelsen i § 15, stk. 1, nr. 1, vil alle ophørsgrundene som beskrevet i foregående afsnit altså medføre konkursbehandling. Ophør uden

³¹¹ Heiberg, 2014 s. 66, Rammeskow 2011, s. 574f., L199, 2009-10 s. 133 (bemærkninger til § 15)

³¹² Heiberg, 2014 s. 66, Rammeskow 2011, s. 574f.

³¹³ L199, 2009-10 s. 133 (bemærkninger til § 15)

³¹⁴ Rammeskow, 2011 s. 575

³¹⁵ Se nærmere herom afsnit 3.2.9.2

³¹⁶ L199, 2009-10 s. 133 (bemærkninger til § 15)

³¹⁷ Skifteretten havde fire dage inden 4-ugers-mødet, hvor rekonstruktionsplanen skulle behandles, bestemt, at rekonstruktionsbehandlingen skulle ophøre, idet fordringshaveren, der havde indleveret konkursbegæring mod skyldneren, havde protesteret mod rekonstruktionsbehandlingen med begrundelse i udsigtsløshed. Landsretten fandt ikke, at der forelå tilstrækkeligt stærke holdepunkter til at rekonstruktionsbehandlingen måtte ophøre forud for det almindelige fordringshaver-møde.

solvens med deraf følgende konkursbehandling kan endvidere ske i de tilfælde, hvor rekonstruktionsforslaget kun indeholder bestemmelse om virksomhedsoverdragelse, og salgssummen for virksomheden ikke er tilstrækkelig til at gøre skyldneren solvent.³¹⁸

Når rekonstruktionen ophører med begrundelse i skyldnerens solvens, er der ikke særlige eftervirkninger for skyldneren.³¹⁹

I de tilfælde, hvor skifteretten har bestemt, at rekonstruktøren skulle overtage ledelsen af virksomheden under rekonstruktionsbehandlingen, bortfalder bestemmelsen automatisk ved rekonstruktionsbehandlingens ophør, jf. KL § 15 a. Skyldneren vil herefter kunne ledes af de personer, der normalt ville være tegningsberettigede. Undtaget herfra er selvsagt de tilfælde, hvor skyldneren overgår til konkursbehandling, idet ledelsen da overgår til kurator med afsigelsen af konkursdekret.³²⁰

Ved et solvent ophør af rekonstruktionsbehandlingen skal skifteretten bekendtgøre ophøret i Statstidende og rekonstruktøren skal begære ophøret i Erhvervsstyrelsen, jf. § 15 b. Hvor skyldneren overgår til konkursbehandling, vil konkursen blive bekendtgjort i Statstidende henholdsvis Erhvervsstyrelsen efter de særskilte regler herom.³²¹

Hvis skyldneren overgår til konkursbehandling inden fremsættelse af et rekonstruktionsforslag, skal rekonstruktionsteamet efter KL § 15, stk. 4, sende en redegørelse til skifteretten om de forhold, der er nævnt i KL § 13 b, stk. 1, nr. 3, litra c – e³²², der omfatter oplysninger om omstødelige og ansvarspådragende forhold samt andre forhold, der vil kunne begrunde konkurskarantæne. Det er oplysninger, der ellers skulle have været indarbejdet i rekonstruktionsforslaget. Hensigten med bestemmelsen er at sikre, at skifteretten får kendskab til oplysninger, som rekonstruktionsteamet har fundet frem til gennem processen, uanset at der ikke udarbejdes et rekonstruktionsforslag. Det er således ikke tiltænkt at rekonstruktionsteamet skal foretage yderligere undersøgelser til brug for redegørelsen end de allerede skete.³²³

³¹⁸ Rammeskov, 2011 s. 576f.

³¹⁹ Hansen, 2014 s. 62

³²⁰ Paulsen, 2011 s. 514, Rammeskov, 2011 s. 577

³²¹ L199, 2009-10 s. 134 (bemærkninger til § 15 b) (jf. KL § 109, stk. 1 og 2)

³²² Bestemmelsen beskriver det krævede indhold til rekonstruktionsforslaget. Der henvises til afsnit 3.4.1 herom.

³²³ L429

3.7 Opsummering

Reglerne om indenretlig rekonstruktionsbehandling af insolvente virksomheder er at finde i konkursloven afsnit I A. Efter loven kan en rekonstruktion bestå af en virksomhedsoverdragelse, af en tvangsakkord eller en kombination af de to elementer.

Når først en rekonstruktionsbehandling er påbegyndt, træder en uigenkaldelighedsbestemmelse i kraft, hvorefter en begæring om rekonstruktion ikke kan tilbagekaldes. En påbegyndt rekonstruktion må derfor afsluttes ved elementer som nævnt ovenfor – eller, hvor en rekonstruktion ikke kan gennemføres, ved at skyldneren må begæres konkurs. Kombineret med en række definerede tidsfrister, der kun i meget begrænset omfang kan afviges, fordrer indledning af en rekonstruktionsbehandling altså at der sker løbende fremdrift i processen og udvises samarbejdsvilje fra såvel skyldner som fordringshavere, hvis ikke skyldner skal overgå til konkursbehandling. Ved manglende løbende fremdrift og/eller samarbejdsvilje må rekonstruktionsprocessen ophøre med deraf følgende konkursbegæring.

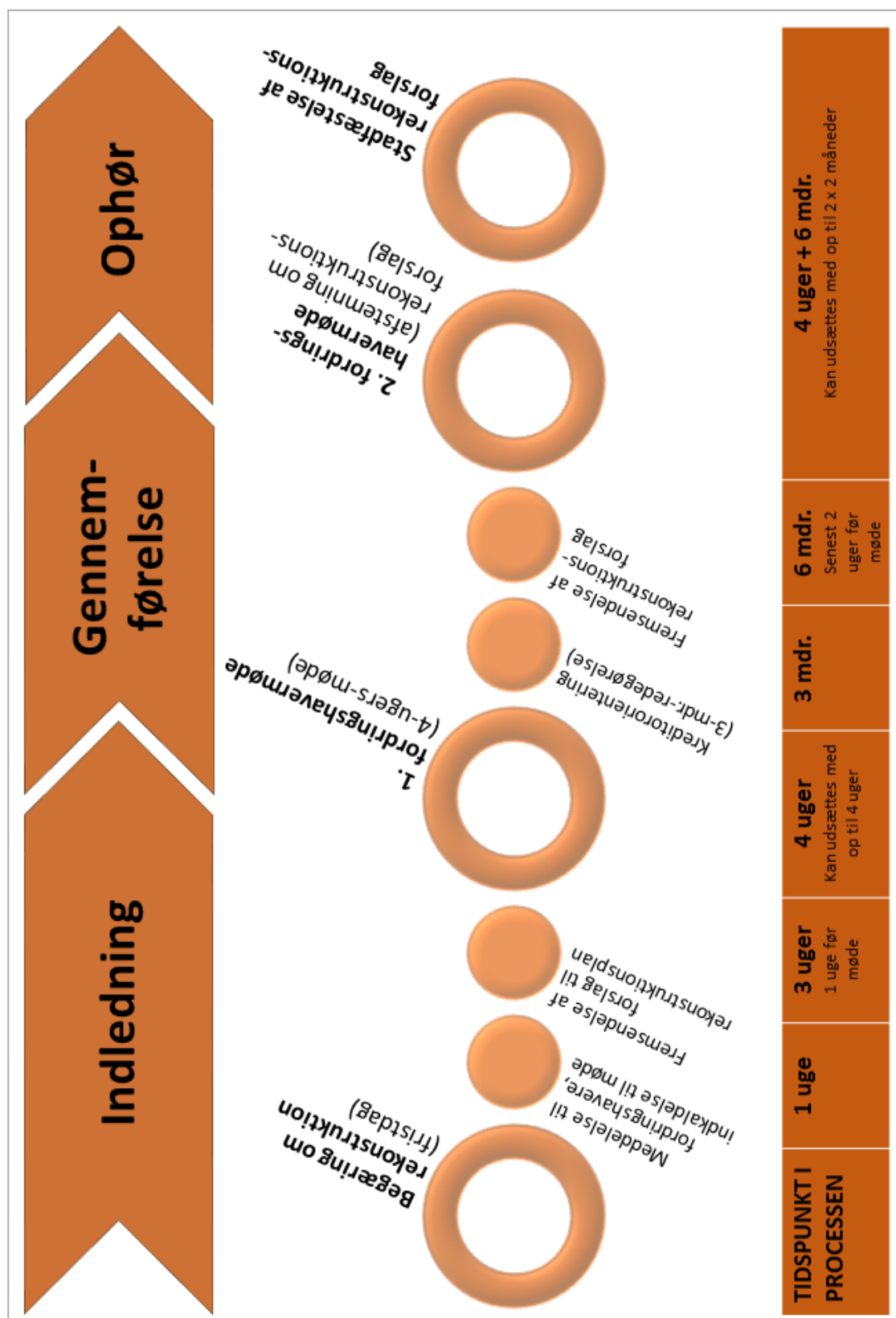
Indledning af en rekonstruktionsbehandling sker ved begæring til skifteretten. Begæring kan indgives af en fordringshaver eller skyldneren selv, der i forbindelse med begæringen også skal give forslag til hvem, der skal beskikkes som henholdsvis rekonstruktør og regnskabskyndig tillidsmand.

Rekonstruktøren og den regnskabskyndige tillidsmand er sammen ansvarlige for den løbende fremdrift i rekonstruktionsprocessen, herunder udarbejdelse af en indledende plan for rekonstruktionen ("rekonstruktionsplan") samt udarbejdelse af det endelige rekonstruktionsforslag. Ikrafttræden af såvel rekonstruktionsplan som rekonstruktionsforslaget sker kun, hvis materialet godkendes af fordringshaverne, og af samme årsag er der fastlagt en række krav til materialets indhold, ligesom fordringshavernes løbende skal orienteres om væsentlige forhold i processen.

Idet det primære formål med rekonstruktionsbehandlingen er at sikre overlevelsen af levedygtige virksomheder er der i rekonstruktionsprocessen mulighed for at rekonstruktøren kan overtage ledelsen af virksomheden. Dette kan eksempelvis blive aktuelt, hvor ledelsen ikke er tilstrækkelig samarbejdsvillig eller ikke er kompetent til at føre virksomheden gennem rekonstruktionsprocessen.

Med stadfæstelsen af et rekonstruktionsforslag om tvangsakkord vil skyldneren blive befriet for hele eller dele af sin gæld og kan fortsætte sin virksomhed herefter, da skyldneren nu vil være blevet solvent. Hvis rekonstruktionsforslaget indeholder virksomhedsoverdragelse, kan virksomhedsoverdragelsen enten kombineres med en tvangsakkord, der befrier skyldneren for en eventuel resterende gæld, eller skyldneren kan overgå til konkurs. I sjældne tilfælde kan skyldneren blot fortsætte sin (resterende) virksomhed, hvor virksomhedsoverdragelsen har gjort, at skyldneren er blevet solvent.

Rekonstruktionsprocessen kan opsummerende illustreres ved figuren herunder.

4 Revisors rolle i rekonstruktion

I kapitlet vil der med udgangspunkt i den gældende regulering og afledte betragtninger, overordnet blive redegjort for rekonstruktørens og tillidsmandens individuelle roller samt deres indbyrdes rollefordeling i rekonstruktionsteamet – inklusiv en klarlægning af særlige vederlags-, habilitets- og karensregler. Herudover vil revisors mulige involvering i rekonstruktion blive drøftet, herunder særligt fokus på rollen som regnskabskyndig tillidsmand.

4.1 Rekonstruktionsteamet

Som beskrevet i de foregående afsnit vil rekonstruktionsforløbet især blive båret frem af *rekonstruktionsteamet*, der består af rekonstruktøren og den regnskabskyndige tillidsmand, der hver især har en række pligter gennem processen. I det følgende redegøres for aktørernes respektive roller og kompetencekrav samt andre rammer og vilkår for aktørernes arbejde.

4.1.1 Rekonstruktørens rolle

Rekonstruktørens rolle og kompetencekrav i rekonstruktionsprocessen er ikke specifikt defineret i konkursloven, hvilket af lovbemærkningerne indikeres at være et bevidst valg; *"Konkursrådet foreslår, at der ikke fastsættes særlige kompetencekrav til rekonstruktøren ..."*, uanset at det samtidigt angives, at kandidater til opgaven som rekonstruktør *"... i praksis typisk (vil) være en advokat"*.³²⁴

Om rekonstruktørens forventede rolle anføres, at det; *"... i udgangspunktet hverken (er) en juridisk eller regnskabsmæssig opgave, men en fundamental forretningsmæssig styringsfunktion, der skal sikre overblik og stabilitet i virksomhedens øjeblikkelige situation samt nytænke og udfordre de bestående og fremtidige forretningsmæssige rammer."*³²⁵ Således er rekonstruktøren en praktisk styrmand i virksomhedens forhold i et forløb, hvor intentionen er at træffe beslutning om hvorvidt virksomheden er økonomisk levedygtig og, hvor det er tilfældet, på bedst mulig vis facilitere en videreførelse af virksomheden - herunder også i de tilfælde, hvor rekonstruktøren overtager ledelsen af virksomheden. Uanset at der ikke er fastsat specifikke krav til rekonstruktørens kompetencer, må det dog vurderes, at rollen som rekonstruktør udover "almindelige" insolvensretlige kompetencer også fordrer et vist kendskab til ledelse, organisation og virksomhedsdrift i øvrigt. Rekonstruktøren skal i øvrigt opfylde generelle habilitetskrav efter KL § 238, stk. 1, jf. afsnit 4.1.4 nedenfor.³²⁶

4.1.2 Den regnskabskyndige tillidsmands rolle

Det gælder tilsvarende for den regnskabskyndige tillidsmand, at der ikke *"... fastsættes særlige kompetencekrav (...) ud over kravet om regnskabskyndighed."*³²⁷ Det fremgår imidlertid af forarbejderne, at skifteretten bør stille høje krav til tillidsmandens faktiske kvalifikationer, og have særligt fokus på hvorvidt vedkommende vil kunne opnå kreditorernes tillid.³²⁸ Som eksempel på en sådan kandidat anføres det, at; *"Tillidsmanden (..) kan f.eks. være en statsautoriseret eller en registreret revisor"*.³²⁹

Tillidsmandens hovedrolle er at bidrage med professionalisme i det regnskabsmæssige arbejde i rekonstruktionsbehandlingen, hvorved validiteten og kvaliteten af det nødvendige regnskabsmateriale

³²⁴ L199, 2009-10 s. 34 (almindelige bemærkninger)

³²⁵ L199, 2009-10 s. 34 (almindelige bemærkninger). Se tilsvarende Bet.1512 s. 91. For yderligere om rekonstruktørens rolle og nødvendige kompetencer se desuden Paulsen, 2011 s. 233ff., Rammeskow, 2011 s. 142ff.

³²⁶ L199, 2009-10 s. 34 (almindelige bemærkninger), Bet.1512 s. 93.

³²⁷ L199, 2009-10 s. 35 (almindelige bemærkninger). Se tilsvarende Bet.1512 s. 96

³²⁸ Bet.1512 s. 96. For yderligere om tillidsmandens rolle og nødvendige kompetencer se desuden Paulsen, 2011 s. 237ff., Rammeskow, 2011 s. 147ff.

³²⁹ L199, 2009-10 s. 87 (bemærkninger til § 11 a)

underbygges i en sådan grad at fordringshaverne kan fæste tillid til det.³³⁰ Hertil kommer, at tillidsmanden udover at verificere de oplysninger, som skyldner stiller til rådighed, desuden selvstændigt kan udarbejde andet relevant regnskabsmateriale, og på den måde bidrage til et offensivt rekonstruktionsarbejde ved at beslutningsgrundlaget for rekonstruktørens overvejelser og dispositioner styrkes.³³¹ Således bemærkes også, at tillidsmandens tilstedeværelse ikke alene skal tilgodese fordringshaverne, men fungere som "*... en sikring af alle berørte parter interesse i et rigtigt og fyldestgørende oplysningsgrundlag for en rekonstruktion.*"³³²

4.1.3 Rollefordeling mellem rekonstruktøren og tillidsmanden

Rollefordelingen mellem rekonstruktøren og tillidsmanden i en rekonstruktion er i lighed med kompetencekravene til de to aktører ikke konkretiseret væsentligt i konkursloven. I lovforarbejderne bemærkes dog, at rollefordelingen bør være *afgrænset*.³³³ Denne afgrænsning kommer blandt andet til udtryk i den praktik, der tilsiger at rekonstruktøren selvstændigt forestår forhandlingerne under rekonstruktionsbehandlingen, eksempelvis om akkord og/eller betalingsudsættelse, hvorved tillidsmandens neutralitet tillige understreges i kraft af denne fravær.³³⁴ Med udgangspunkt i aktørernes individuelle roller opridses det således, at "*rekonstruktionsarbejdet ledes af rekonstruktøren, der i grundlaget for arbejdet understøttes af tillidsmanden, som producerer de regnskabsmæssige oplysninger, der udgør fundamentet for rekonstruktionsarbejdet.*"³³⁵ Tillige opsummeres, at "*Afsættene for rekonstruktørens og tillidsmandens opgavevaretagelse er således i udgangspunktet væsentligt forskellige, da rekonstruktørens opgave er at foreslå den for virksomheden optimale rekonstruktionsløsning, mens tillidsmandens funktion begrænser sig til at tilvejebringe det bedste oplysningsgrundlag for løsningen.*"³³⁶

³³⁰ L199, 2009-10 s. 34 (almindelige bemærkninger)

³³¹ L199, 2009-10 s. 34 (almindelige bemærkninger). Se ligeledes Bet.1512 s. 94

³³² Bet.1512 s. 96

³³³ L199, 2009-10 s. 35 (almindelige bemærkninger). Se ligeledes Bet.1512 s. 95

³³⁴ L199, 2009-10 s. 35 (almindelige bemærkninger). Se ligeledes Bet. 1512 s. 95

³³⁵ L199, 2009-10 s. 35 (almindelige bemærkninger). Se ligeledes Bet. 1512 s. 95. For yderligere, se Paulsen, 2011 s. 237f.

³³⁶ Bet. 1512 s. 95

4.1.4 Habilitetskrav

Idet den regnskabskyndige tillidsmand som beskrevet i ovenstående skal være garant for at fordringshaverne kan fæste lid til rekonstruktionsmaterialet, indeholder konkursloven en række habilitetskrav til tillidsmanden. Kravene er fastsat i KL kapitel 30, der i et vist omfang definerer et fælles regelsæt for aktørerne i insolvensbehandlinger. Således er en del af bestemmelserne fælles for såvel tillids- og vurderingsmand som rekonstruktør, men også for eksempelvis kurator i konkurs.

Forud for tillidsmandens og rekonstruktørens beskikkelse skal disse efter § 11, stk. 2, afgive erklæring om, at de opfylder betingelserne i KL § 238. Indholdet af bestemmelsen er beskrevet i det følgende.

4.1.4.1 Tætte relationer til skyldner

Indledningsvist må tillidsmand og rekonstruktør ikke være nærstående til eller på anden måde afhængig af skyldner, jf. KL § 238, stk. 1. Begrebet "nærstående" er defineret i KL § 2, og omfatter blandt andet familiemedlemmer, men også – for selskaber mv. – koncernforbundne enheder, kapital-ejere mm.³³⁷ Bestemmelsen definerer videre, at der ikke må være *"..tvivl om hans upartiskhed"* som følge af interesse i sagens udfald. Der gælder således et helt generelt krav til både tillidsmand og rekonstruktør om, at der ikke må være objektive forbindelser eller interessefællesskaber mellem parterne, herunder andre forbindelser, der kan så tvivl om tillidsmandens eller rekonstruktørens uafhængighed af skyldner.

4.1.4.2 Tætte relationer til skyldners ansatte

For tillids- og vurderingsmand gælder videre efter KL § 238, stk. 2, at denne heller ikke må have forbindelse som nævnt i stk. 1 til skyldners ledelse, kasserer, bogholder m.fl. Loven opremser blandt andet de nævnte titler, men det må antages, at den i lovet angivne titel "bogholder" skal forstås i bred forstand, således at alle medarbejdere, der har nøglepositioner inden for økonomi, er omfattet.³³⁸ Tillidsmanden har dermed et yderligere uafhængighedskrav i forhold til rekonstruktør, da bestemmelsen ikke gælder for sidstnævnte.

4.1.4.3 Økonomisk interesse

Efter § 238, stk. 3, må en vurderingsmand ikke have en økonomisk interesse hos en aftager af boets aktiver, ligesom vurderingsmanden ikke må medvirke ved afhændelse af aktiverne. Undtaget herfra er hvor vurderingsmanden som auktionsholder har foretaget vurdering til brug for salg på auktion.

Endeligt gælder, at ingen af aktørerne må erhverve nogen af skyldnerens aktiver, jf. KL § 238, stk. 4.

³³⁷ Om "nærstående", se eksempelvis Lindencrone, 2016 s. 95ff.

³³⁸ Paulsen, 2011 s. 70 jf. Lindencrone, 2016 s. 1083

4.1.5 Karantæneperiode for tillidsmanden

Foruden de almindelige habilitetskrav som nævnt ovenfor, gælder der for tillidsmanden, at denne ikke i en periode på 2 år forud for rekonstruktionsbehandlingsindledningen må have virket som revisor eller forretningsmæssig rådgiver for skyldneren, jf. § KL 238, stk. 5, og i en periode på 2 år efter rekonstruktionsbehandlingsophøret ligeledes ikke må påtage sig hverv som revisor eller rådgiver for skyldner. Bestemmelsen gælder ikke blot den enkelte person, men også den (revisions-)virksomhed, som tillidsmanden er tilknyttet.³³⁹ Der er derimod intet til hinder for, at tillidsmanden fungerer som revisor eller rådgiver for fordringshavere eller en erhverver i en virksomhedsoverdragelse, når blot de almindelige habilitetsbestemmelser iagttages,³⁴⁰ herunder den risiko for tvivl om upartiskhed, der omtales ovenfor. Der findes ikke tilsvarende regler for rekonstruktøren, der således gerne må have virket som rådgiver eller repræsentant for skyldneren forud for rekonstruktionsbehandlingen.³⁴¹ At tillidsmanden er omfattet af dette udvidede habilitetskrav, må siges at give rigtig god mening, eftersom tillidsmandens uafhængighed må formodes at blive tillagt stor vægt hos fordringshaverne i kraft af sin rolle som ”kontrollant”.

Uanset at tillidsmanden i kraft af sin rolle som garant for validiteten og kvaliteten af rekonstruktionsmaterialet har et særligt kraftigt behov for at være uafhængig, kan det dog diskuteres, om ikke også der burde være en lignende ordning for den advokat, der indtager rollen som rekonstruktør. For mange virksomheder vil det være naturligt at inddrage sin advokat i forbindelse med såvel omstrukturings- som formuebeskyttende tiltag, og det kan derfor forekomme paradoksalt, at samme advokat kan varetage rollen som rekonstruktør, hvis primære fokus skal være at foretage en objektiv vurdering af en virksomheds levedygtighed uden særlig hensyntagen til skyldnerens forhold.

Selvom der i øvrigt ikke er nogen sammenhæng med revisorlovgivningen, ligger bestemmelsen om en ”cooling off”-periode for tillidsmanden meget godt i tråd med en generel udvikling i retning mod større uafhængighedskrav til revisorer i deres almindelige virke. Således er der ved en ændring af revisorloven i 2016 sket præciseringer til kravene om uafhængighed, ligesom der er indført krav om firmarotation på revisionsopgaver i virksomheder af offentlighedens interesse, således at samme revisionsfirma kun kan varetage den samme revisionsopgave i en vis årrække.³⁴²

4.1.6 Vederlag til rekonstruktionsteamet

Omkostningerne til rekonstruktionsbehandlingen, herunder vederlag til rekonstruktionsteamet, skal betales af skyldner og med dennes midler, jf. KL § 239, stk. 5, medmindre andre måtte have påtaget sig at afholde omkostningerne.³⁴³ Omkostningerne til rekonstruktionsbehandlingen har fortrinsret i en eventuelt efterfølgende konkurs efter KL § 94, nr. 1 og 2, og akkorderes ikke i en tvangsakkord, jf.

³³⁹ L199, 2009-10 s. 143 (bemærkninger til § 15 b)

³⁴⁰ FSR, 2010 s. 20

³⁴¹ FSR, 2010 s. 19

³⁴² EY, 2016, s. 9f.

³⁴³ Rammeskow, 2011 s. 158

KL § 10 a, stk. 2, nr. 3, jf. § 94.³⁴⁴ Når skyldneren ikke selv har midler til dækning af omkostningerne, kan der gøres brug af sikkerhedsstillelse som beskrevet i afsnit 3.2.6.³⁴⁵

Størrelsen af vederlaget til rekonstruktør og tillidsmand fastsættes af skifteretten, jf. KL § 239, stk. 1 (rekonstruktør) og stk. 3 (tillidsmand). Vederlaget til rekonstruktør fastsættes på baggrund af en indstilling fra rekonstruktøren selv, der efter § 239, stk. 1, 2. pkt., skal indeholde oplysninger om medgået tid til de enkelte opgaver og hvornår opgaverne er udført. Vederlaget fastsættes herefter ud fra en samlet vurdering under hensyntagen til arbejdets omfang, boets beskaffenhed, ansvar forbundet med arbejdet og de opnåede resultater, jf. § 239, stk. 2. For tillidsmanden fastsætter § 239, stk. 3, blot, at vederlaget til denne fastsættes under hensyn til arbejdets omfang og boets beskaffenhed. Idet der ikke i loven særskilt defineres yderligere herom, må det formodes, at tillidsmandens vederlag i al væsentlighed fastsættes efter samme princip som rekonstruktørens ditto, hvorved tillidsmanden ligeledes skal udarbejde en begrundet indstilling til skifteretten til brug for fastsættelsen.³⁴⁶

³⁴⁴ Lindencrone, 2016 s. 149

³⁴⁵ Rammeskov, 2011 s. 159

³⁴⁶ Også jf. eksempelvis Rammeskov, 2011 s. 158ff. samt Karnov, 2016 nr. 802 s. 111, der begge behandler de to aktørers vederlag under ét.

4.2 Revisors mulige roller i rekonstruktion

Som angivet i forudgående afsnit er der ikke i loven eller de tilhørende forarbejder beskrevet specifikke kompetencekrav til hverken rekonstruktøren eller tillidsmanden i rekonstruktionsprocessen.

I og med at der ikke er specifikke lovbestemte krav til rekonstruktionsteamets uddannelsesmæssige baggrund, er der således åbent for, at rollerne kan varetages af andre end advokater henholdsvis revisorer.

Et udtræk over påbegyndte rekonstruktionsbehandlinger³⁴⁷ i perioden 2011 – 2016 viste, at rollen som rekonstruktør næsten udelukkende blev varetaget af en advokat, hvorimod der blandt de regnskabskyndige tillidsmænd var en vis tilstedeværelse af andre end statsautoriserede eller registrerede revisorer; eksempelvis *driftsøkonomisk rådgiver*, *driftsøkonom*, *virksomhedsrådgiver* samt en bred repræsentation af *ikke-godkendte*³⁴⁸ revisorer. Det må vurderes at tendensen er et udtryk for at revisorer og advokater ofte vil være de faktisk foreslåede kandidater til rollerne, mere end et udtryk for at skifteretten afviser at beskikke andre end sådanne kandidater.

4.2.1 Godkendte revisorer er ikke de eneste med regnskabskyndighed

Den repræsentation der dog er, af andre end godkendte revisorer i rollen som regnskabskyndig tillidsmand kan siges i et vist omfang at afspejle den virkelighed, der også ses ved almindelig regnskabsudarbejdelse, hvor et stadigt større antal virksomheder får mulighed for at fravælge revision og derved anvendelsen af en godkendt revisor til fordel for andre typer af regnskabskyndige. Hvor disse "andre regnskabskyndige" har de nødvendige kompetencer, kan det give rigtig god mening, at de udvider deres forretningsområder ved eksempelvis at påtage sig opgaver som regnskabskyndige tillidsmænd. Der kan her i øvrigt argumenteres for, at en godkendt revisor rent faktisk kan drage fordel af de "andre regnskabskyndiges" indtræden ved opgaver under rekonstruktion. Hvis en klient, der får ydet lovpligtig revision hos godkendt revisor A, gennemgår succesfuld rekonstruktionsbehandling med assistance fra godkendt revisor B, vil revisor B formentlig have gode chancer for at indgå aftale om revision og rådgivning med klienten, når karantæneperioden som omtalt ovenfor er udløbet. Den samme risiko er ikke til stede hvis den regnskabskyndige tillidsmand i rekonstruktionen ikke er godkendt revisor, idet denne så ikke kan overtage opgaven med at udføre lovpligtig revision i stedet for revisor A.

4.2.2 Potentiale for revisor som rekonstruktør

Den samme udvikling er som beskrevet ovenfor endnu ikke set på rekonstruktør-området, uanset at der altså ikke er krav om, at det nødvendigvis skal være en advokat, der varetager rollen som rekonstruktør. En del af årsagen hertil må være, at rollen som rekonstruktør i et vist omfang læner sig op ad rollen som kurator i konkurs, der også traditionelt har været varetaget – og fortsat varetages – af advokater. Imidlertid er rollen som rekonstruktør en anelse anderledes, idet der her – modsat i konkurs – skal være et anderledes fokus på at identificere mulighederne for virksomhedens overlevelse

³⁴⁷ Dataudtræk fra www.statstidende.dk, foretaget 21.10.16. Simpel søgning på "rekonstruktionsbehandling" gav oplysning om 547 indledte rekonstruktionsbehandlinger i perioden 21.10.11 – 21.10.16.

³⁴⁸ Hvor der anvendes titelbetegnelse "revisor" uden at være registreret eller statsautoriseret.

og gennemføre de tilpasninger, der er nødvendige for at sikre virksomhedens fortsatte drift samt om nødvendigt overtage ledelsen af virksomheden. En sådan type opgaver må det vurderes, at revisorer gennem deres daglige virke som rådgivere om virksomheders økonomi generelt har større indsigt i end advokater.³⁴⁹ Denne driftsøkonomiske betragtning kan således tale for at revisorer udmærket kunne varetage opgaven som rekonstruktør. Omvendt vil en advokats kompetencer være nødvendige til brug for vurdering af de mange juridiske aspekter, der potentielt ligger i en rekonstruktionsbehandling, herunder særligt retssagsarbejde ved eksempelvis omstødelsessager.³⁵⁰

4.2.3 Revisor er typisk regnskabskyndig tillidsmand

Foruden rollerne som rekonstruktør og tillidsmand, vil en revisor under rekonstruktionsbehandlingen kunne indtage en normal rolle som skyldners revisor og yde sædvanlig bistand til skyldneren og/eller rekonstruktionsteamet. Det kunne eksempelvis være assistance i forbindelse med udarbejdelse af statusoversigt. Henset til at revisor i praksis kun meget sjældent varetager rollen som rekonstruktør i rekonstruktionsbehandlingen, vil de følgende afsnit fortrinsvist behandle områder af relevans for revisors arbejde som regnskabskyndig tillidsmand.

³⁴⁹ En analyse udført for FSR – danske revisorer viste i 2013, at revisor på 7 af 12 områder var virksomhedernes foretrukne rådgiver – og på 11 af 12 områder lå højere rangeret end advokater. ”*Revisorbranchen 2013, Nøgletal*”, FSR – Analyse, 2014

³⁵⁰ En tilsvarende diskussion, blot om kurator i konkurs, fandt i foråret 2015 sted i Berlingske Business, efter at Charlotte Jepsen, adm. direktør i FSR – danske revisorer, i artiklen ”*Revisorer vil bryde advokaters konkursmonopol*”, bragt 25.04.15, stiller spørgsmålstegn ved den fungerende praksis, hvor det altid er en advokat, der er kurator. Poul Møllerup, adm. direktør i Danske Advokater, giver i et debatindlæg med titlen ”*Gode grunde til at kurator er advokat*”, bragt 04.05.15 i samme avis, sine kommentarer til revisorerne ”forespørgsel”, og angiver blandt andet den juridiske erfaring som en betydelig årsag til at det netop er advokater, der varetager kuratorfunktionen.

4.3 Opsummering

Lovgivningen dikterer ingen formelle titel- eller kompetencekrav til hverken rekonstruktør eller tillidsmand, men indikerer implicit, med henvisninger til henholdsvis advokater og revisorer som oplagte kandidater, at særlige kompetencer er krævet.

Rekonstruktionsteamets aktører har hver deres individuelle roller i rekonstruktionsforløbet - hvor rekonstruktøren agerer forretnings- og procesmæssig styrmand i et offensivt orienteret rekonstruktionsarbejde, er tillidsmandens rolle at tilvejebringe det bedst mulige beslutningsgrundlag undervejs som en uafhængig instans.

Der gælder særlige habilitetsregler for begge aktører og deres forhold til skyldner og dennes virksomhed, men tillidsmanden er for at værne om hans uafhængighed yderligere underlagt en særlig 2-årig karantæneperiode for forretningsmæssig kontrahering med skyldneren før- og efter rekonstruktionsbehandlingen. De særlige karensregler kan bifaldes, ikke mindst under hensyntagen til fordringshavernes opfattelse af tillidsmanden som troværdig kontrollant, om end det også kunne overvejes om hus-advokater der agerer rekonstruktører skulle omfattes af en lignende ordning under hensyntagen til deres objektive vurdering af virksomhedens levedygtighed.

Rekonstruktionsteamet er naturligvis berettiget til vederlag, hvis rimelige omfang fastsættes af skifteretten og desuden er fortrinsstillet i en akkord- og eventuel konkurssituation. Det må, uanset lovens manglende omtale heraf, vurderes at tillidsmanden ligesom rekonstruktøren skal udarbejde en begrundet indstilling til skifteretten til brug for honorarfastsættelsen.

Da der ikke er dikteret kompetence eller uddannelseskrav til bestridelse af rekonstruktør- og tillidsmandshvervene betyder det teoretisk at revisor også ville kunne agere rekonstruktør. En sådan rolle ville i driftsmæssige henseender formentlig være at foretrække, hvorimod advokater er det oplagte valg i rekonstruktioner med eksempelvis omstødsessager. I praksis ses dog kun sporadisk beskikkelse af andre end godkendte revisorer som tillidsmænd og (næsten) alene advokater som rekonstruktører. I det følgende vil omtale af revisors rolle i rekonstruktion således være at forstå som regnskabskyndig tillidsmand.

5 Revisors udfordringer som tillidsmand

I kapitlet vil der med udgangspunkt i reguleringsmæssige rammer og begreber blive redegjort for hvorledes der i udvalgte henseender er sammenfald mellem en gængs revisors rolle og den rolle som den regnskabskyndige tillidsmand bestrider i rekonstruktion. Med udspring i en faglig debat om den godkendte revisors erklæringsafgivelse i rekonstruktion, vil det blive diskuteret og vurderet hvilken regulering der er afgørende og om denne situation og andre tillidsmands opgaver giver anledning til udfordringer og eventuelt muligheder.

5.1 Offentlighedens regnskabskyndige tillidsmand

Som beskrevet i tidligere kapitler, er den regnskabskyndiges tillidsmands rolle i rekonstruktion blandt andet at bidrage med kvalitet og validitet af det for processen nødvendige materiale, hvilket medfører at rekonstruktøren opnår et bedre beslutningsgrundlag til at træffe dispositioner på baggrund af, og at fordringshaverne kan fæste lid til dette grundlag. Denne rolle kan på mange måder sammenlignes med en gængs revisorrolle som ”offentlighedens tillidsrepræsentant” som det vil blive beskrevet i nedenstående. Som tidligere anført er der imidlertid hverken i konkursloven eller dens forarbejder anført *krav* om at den regnskabskyndige tillidsmand skal være en godkendt revisor, uagtet at forarbejderne indikerer at en sådan vil være en oplagt kandidat. Tillige nævnes det i faglitteratur og artikler at der ved beskikkelse af en tillidsmand oftest vil være tale om en sådan godkendt revisor.³⁵¹

Det er omdiskuteret efter præcis hvilke rammer den regnskabskyndige tillidsmands arbejde er reguleret i de tilfælde hvor det er en godkendt revisor der besidder denne rolle – dvs. om tillidsmanden er underlagt samme regulering som en godkendt revisor i almindelighed, eller om hans virke alene reguleres i KL. Eksempelvis er der således uenighed hvorvidt de erklæringer tillidsmanden skal afgive under rekonstruktionsbehandlingen kan være omfattet af erklæringsbekendtgørelsen.

³⁵¹ Se eksempelvis FSR, 2010 s. 7, Karnov, 2016 nr. 63 s. 36, Kjærgaard, 2010 s. 75

5.2 Den retlige ramme for revisors arbejde

Revisorerhvervet er, på nationalt plan, overordnet reguleret i Revisorloven (herefter RL) og, for så vidt angår revisors afgivelse af erklæringer, erklæringsbekendtgørelsen udstedt med hjemmel i RL. Hertil kommer desuden en mængde bekendtgørelser, vejledninger, standarder osv. der ikke behandles yderligere i nærværende.³⁵² Det ultimative mål for revisors arbejde er at udtrykke en konklusion om et givet erklæringsemne, som det eksempelvis kendes fra revisionspåtegninger på virksomheders årsrapporter.³⁵³ Erklæringen og konklusionen skal udarbejdes under hensyntagen til hvad *modtagerne/regnskabsbrugerne* lægger vægt på.

5.2.1 Revisorloven

RL regulerer betingelserne for godkendelse og registrering af revisorer, vilkårene for revisionsopgaver mv. samt regler for offentligt tilsyn med revisorerne og deres virksomheder jf. RL § 1, stk. 1. Bestemmelsens stk. 2 tilsiger at (hele) loven finder anvendelse ved revisors 1) afgivelse af revisionspåtegninger på regnskaber, 2) udtalelser om ledelsesberetninger i henhold til årsregnskabsloven og 3) afgivelse af andre erklæringer med sikkerhed, der ikke udelukkende er bestemt til hvervgivers brug. Hertil kommer RL § 1, stk. 3 der dikterer at alene enkeltbestemmelser i loven finder anvendelse ved revisors afgivelse af andre erklæringer der kræves i henhold til lovgivning eller ikke alene er bestemt til hvervgivers eget brug. Rettelig følger, at RL § 1, stk. 2 regulerer erklæringer med sikkerhed og stk. 3 erklæringer under sikkerhed – og tilsvarende, at RL *ikke* regulerer eventuelle erklæringer der ikke er lovkrævede og/eller kun er bestemt til hvervgivers eget brug uanset om sidstnævnte er med eller uden sikkerhed.³⁵⁴ Fælles for alle erklæringerne omfattet af RL er imidlertid bestemmelser om uafhængighed, rapportering af økonomisk kriminalitet, professionel tavshedspligt, revisornævnansvar samt bøde- og strafansvar.³⁵⁵ Graden af sikkerhed kan variere fra begrænset til høj, og det følger naturligvis, at kravene til revisors handlinger, og omfanget af disse, stiger i takt med sikkerhedsgraden.³⁵⁶

5.2.1.1 Offentlighedens tillidsrepræsentant

Ved udarbejdelse af erklæringer efter RL § 1, stk. 2 fungerer revisor som *offentlighedens tillidsrepræsentant* og skal i forlængelse heraf overholde *god revisorskik* jf. RL § 16, stk. 1. Begreberne, der i øvrigt næppe lader sig udtømmende definere, er ikke konkretiseret væsentligt i loven, men er omtalt i forarbejderne til RL hvor det opsummeres; ”*Begrebet »offentlighedens tillidsrepræsentant« handler (...) om revisors ansvar overfor offentligheden, mens begrebet »god revisorskik« handler om revisors adfærd ved udførelsen af opgaverne.*”³⁵⁷ Offentlighedens tillidsrepræsentant indbefatter således, at revisor skal varetage hensyn til virksomhedens omverden, særligt de intenderede regnskabsbrugere,

³⁵² For yderligere om regulering af revisors virksomhed, herunder forholdet til international regulering, se eksempelvis Fücksel, 2010 s. 19ff, Riise, 2010 s. 11f. o.l.

³⁵³ Riise, 2011 s. 17

³⁵⁴ Se tillige RR.2016.11.14 s. 16

³⁵⁵ For yderligere se eksempelvis Erklæringsvejledningen s. 4

³⁵⁶ Jf. Riise, 2011 s. 18f + 20ff

³⁵⁷ L120, 2007-08 s. 87 (bemærkninger til § 16). For yderligere om begrebet ”offentlighedens tillidsrepræsentant” se eksempelvis Fücksel, 2010 s. 41ff. o.l.

uanset at en virksomhed som hvervgiver potentielt kan have modsatrettede interesser.³⁵⁸ Ved udførelsen af andre opgaver end efter RL § 1, stk. 2 er revisor imidlertid ikke offentlighedens tillidsrepræsentant, hvilket fra et konkurrencemæssigt synspunkt sidestiller revisor med andre udbydere eksempelvis ved rådgivnings- og konsulentopgaver generelt.³⁵⁹

5.2.1.2 God revisorskik

Revisor skal udføre sine opgaver efter god revisorskik, efter hvilket forstås; *”... den adfærd, som gode og omhyggelige, fagligt kompetente revisorer udviser, og som opfylder de faglige og etiske krav, der må opstilles på grundlag af lovgivningens regler om revisorers funktioner. Der er tale om en retsstandard, som er udtryk for den kvalitet i udøvelsen af erhvervet, der må kunne forventes i en given situation og på et givet tidspunkt.”*³⁶⁰ Det betyder således at god revisorskik udvikler sig over tid i takt med samfundet, men med udgangspunkt i en kerne af generiske normer.³⁶¹ Kilderne til klarlægning af gældende god revisorskik vil være lovregulering og revisionsstandarder samt normer der kan udledes af responsum-, nævns- og domspraksis.³⁶² Efter RL § 16, stk. 1 indebærer god skik specifikt, at revisor skal udvise professionel skepsis, integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelsen af opgaverne – begreberne vil, med undtagelse af de to sidstnævnte, ikke enkeltvis blive behandlet yderligere.³⁶³

5.2.1.3 Professionel kompetence og fornøden omhu

Da RL § 1, stk. 3 ikke henviser til RL § 16, stk. 1 kan det udledes at god revisorskik, tillige med begrebet offentlighedens tillidsrepræsentant, alene er gældende for opgaver omfattet af RL § 1, stk. 2 (erklæringer med sikkerhed). For erklæringer uden sikkerhed efter RL § 1, stk. 3 er der alene krav om at revisor udviser professionel kompetence og fornøden omhu, der som delbegreber af god revisorskik, konkretiseres i forarbejderne; *”Ved »professionel kompetence og fornøden omhu« forstås, at revisor er forpligtet til løbende at vedligeholde sin faglige viden og færdigheder på det niveau, der er nødvendigt for at sikre, at klienten eller arbejdsgiveren modtager en kvalificeret professionel ydelse. Ydelsen skal være baseret på en opdateret viden om den seneste udvikling inden for god skik, lovgivning og metoder. Revisor skal ved levering af professionelle ydelser optræde omhyggeligt og i overensstemmelse med relevante faglige og professionelle standarder.”*³⁶⁴ Således er erklæringer uden sikkerhed selvfølgelig lempeligere reguleret end erklæringer med sikkerhed.

³⁵⁸ L120, 2007-08 s. 87 (bemærkninger til § 16). Se tillige Erklæringsvejledningen s. 10

³⁵⁹ L120, 2007-08 s. 88 (bemærkninger til § 16), Riise, 2011 s. 19

³⁶⁰ L120, 2007-08 s. 87 (bemærkninger til § 16)

³⁶¹ L120, 2007-08 s. 87 (bemærkninger til § 16). For yderligere om god (revisor)skik se Riise, 2011 s. 218ff., Füchsel, 2010 s. 46ff., Nielsen, 2011 s. 99f.

³⁶² L120, 2007-08 s. 90 (bemærkninger til § 16), Riise, 2011 s. 13 + s. 229ff.

³⁶³ Se L120, 2007-08 s. 89 (bemærkninger til § 16), Füchsel, 2010 s. 101 for definitioner/ordforklaringer

³⁶⁴ L120, 2007-08 s. 89 (bemærkninger til § 16)

5.2.2 Erklæringsbekendtgørelsen

Erklæringsbekendtgørelsen dikterer hovedsageligt indholds- og formkrav til de omfattede erklæringer.³⁶⁵ Bekendtgørelsen omfatter jf. § 1, stk. 1 erklæringer med sikkerhed, der kræves i henhold til lovgivningen eller ikke udelukkende er bestemt til hvervgivers eget brug. Heraf kan det residuelt udledes, at de erklæringer der *ikke* omfattes af bekendtgørelsen så er; *erklæringer uden sikkerhed* generelt (efter RL § 1, stk. 3) og *erklæringer med sikkerhed* men som enten ikke er lovkrævede eller alene er til hvervgivers eget brug.³⁶⁶ Erklæringsbekendtgørelsen er hjemlet i RL § 16, stk. 4 og § 54, stk. 2,³⁶⁷ hvoraf sidstnævnte bestemmelse alene hjemler mulighed for strafansvar for manglende overholdelse af bekendtgørelsens bestemmelser. Førstnævnte, RL § 16, stk. 4, dikterer at der ved erklæringer efter RL § 1, stk. 3, dvs. uden sikkerhed, alene skal oplyses i erklæringen hvis revisor ikke er uafhængig³⁶⁸ af hvervgiver samt at han ved udførelse af opgaver uden sikkerhed (kun) skal udvise *professionel kompetence og fornøden omhu* som beskrevet i ovenstående.

³⁶⁵ Kravene vil ikke blive beskrevet. Se Erklæringsbekendtgørelsens enkelte afsnit samt tilhørende i erklæringsvejledningen. Se desuden RR.2016.11.14 s. 16ff. for yderligere om sammenhængen mellem RL, Erklæringsbekendtgørelsen og standarder mv.

³⁶⁶ Se tillige RR.2016.11.14 s. 16

³⁶⁷ Oprindeligt hjemlet i tidligere gældende revisorlov Lov 2008-06-17 nr. 468 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder. Paragrafhenvisninger identiske med nugældende RL.

³⁶⁸ Efter RL kapitel 4. For *generelle* sondringer om uafhængighed se eksempelvis Füchsel, 2010 s. 102ff.

5.3 Debat om tillidsmandens erklæringsafgivelse i rekonstruktion

I rammen af KL skal den regnskabskyndige tillidsmand afgive en række obligatoriske erklæringer og/eller oplysninger under rekonstruktionsbehandlingen som redegjort for i kapitel 3, og opridset som følger:

- Habilitetserklæring ved indledning af rekonstruktion efter KL § 11, stk. 2, jf. afsnit 3.2.5
- Oplysning om mangler ved skyldners seneste årsrapport efter KL § 11 c, stk. 2 nr. 3, jf. afsnit 3.2.8.1
- Vurdering af skyldnerens aktiver efter KL § 11 c, stk. 3, jf. afsnit 3.2.8.1
- (fælles) Erklæring om rekonstruktionsplanens gennemførlighed efter KL § 11 c, stk. 3, jf. afsnit 3.2.8.1
- (fælles) Erklæring om rekonstruktionsforslagets rimelighed og betryggelse for opfyldelse efter KL § 13 b, nr. 3, litra i, jf. afsnit 3.4.1.3.9

Det har blandt fagfolk været diskuteret hvorvidt om de erklæringer tillidsmanden skal afgive under rekonstruktionsbehandlingen er omfattet af erklæringsbekendtgørelsen eller ej. Indledningsvist redegøres kort for holdningen fra deltagere der har været særligt aktive i den faglige debat, deres individuelle baggrunde og i hvilket format de har bidraget til debatten. Efterfølgende vil der blive søgt redegjort for diskussionen, de forskellige synspunkter og argumenter samt i muligt omfang konkluderet på betragtningerne, med udgangspunkt i retsdogmatisk metode. Tillidsmandens erklæringsafgivelse i rekonstruktion vil blive behandlet overordnet, hvorfor de enkelte erklæringer ikke bliver behandlet individuelt.

5.3.1 Introduktion af debattører

Emnet taget i betragtning må det betragtes som værende meget naturligt, at de respektive parter i diskussionen enten er revisorer eller advokater – og som det fremgår, desuden med en fornuftig faglig tyngde, hvilket eksemplificeres ved at størstedelen tillige er forfattere til fagrelevant litteratur.³⁶⁹

Udover nedenstående vil eventuelle andre kilder og bidrag til debatten blive introduceret undervejs.

5.3.1.1 Henry Heiberg og Lars Lindenchrone Petersen

Henry Heiberg er statsautoriseret revisor og partner hos revisionsfirmaet EY. Han er (med)forfatter på diverse bøger og artikler om bl.a. insolvensret. Lars Lindenchrone Petersen er advokat og videnpartner hos advokatfirmaet Bech-Bruun. Han er ligeledes (med)forfatter på en række bøger, kommentarer mv. om bl.a. insolvensret. Begge var medlemmer af det konkursråd der udarbejdede Bet. 1512 som er grundlag for nugældende rekonstruktionslovgivning, jf. afsnit 2.4. I følgende vil der med henvisningen "Heiberg-Lindenchrone" primært blive refereret til deres fælles udgivelse "Rekonstruktionsreformen af 2010"³⁷⁰, der i vid udstrækning argumenterer for at erklæringerne i rekonstruktionsreglerne *ikke omfattes* af erklæringsbekendtgørelsen.

³⁶⁹ Se eksempelvis nærværende afhandlings kildefortegnelse

³⁷⁰ Benævnt FSR, 2010 jf. kildefortegnelsen

5.3.1.2 Jon Beck og Lars Kiertzner

Jon Beck er statsautoriseret revisor og partner hos revisionsfirmaet KPMG Denmark. Lars Kiertzner er ligeledes statsautoriseret revisor, ph.d. og chefkonsulent hos Foreningen Statsautoriserede Revisorer (FSR) samt (med)forfatter på en række bøger, kommentarer mv. om revision, revisoransvar o.l. I følgende vil der med henvisningen "Beck-Kiertzner" blive refereret til to fælles artikler³⁷¹ fra tidsskriftet Revision og Regnskabsvæsen omhandlende revisors arbejde i rekonstruktion, hvor de argumenterer for, at omhandlede erklæringer omfattes af erklæringsbekendtgørelsen.

5.3.1.3 Jens Paulsen

Jens Paulsen er advokat (H) hos advokatfirmaet DAHL samt (med)forfatter på en række bøger, kommentarer mv. om bl.a. insolvensret. Med henvisningen "Paulsen" vil der i følgende blive refereret til en artikel³⁷² fra Revision og Regnskabsvæsen, hvor han med udgangspunkt i ovenstående kilder, henholdsvis Heiberg-Lindencrone og Beck-Kiertzner, primært argumenterer for, at erklæringer indenfor rekonstruktionsreglerne *ikke omfattes* af erklæringsbekendtgørelsen.

5.3.2 Er erklæringer i rekonstruktion omfattet af revisorregulering?

Helt indledningsvist kan der af afsnit 0 om den retlige ramme for revisors arbejde udledes to generelle betragtninger der forudsætningsvist skal være opfyldt for at diskussionen er aktuel, da erklæringsbekendtgørelsen alene anvendes, hvis:

- Den regnskabskyndige tillidsmand er en godkendt revisor (efter RL)
- De afgivne erklæringer er med (en med hvervgiver aftalt grad af) sikkerhed og bestemt til andet end hvervgivers eget brug

Alle ovennævnte parter ligger tilsvarende indledningsvise forudsætninger til grund i deres argumentationer.

Førstnævnte punkt er en uundgåelig forudsætning for diskussionens relevans, da det alene er godkendte revisorer der er omfattet af RL og deraf af erklæringsbekendtgørelsen. Modsætningsvist kan det selvfølgelig heraf udledes, at i det omfang skifteretten beskikker en regnskabskyndig tillidsmand der *ikke* er godkendt revisor da vil hans arbejde under rekonstruktionsbehandlingen under alle omstændigheder alene være reguleret af KL's regler.

Omdrejningspunktet for diskussionerne er derfor primært punkt to samt øvrige problemstillinger afledt heraf.

³⁷¹ Henholdsvis RR.2011.08.12 og RR.2012.05.26 jf. kildefortegnelsen

³⁷² RR.2012.05.12 jf. kildefortegnelsen

5.3.2.1 *Manglende specifik stillingtagen i relevante lovgivninger*

Det bemærkes (selvfølgelig) hos alle debattørerne, at der intet sted i hverken rekonstruktionsreglerne, den øvrige konkurslov eller forarbejderne til disse er taget stilling til hvorvidt om den regnskabskyndiges tillidsmands opgaver under rekonstruktionsbehandlingen er omfattet af revisorloven, hvilken grad af sikkerhed erklæringerne skal leveres med, og om det følgelig heraf tillige omfattes af erklæringsbekendtgørelsen.³⁷³

Som defineret, er det en forudsætning for RL's anvendelse at en erklæring afgives af en godkendt revisor og ikke udelukkende er tiltænkt hvervgives eget brug – hertil kommer desuden at den for at være omfattet af erklæringsbekendtgørelsen også skal afgives med sikkerhed, jf. i det hele afsnit O. Denne argumentation er ubestridt af alle parter om end elementerne adresseres forskelligt og i varierende grad.

5.3.2.2 *Erklæringer med konklusion til fordringshavernes brug*

Hvad angår spørgsmålet om erklæringerne bør afgives med sikkerhed anfører Beck-Kiertzner med udgangspunkt i forarbejderne til RL at sådanne erklæringer (med sikkerhed) kendetegnes ved at udtrykke en konklusion; *"En "erklæringsopgave med sikkerhed" er en opgave, hvor revisor udtrykker en konklusion, der er udformet for at højne troværdigheden af emnet for erklæringen over for de tiltænkte brugere af den pågældende information."*³⁷⁴ De supplerer med, at det i henhold til rekonstruktionsforløbet og de relevante erklæringers natur, er nødvendigt at disse munder ud i en konklusion, hvoraf det følger at erklæringerne så må være med sikkerhed.³⁷⁵ Ligeledes fastslår de, at kravet om at erklæringerne ikke alene er til hvervgivers eget brug opfyldes, da disse vil tilgå fordringshaverne som de tiltænkte brugere.³⁷⁶ Alene ud fra en reguleringsmæssig betragtning tilslutter vi os begge slutninger – om end det bør erindres at forholdene ikke er omtalt i hverken KL eller forarbejderne hertil. Hverken Heiberg-Lindencrone eller Paulsen adresserer elementerne specifikt, hvilket er i overensstemmelse med disse parterers synspunkter om at det alene er KL der regulerer den regnskabskyndige tillidsmands erklæringsafgivelse i rekonstruktion, hvorfor diskussion om RL og erklæringsbekendtgørelsen er overflødig.

5.3.2.3 *Usikkerhed om hvervgiver*

Som tillæg til Heiberg-Lindencrones argumentation for at den regnskabskyndiges tillidsmands arbejde i rekonstruktion alene reguleres med udgangspunkt i regelsættet i KL, anfører de tillige at det næppe kan retfærdiggøres at der er en faktisk hvervgiver som ved klassiske erklæringsopgaver; *"Tillidsmandens arbejde adskiller sig på flere punkter temmelig markant både fra revisionsopgaver og assistanceopgaver. Begge forudsætter, at det er en anden (typisk et ledelsesorgan eller en ejer), der har en opgave, og hvor revisor så enten reviderer eller assisterer i forhold hertil. Sådan er det langt fra i konkursloven, hvor tillidsmanden har selvstændige pligter, hvor hverken skyldner eller rekonstruktør*

³⁷³ For Beck-Kiertzner s. RR.2011.08.12 s. 1, for Paulsen se RR.2012.05.12 s. 1, for Heiberg-Lindencrone se FSR, 2010 s. 51

³⁷⁴ L120, 2007-08 s. 34. Anvendt i RR.2011.08.12 s. 1

³⁷⁵ RR.2011.08.12 s. 1

³⁷⁶ RR.2011.08.12 s. 1

er involveret. Dette gælder fx vurderingen af skyldnerens aktiver.³⁷⁷ Denne betragtning vurderes særligt rimelig, når den sammenholdes med forarbejderne til RL, hvor en hvervgiver defineres som den person eller organ med ansvar for en virksomheds forhold som beder revisor afgive en erklæring.³⁷⁸ I rekonstruktionsbehandlinger vil det i praksis, som anført af Heiberg-Lindenchrone, være skifteretten og/eller rekonstruktøren der rekvirerer tillidsmandens assistance og disse kan ikke anses for at være ansvarlige for virksomhedens forhold. Dog kan det delvist sidestilles med en hvervgiver, da det i udgangspunktet må være skifteretten og/eller rekonstruktør der beslutter omfanget af tillidsmandens arbejde og "hvilken grad af sikkerhed" der ønskes opnået.

5.3.2.4 Intet krav om at tillidsmanden er godkendt revisor

Med udgangspunkt i det faktum, at der ikke er noget krav om at tillidsmanden er godkendt revisor, anlægger Heiberg-Lindenchrone herefter den holdning, at det er; "*en forudsætning for tillidsmandens erklæringer, at disse afgives med udgangspunkt i regelsættet i konkursloven alene og ikke i erklæringens bekendtgørelsen, der alene gælder for godkendte revisorer.*"³⁷⁹ Dette harmonerer med en *lex specialis* betragtning, efter hvilken speciallovning på sit område har forrang for generel lovgivning,³⁸⁰ og det vurderes desuden plausibelt at konkurslovens manglende omtale af revisorreguleringens anvendelse ved rekonstruktion omvendt er et udtryk for en *faktisk stillingtagen* til dette forhold.³⁸¹ Synspunktet kan, tillige med andre fra samme forfattere, efter vores opfattelse desuden tillægges markant vægt, da Heiberg-Lindenchrone var blandt medlemmerne af det konkursråd der udarbejdede Bet. 1512 som i vidt omfang agerede grundlag for de nuværende rekonstruktionsregler jf. kapitel 2, og de derfor, forudsætningsvist antaget, har førstehåndssindsigt i de faktiske intentioner bag reglerne uanset om disse måtte være konkretiseret i de endelige formuleringer eller ej. Ved tilsvarende modsætningsvisе fortolkningsmetode kan det tillige anføres, at det faktum at der ikke stilles krav om at tillidsmanden er godkendt revisor også indikerer at den generelle revisorregulering ikke bør finde anvendelse i rekonstruktion.

5.3.2.5 Lovgivningernes indbyrdes forhold

Beck-Kiertzner er imidlertid af anden opfattelse, da det om den manglende specifikke omtale i KL af erklæringens bekendtgørelses anvendelse anføres at; "*Det forhold, at lovgiver ikke har taget stilling til erklæringernes karakter, får os til at indtage det modsatte synspunkt.*"³⁸² Det virker med denne betragtning som om, at Beck-Kiertzner anlægger et, for os lidt misvisende, *lex superior* tolkningsprincip, efter hvilket regler i højere liggende retskilder går forud for regler i lavereliggende retskilder,³⁸³ og at RL for revisors arbejde derfor skulle være en mere tungtvejende reguleringskilde end KL. Denne betragtning vinder sympati for så vidt gælder revisorarbejde i det almindelige, men klinger for arbejdet med rekonstruktionsbehandlinger mere hult jf. førnævnte argumentation om KL som omfattet af *lex*

³⁷⁷ FSR, 2010 s. 51

³⁷⁸ L120, 2007-08 s. 57

³⁷⁹ FSR, 2010 s. 51

³⁸⁰ Blume, 2016 s. 298, Hansen, 2013 s. 137f.

³⁸¹ Se tilsvarende SKK, 2014 s. 64

³⁸² RR.2011.08.12 s. 1

³⁸³ Blume, 2016 s. 297, Hansen, 2013 s. 138

specialis. Det fremgår af retskildelæren at *lex superior* som tolkningsprincip vægter højere end *lex specialis*,³⁸⁴ men der ses ikke hverken i Beck-Kiertzners argumentation eller de relevante kilder som helhed at være belæg for på denne måde at rangordne RL og KL indbyrdes.

Beck-Kiertzner underbygger senere i deres fremstillinger deres holdning; *"Efter vores opfattelse skal lovgiver udtrykkeligt anføre, at erklæringer mv. ikke er omfattet af revisorlovgivningen, hvis revisors erklæringer alene skal reguleres af særlovgivning og ikke også af revisorlovens bestemmelser. Har lovgiver ikke udtrykt noget herom, er det efter vores opfattelse, at revisorlovgivningen skal lægges til grund ved siden af særlovgivningen."*³⁸⁵ Uagtet, at argumentationen sker til fordel for deres indledende betragtning om KL's umiddelbart manglende stillingtagen til erklæringsbekendtgørelsens anvendelse i rekonstruktion, ses det, at Beck-Kiertzner karakteriserer (indrømmer) KL som særlovgivning og tillige implicit antyder en præcisering af, at de *sidestiller* KL og RL og alene henstiller til en synkroniseret, simultan anvendelse af disse. Det er paradoksalt at diskussionen netop udspringer af forsøg på denne simultane anvendelse.

Beck-Kiertzner understøtter tillige deres indledende betragtning med bemærkninger fra forarbejderne til RL, hvoraf det fremgår, at; *"Andre erklæringer (med sikkerhed) omfatter også eksempelvis de erklæringer, som revisor afgiver som syns- og skønsmand udpeget efter retsplejelovens regler, eller hvor revisor er udpeget som regnskabskyndig tillidsmand i en tvangsakkord eller afgiver erklæring vedrørende et konkursbo til brug for skifteretten efter konkurslovens regler. Det er således uden betydning i forhold til revisorlovens anvendelsesområde, hvilken lovgivning, der regulerer revisors arbejde, og hvilken instans, der har udpeget revisor."*³⁸⁶ Dette må vurderes som værende et solidt argument, da det med formuleringen i forarbejderne mere end antydes at RL, og følgelig erklæringsbekendtgørelsen, er tiltænkt anvendelse på områder forenelige med rekonstruktion – hertil bemærkes det desuden, at forarbejderne er formuleret inden indførslen af rekonstruktionsreglerne og derfor ikke har haft mulighed for at indarbejde dette specifikt i ordlyden. Paulsen fremhæver dog her, at naturen af de påkrævede erklæringer i rekonstruktionsreglerne, herunder gennemførlighedserklæringer, ikke er sammenlignelige med eksempelvis boregnskaber i konkursregi – og at; *"Der er tale om to forskellige arbejdsopgaver, både i forhold til formål og indhold."*³⁸⁷ En gennemsøgning af erklæringsbekendtgørelsen afslører at hverken "konkurs" eller "rekonstruktion" er omtalt i denne, og erklæringsvejledningen har alene én forekomst³⁸⁸ af "konkurs", hvor et afsluttende boregnskab ved konkurs (igen) anføres som eksempel på andre dokumenter (med sikkerhed) omfattet af erklæringsbekendtgørelsen.³⁸⁹ Vi kan tilslutte os Beck-Kiertzners betragtninger for så vidt, at RL *intentionelt* omfatter alle erklæringer med sikkerhed uanset i hvilket lovgivningsregi erklæringsafgivelsen finder sted. Paulsens ellers plausible argument om erklæringstypernes manglende sammenlignelighed tillægger vi herefter mindre vægt, da det primært vurderes at udstille en ikke opdateret eksempelførelse mere end at være et udtryk for de overordnede hensigter bag RL.

³⁸⁴ Blume, 2016 s. 297, Hansen, 2013 s. 138, Nielsen 2011 s. 32

³⁸⁵ RR.2012.05.26 s. 1

³⁸⁶ RR.2012.05.26 s. 1. Se tillige RR.2011.08.12 s. 1. Oprindeligt L120, 2007-08 s. 58 (bemærkninger til RL § 1)

³⁸⁷ RR.2012.05.12 s. 2

³⁸⁸ Erklæringsvejledningen s. 16. Kongruent med forarbejdernes eksempel på andre erklæringer med sikkerhed, jf. L120, 2007-08 s. 58 (bemærkninger til RL § 1)

³⁸⁹ Tillige anført af både Beck-Kiertzner i RR.2011.08.12 s. 1 samt Paulsen i RR.2012.05.12 s. 2 om end de som beskrevet tillægger det forskellig vægt i deres argumentation

5.3.2.6 Den godkendte revisor underskriver som tillidsmand

Heiberg-Lindencrone anfører, at revisor i praksis ved erklæringsafgivelse i rekonstruktion kun vil underskrive sig som "regnskabskyndig tillidsmand" og ikke som godkendt revisor, hvorved det markeres at arbejdet alene udføres indenfor rammerne af konkursloven.³⁹⁰ Beck-Kiertzner bifalder at tillidsmandens erklæringer i så tilfælde i udgangspunktet ikke omfattes af RL,³⁹¹ men henviser dog samtidigt uddybende til lovforarbejderne; "*Det vil imidlertid være en forudsætning, at revisor ikke anvender sin kvalifikationsbetegnelse i forbindelse med erklæringsafgivelsen eller på anden måde ved erklæringsafgivelsen indikerer, at den er afgivet af en godkendt revisor, f.eks. ved anvendelse af revisionsvirksomhedens brevpapir, logo m.v.*"³⁹² Med henvisningen til denne formulering argumenterer Beck-Kiertzner desuden efterfølgende for, at en regnskabskyndig tillidsmand der i sit daglige virke agerer som godkendt revisor, vil blive betragtet som godkendt revisor af offentligheden uanset om han på erklæringerne underskriver sig som sådan eller ej. Paulsen imødekommer både Heiberg-Lindencrone og Beck-Kiertzner, i det han bifalder den mulighed at en godkendt revisor ikke anvender sin titel ved underskrift som regnskabskyndig tillidsmand, men samtidigt indikerer at løsningen næppe er holdbar i et revisornævnets øjne.³⁹³ Vi er for så vidt enige i alle de betragtninger parterne gør gældende, og anser det som en pragmatisk løsning at erklæringerne underskrives specifikt som regnskabskyndig tillidsmand alene,³⁹⁴ uden omtale af om vedkommende også måtte være godkendt revisor. Løsningen ses særligt at være i kongruens med rekonstruktionsreglerne, da det er en synlig manifestation af tillidsmandens selvstændige rolle indenfor KL's rammer. Diskussionen hvorvidt *Revisornævnet*³⁹⁵ ville acceptere en sådan løsning er selvklart alene aktuel i det omfang de forudsætningsvist anser rekonstruktionserklæringerne for at være omfattet af den generelle revisorregulering. Dette vurderer vi dog sandsynligt, hvorfor at Beck-Kiertzner ligeledes kunne få medhold af revisornævnet i betragtningen at offentligheden ikke uden yderligere angivelse ville kunne skelne mellem rollerne som henholdsvis godkendt revisor og regnskabskyndig tillidsmand – ikke mindst henset til at revisorerne der i praksis agerer som tillidsmænd formodentligt vil være ansat i godkendte revisionsvirksomheder og derfor blive forbundet hermed.³⁹⁶ Under hensyntagen til den tidligere adopterede lex specialis betragtning vurderer vi dog KL for retningsgivende, under den forudsætning at titlen godkendt revisor ikke anvendes ved underskrift, hvorefter en eventuel Revisornævnets opfattelse overflødiggøres.

Den i ovenstående skitserede pragmatiske løsning, hvor der alene underskrives som funktion af regnskabskyndig tillidsmand, kunne i bekræftende fald med fordel tilføjes en *positiv* omtale, direkte i erklæringerne, af, at denne rolle ikke er at sidestille med en godkendt revisor og at generel revisorregulering ikke anvendes – på denne måde anskueliggøres det overfor brugeren at der er forskel på disse.

³⁹⁰ FSR, 2010 s. 51

³⁹¹ RR.2012.05.26 s. 1

³⁹² RR.2012.05.26 s. 1, oprindeligt L120, 2007-08 s. 59 (bemærkninger til RL § 1)

³⁹³ RR.2012.05.12 s. 2

³⁹⁴ Se tilsvarende SKK, 2014 s. 64f.

³⁹⁵ Revisornævnet er nedsat med hjemmel i RL §§ 43-47. "*Revisornævnet er en uafhængig administrativ klageinstans, der behandler klager over godkendte revisorer, der som offentlighedens tillidsrepræsentant under udførelsen af erklæringer efter revisorlovens § 1, stk. 2 og 3 har tilsidesat de pligter, som stillingen medfører, når erklæringen ikke udelukkende er bestemt til hvervgivers eget brug.*" Se <https://erhvervsstyrelsen.dk/om-revisornaevnet>

³⁹⁶ Uanset at beskikkelsen som regnskabskyndig tillidsmand er personlig jf. afsnit 3.2.5

5.3.3 Mulighed for strømlining af lovgrundgrundlaget

Beck-Kiartzner peger på, at der tidligere og løbende er eksempler på, at ikke tilstrækkeligt specificerede reguleringskrav er blevet synkroniseret med den generelle revisorregulering; *”Det mest omfattende og velkendte eksempel herpå er de mange selskabsretlige erklæringer, hvor det i et godt samarbejde med Erhvervsstyrelsen er lykkedes [REVU] at formulere paradigmer for de forskellige opgaver inden for revisorlovgivningens rammer og professionens udvidende system af standarder herfor.”*³⁹⁷

Man kunne på lignende vis forestille sig, at lovgiver her afhjalp diskussionen ved en stillingtagen og eventuel opdatering af reguleringen. At faglige kapaciteter, som de i denne diskussion implicerede parter, anlægger forskellige synspunkter indikerer, at der mulighed og behov for præcisering af regelgrundlaget.

Generelt må den manglende omtale af revisorreguleringens anvendelse i KL-regi anses for en uhenigtsmæssighed, hvilket særligt eksemplificeres ved sammenfalden i sprogbrug mellem de to områder uden en nærmere rammebestemmelse; uafhængig, erklæring, vurdering, regnskabskyndig o.l. Som tidligere anført må det formodes, at det er et bevidst valg fra lovgivers side ikke at stille krav om at tillidsmanden er godkendt revisor men alene er regnskabskyndig. Hvilke særlige overvejelser der ligger bag dette valg, er ikke umiddelbart muligt at udlede af hverken KL eller forarbejderne. Det er skifteretten der ultimativt beskikker tillidsmanden, og dermed træffer beslutning om den påkrævede regnskabskyndighed i den enkelte rekonstruktionssag – det må dog her formodes at en godkendt revisor altid vil blive opfattet som tilstrækkeligt regnskabskyndig.³⁹⁸

5.3.3.1 Revisor obligatorisk som tillidsmand

Uagtet at det ikke kræves efter nugældende lov, ville der potentielt kunne opnås fordele ved at gøre det obligatorisk at tillidsmanden er godkendt revisor. Alene tilføjelsen af den følgende obligatoriske anvendelse af (den omfattende) revisorregulering kunne medføre klarere rammer i rekonstruktionsbehandlingen – særligt i det omfang at de obligatoriske erklæringer, og øvrige handlinger skifteretten og/eller rekonstruktøren måtte finde nødvendige, vil kunne implementeres i revisorreguleringens eksisterende standarder og paradigmer.³⁹⁹ Alternativt ville eventuelle nye versioner kunne udarbejdes med udgangspunkt i de eksisterende, hvilket burde medføre en forhåndsfortrolighed for de revisorer der vil skulle bruge dem. Tilsvarende ville man implicit lukrere på det latente kvalitetsstempel som ”offentlighedens tillidsrepræsentant” som anvendelsen af en godkendt revisor bør medføre, til potentiel gevinst for fordringshavernes tilslutning i rekonstruktionsbehandlingen.

Der kan dog også være ulemper ved at etablere en klarere ramme, da omfattende krav vil kunne medføre mindre fleksibilitet i den enkelte rekonstruktionsbehandling. Der bør således efterlades et vist råderum til at kunne tilpasse eventuelle standardiserede forløb til de individuelle behov, eksempelvis ved ikke at foruddefinere sikkerhedsgrader o.l. på forhånd og dermed lade det kunne vurderes

³⁹⁷ RR.2012.05.26 s. 1

³⁹⁸ For samme, se Paulsen, 2011 s. 240. Efter tidligere regler om tvangsakkord kunne godkendte revisorer agere tillidsmænd uden særlige beskikkelse efter dagældende KL § 164, jf. Bet. 1512 s. 31

³⁹⁹ Behandles ikke yderligere. Se eksempelvis overvejelser i RR.2011.08.12, RR.2012.05.12 og RR.2012.05.26 om anvendelsen af eksisterende standarder under rekonstruktionsbehandling

fra gang til gang. Henset til den tidsramme der er givet i loven vil en sådan fleksibilitet være hensigtsmæssig, for at sikre den mest effektive rekonstruktionsbehandling.

5.3.3.2 Etablering af klare rammer i KL-regi

Som alternativ til at tvangs-integrere revisorreguleringen og udelukke ikke godkendte revisorer fra at agere regnskabskyndig tillidsmand, kunne der (blot) sikres klarere retningslinjer for tillidsmandens virke *indenfor* KL. Dette kunne eksempelvis ske ved at tage specifik stilling til erklæringernes indhold og udformning i stil med hvad der kendes fra erklæringsbekendtgørelsen, men målrettet de krævede erklæringer i rekonstruktionslovgivningen. Ligeledes kunne der konkretiseres hvilke arbejdshandlinger der forventes i relation til opgaverne.

Erklæringer skal som nævnt tilgå regnskabsbrugerne, hvilke i udgangspunktet er de samme i rekonstruktion som udenfor. Man kan dog argumentere for, at de primære interessenter indenfor rekonstruktion er fordringshaverne hvorimod det udenfor typisk vil være kapitalejerne – alene af den grund at sidstnævnte sjældent vil have udsigt til afkast eller dividende i rekonstruktionstilfælde. Udenfor rekonstruktion, hvor fortsat drift er forudsat, vil kapitalejerne typisk fokusere mere på potentielle *fremtidige* fordele og deslige, hvorimod kreditorerne i rekonstruktionstilfælde forventeligt har større fokus på de *aktuelle* værdier og dividendemuligheder. Et sådan interesseskift kunne tillige adresseres mere direkte indenfor konkurslovens rammer.

Etablering af en uddybet erklæringsramme indenfor konkurslovens rammer bør derfor konkretisere hvad der *mindst* (kan) forventes. Som førnævnt bør der efterlades et råderum til at imødekomme de særlige forhold der måtte være gældende i hver enkelt rekonstruktionsbehandling, således skifteretten og/eller rekonstruktøren kan adressere særlige problemområder, vurderinger o.l. og understøtte fleksibiliteten i forløbet. En sådan ramme vil kunne diktere *minimums*krav og retningslinjer for hvordan yderligere sikkerhed opnås; en ”byggekloidsmodel” hvor man altid kan bygge ovenpå.

At der i de nuværende rekonstruktionsregler ikke er sådanne skitserede rammer, kunne/burde i udgangspunktet (ud fra et liberalt synspunkt) medvirke til høj fleksibilitet i forløbet, men nærværende diskussion indikerer modsat et behov for skarpere definitioner af enten regler eller anerkendt, (retsprøvet) praksis. Der må tillige eksistere en latent risiko for at indsatsen og kvaliteten af tillidsmandens arbejde varierer meget i de enkelte rekonstruktionssager, da ”regnskabskyndighed” defineres af den enkelte skifteret og ikke af objektive krav.⁴⁰⁰

5.3.3.2.1 Certificeringsordning for regnskabskyndige tillidsmænd

Certificeringsordninger kendes eksempelvis fra advokatbranchen, hvor Foreningen Danske Insolvensadvokater, har etableret en sådan ordning med det formål at sikre en høj faglig og etisk standard indenfor fagområdet insolvens, herunder bl.a. konkurs og rekonstruktion.⁴⁰¹ Certificeringsordningen er selvklart alene for advokater, og intentionen er ud fra kriterier som relevant efteruddannelse og krav

⁴⁰⁰ Som tidligere anført må det dog vurderes, at skifteretten tillige vil lægge på objektive kriterier så som relevant uddannelse mv.

⁴⁰¹ <http://www.insolvensadvokater.dk/Default.aspx?ID=4>. Se tillige ET.2016.227 for yderligere om ordningen

til praktisk erfaring at kvalitetsstemple de advokater der opfylder kravene hertil. På lignende måde kunne man målrette en ordning til tillidsmandsarbejdet i rekonstruktion, med det formål at sikre, at de personer der bestrider en sådan post har de nødvendige, relevante kompetencer og en fortrolighed med en (eventuelt nyetableret) erklæringsramme og obligatoriske arbejdshandlinger. Dette vil ikke mindst være medvirkende til en effektiv rekonstruktionsbehandling. Tilsvarende kvalitetssikrende effekt ville ligeledes kunne opnås ved (officielle) autoriseringer, kursusforløb, uddannelser eller lignende og ville ikke være begrænset til kun at rumme i forvejen godkendte revisorer.

5.4 Tillidsmandens vurdering af skyldnerens aktiver

Det er ikke kun tillidsmandens faktiske erklæringsafgivelse der kan give anledning til praktiske såvel som teoretiske diskussioner, men også de underliggende handlinger forbundet med disse erklæringer.

Efter KL § 11 c, stk. 3, 2. pkt., 1. led, skal det forslag til rekonstruktionsplan, der udsendes til fordringshaverne forud for 4-ugers-mødet, vedlægges tillidsmandens vurdering af skyldnerens aktiver. Foruden at tjene til fordringshavernes oplysning, må vurderingen af aktiverne nødvendigvis også indgå som et element i den helhedsvurdering, som rekonstruktøren og tillidsmandens skal lave af rekonstruktionsplanen for at afgive erklæring om rekonstruktionsplanens gennemførlighed. Om rekonstruktionsplanen, se i øvrigt afsnit 3.2.8.1.

Tillidsmandens vurdering af skyldnerens aktiver vil endvidere kunne danne grundlag for skifterettens bindende vurdering af pantsatte aktiver efter § 12 e, stk. 1, jf. KL § 12 e, stk. 2.⁴⁰²

Samtlige af skyldnerens aktiver skal omfattes af vurderingen,⁴⁰³ der formentlig vil tage udgangspunkt i de regnskabsmæssige værdier på tidspunktet for indledning af rekonstruktionsbehandlingen.⁴⁰⁴ Lovforarbejderne⁴⁰⁵ angiver, at tillidsmandens vurdering skal baseres på, hvad aktiverne realistisk må forventes at kunne indbringe ved et salg inden for en relativt kort periode. Med begrundelse i at den primære hensigt med rekonstruktionsbehandlingen er at sikre virksomhedens fortsatte drift, angives det videre, at udgangspunktet for vurderingen skal være *”aktivernes værdi i fortsat drift”*. Undtaget herfra er selvfølgelig de tilfælde, hvor det er klart, at aktivet ikke vil indgå i den fortsatte drift eller, hvor rekonstruktionen vil munde ud i en virksomhedsoverdragelse, ikke vil være en del af overdragelsen.

Ved at angive at vurderingen skal tage udgangspunkt i virksomhedens fortsatte drift og at der skal være tale om en værdi i salg inden for *”en relativt kort periode”*, står det klart, at værdiansættelsen ikke skal ske med udgangspunkt i hvad der vil kunne realiseres ved et tvangssalg. Uanset at nogle af aktiverne potentielt ikke skal indgå i den fortsatte drift, må værdiansættelsen også for disse skulle tage udgangspunkt i en kontrolleret, men målrettet, afvikling, og altså heller ikke her på baggrund af et tvangssalg.

Der kan dog være en vis diskrepans mellem et salg *”inden for en relativt kort periode”* og værdien *”i fortsat drift”*. Lovforarbejderne omtaler de to principper ligeligt, men netop forudsætningen om anvendelse af et aktiv i virksomhedens fortsatte drift kan stå i skærende kontrast til en forudsætning om et salg. Denne sondring vil fortrinsvist gøre sig gældende for anlægsaktiver, og særligt, hvor aktivet i betydeligt omfang er tilpasset den enkelte skyldner. Eksempelvis vil et produktionsanlæg, der er opbygget specielt til fremstilling af skyldnerens produkter, formentlig være mere eller mindre værdiløs for tredjemand – og dermed i et salg, kontrolleret eller ej – hvorimod det samme anlæg vil have

⁴⁰² L199, 2009-10 s. 107 (bemærkninger til § 12 e)

⁴⁰³ L199, 2009-10 s. 90 (bemærkninger til § 11 c)

⁴⁰⁴ RR.2011.08.12 s. 5

⁴⁰⁵ L199, 2009-10 s. 90f. (bemærkninger til § 11 c)

ikke-uvæsentlig værdi, hvis skyldner kan fortsætte sin virksomhed.⁴⁰⁶ Det må vurderes, at værdien i sådanne tilfælde må skulle opgøres som værdien ved fortsat anvendelse i skyldners virksomhed. Dette begrundes med, at hvis produktionsanlægget havde indgået i en virksomhedsoverdragelse, ville der formentlig kunne være opnået den "høje" kapitalværdi, idet en erhverver i så fald ville kunne drage nytte af aktivet. Derudover må det siges at være uretfærdigt for fordringshaverne, hvis deres fordringer skulle blive akkorderet på baggrund af en lav værdiansættelse af aktiverne, hvorefter skyldneren kunne opnå (en på baggrund af værdiansættelsen) overnormal indtjening ved sin anvendelse heraf.

Selve vurderingen af aktiverne må efter bestemmelsens ordlyd ("*tillidsmandens vurdering af skyldnerens aktiver*") være tillidsmandens ansvar. For en stor del af aktiverne må det dog antages, at tillidsmanden må søge assistance til (eller i det mindste dialog om) værdiansættelsen hos eksempelvis skyldner og dennes revisor, der i sagens natur vil have større kendskab til virksomhedens aktiver og disses dagsværdi. Ved værdiansættelse af nogle aktivgrupper kan det endvidere blive nødvendigt for tillidsmanden at inddrage sagkyndig bistand efter KL § 11 a, stk. 1, for at kunne foretage en korrekt vurdering.⁴⁰⁷ Det kunne eksempelvis være en ejendomsmægler eller valuar.

Tillidsmanden må i kraft af sin funktion have en kritisk tilgang til vurderingen af aktiver, da vurderingen i høj grad vil blive grundlag for ikke bare den bindende vurdering af pantsatte aktiver, men også det endelige rekonstruktionsforslag. I de tilfælde, hvor skyldner selv eller dennes repræsentant medvirker til værdiansættelsen af aktiverne, må tillidsmanden endvidere – som den uafhængige part – sikre, at værdiansættelsen er tilstrækkeligt underbygget. Modsat vil behovet for at efterprøve vurderinger foretaget af en uafhængig tredjemand må i almindelighed siges at være betydeligt mindre.

⁴⁰⁶ I regnskabsreguleringen sker denne sontring, når der skal ske vurdering af nedskrivningsbehov på bogførte værdier, idet der efter årsregnskabsloven § 42 skal ske nedskrivning til den laveste værdi af *salgsværdi* og *kapitalværdi* (tilbagediskontering af de forventede fremtidige pengestrømme). For nærmere herom, se eksempelvis EY, 2015 s. 401ff.

⁴⁰⁷ Rammeskow, 2011 s. 164f, Paulsen, 2011 s. 292, Karnov, 2016 nr. 66 s. 36, Heiberg, 2014 s. 85

5.5 Tillidsmandens udtalelse om mangler ved skyldneres seneste årsrapport

Forslaget til rekonstruktionsplan, der efter KL § 11 c, stk. 1, skal udsendes til skifteretten og fordringshaverne senest en uge inden første fordringshavermøde, skal efter KL § 11 c, stk. 2, nr. 3, indeholde *”Oplysning om, hvorvidt der efter tillidsmandens opfattelse er mangler ved skyldnerens seneste årsrapport”*. Dette oplysningskrav kommer i forlængelse af, at der ved rekonstruktørens meddelelse om indledning af rekonstruktionsbehandlingen efter KL § 11 b, stk. 1, er fremsendt *”skyldnerens seneste årsrapport eller efter omstændighederne uddrag heraf”*, jf. stk. 2.

5.5.1 Fordringshavernes anvendelse af oplysningerne

På linje med det øvrige materiale, som fordringshaverne modtager, vil årsrapporten og de supplerende oplysninger hertil komme til at indgå i fordringshavernes beslutningsgrundlag i forhold til hvorvidt der skal stemmes for eller imod rekonstruktionsplanen og senere –forslaget på fordringshavermøderne. Henset til at der må kunne træffes bedre beslutninger på et oplyst grundlag, er det grundlæggende vores opfattelse, at kravet om tillidsmandens udtalelse om årsrapporten er formålstjenstlig.

Vores synspunkt bakkes i et vist omfang op af Heiberg-Lindencrone-Ørgaard⁴⁰⁸, der eksemplificerer oplysningernes mulige konsekvenser med et tilfælde, hvor en skyldner i sit regnskab bevidst har vildledt kreditorerne. Oplysning om en sådan vildledning må formodes at udløse mistillid til skyldneren og dermed overvejende sandsynlighed for at kreditorerne ikke vil støtte en rekonstruktion af *skyldneren*, men kun en rekonstruktion, hvor der sker virksomhedsoverdragelse. Lindencrone-Ørgaard⁴⁰⁹ angiver modsat, at oplysningerne *”... i de fleste tilfælde (vil) være af meget begrænset interesse for kreditorerne ...”*. Udsagnet kan kun delvist tiltrædes. I en insolvenssituation må skyldnerens regnskabsoplysninger nødvendigvis tillægges en vis betydning, og regnskabsoplysninger vil i udgangspunktet komme til udtryk i en årsrapport. Førnævnte eksempel med en egentlig vildledning gennem årsregnskabet må ganske rigtigt vurderes at forekomme meget sjældent, men som også omtalt nedenfor, kan *”mangler ved årsrapporten”* forstås ganske bredt, og det forhold, at der *ikke* konstateres mangler ved årsrapporten, kan også tolkes som et sundhedstegn i form af en loyal regnskabsaflæggelse. Således er det vores opfattelse, at en oplysning om (fraværet af) mangler i årsrapporten er brugbar for fordringshaverne.

Uanset ovenstående, må mængden og relevansen af informationer dog altid vurderes. Alt andet lige fortæller årsrapporten kun noget om *historik*, ligesom den seneste årsrapport på dette tidspunkt i nogle tilfælde vil være op til halvandet år gammel. Det er således væsentligt at have sig for øje, at oplysningerne kun indgår som et delelement i en samlet vurdering.

⁴⁰⁸ Heiberg, 2014 s. 211

⁴⁰⁹ Lindencrone, 2016 s. 186

5.5.2 Grundlaget for tillidsmandens udtalelse

Lovbestemmelsen, hvori det angives at der skal oplyses om mangler, er kun meget perifert behandlet i lovforarbejderne. Det angives således ikke hvorvidt – og i givet fald hvordan – tillidsmanden skal udføre særlige handlinger for at kunne udtale sig om eventuelle mangler.

I litteraturen er der tilsvarende kun begrænset omtale af forholdet, men den omtale, der er, er til gengæld relativt enslydende. Heiberg-Lindenchrone-Ørgaard⁴¹⁰ samt Lindenchrone-Ørgaard⁴¹¹ angiver således begge at tillidsmanden ikke skal gøre særlige handlinger for at kunne udtale sig om eventuelle mangler, idet denne blot må udtale sig på baggrund af de informationer, der indhentes ved det øvrige arbejde i forbindelse med vurdering af rekonstruktionsplanen. Der er således ikke tale om, at der på nogen måde skal foretages revision eller review af regnskabet. Beck-Kiertzner supplerer dog – modsat de øvrige – med, at tillidsmanden skal *gennemlæse* regnskabet. Man må gå ud fra at Heiberg, Lindenchrone og Ørgaard er enige heri, uanset at de ikke finder at der skal foretages særlige arbejder på området.

Vi hæfter os dog ved at lovbestemmelsen angiver, at tillidsmanden skal give oplysning om, *hvorvidt* der er mangler ved årsrapporten. Med formuleringen "*hvorvidt*" må det formodes, at tillidsmanden enten skal oplyse at der *er* eller at der *ikke er* mangler ved årsrapporten. Når et udsagn på den måde skal enten be- eller afkræftes, er det vores opfattelse, at en gennemlæsning af årsrapporten ikke er tilstrækkelig. Det er således vores opfattelse, at tillidsmanden bør tage aktivt stilling til årsrapportens væsentligste poster. Vi er enige i at der ikke skal foretages egentlig revision eller review, men der bør foretages et minimum af handlinger knyttet til udtalelsen. Det kunne eksempelvis ske gennem drøftelser med den, der har udarbejdet årsrapporten eller selskabets ledelse i øvrigt. Ved vurdering af behovet før, bør man dog også overveje, hvorvidt årsrapporten er revideret. Alt andet lige må det vurderes, at en revideret årsrapport vil være mindre mangelbehæftet end en årsrapport, der ikke har været underlagt revision eller review.

Som også diskuteret i foregående afsnit, kan det forhold, at en revisor udtaler sig som regnskabskyndig tillidsramme efter et andet regelsæt, potentielt give udfordringer i forhold til modtagerens opfattelse af erklæringen/udtalelsen. Der kan således være en forventningskløft mellem det arbejde, som lovgivningen (ikke) kræver af tillidsmanden og de forventninger, en fordringshaver kan have til det udførte arbejde, når en revisor i egenskab af regnskabskyndig tillidsmand udtaler, at der ikke er mangler i årsrapporten. Når tillidsmanden udtaler sig, må denne således sikre sig at udtalelsen bliver formuleret tilstrækkeligt præcist, så der ikke kan være tvivl om, at der ikke er sket revision.

5.5.3 Typen af mangler

Som angivet ovenfor er der fra lovgivers side kun begrænset omtale af forventningerne til tillidsmandens udtalelse. Det er således heller ikke angivet, hvornår der er tale om en mangel, som bør rapporteres til fordringshaverne.

⁴¹⁰ Heiberg, 2014 s.

⁴¹¹ Lindenchrone, 2016 s. 186

For revisor vil det være oplagt at skele til det regelsæt, der normalt anvendes ved en revision af årsregnskab. Der vil i så fald blive taget udgangspunkt i blandt andet årsregnskabslovens bestemmelser, når det skal vurderes, om der er tale om en mangel i årsrapporten, da årsregnskabsloven er det regelsæt, der i det daglige definerer kravene til de fleste danske virksomheders regnskabsaflæggelse.

En sådan tilgang må imidlertid antages ikke at kunne finde ukritisk anvendelse. I en almindelig revision af et årsregnskab skal revisor indsætte et forbehold i sin revisionspåtegning, hvis der i regnskabet mangler en noteoplysning om eksempelvis personaleomkostningers fordeling på omkostningstyper, da denne oplysning – med visse undtagelser – er et lovkrav efter ÅRL § 98 a. Der er ingen tvivl om, at det er en mangel i forhold til årsregnskabslovens bestemmelser, men det er ikke en oplysning, der kan være relevant for fordringshaverne, når de skal tage stilling til en rekonstruktionsplan. Tilsvarende må gøre sig gældende i forhold til en helt generel vurdering af indregningsprincipper i årsrapporten. At årsregnskabet ikke overholder de lovfastede krav til indregning, medfører ikke nødvendigvis at der er tale om mangler, der kræves fremhævet over for fordringshaverne.

En helt generel betragtning kan være, at hvor en mangel i årsregnskabet er *væsentlig* og forstyrrer *helhedsindtrykket* af årsrapporten, må denne skulle fremhæves over for fordringshaverne. Et eksempel, der formentlig ofte vil være set, er virksomheder, der er for optimistiske i forhold til deres værdiansættelse af eksempelvis varelager. Som også omtalt i foregående afsnit kan der være betydelig forskel på værdiansættelsen af aktiver, afhængigt af den tiltænkte anvendelse. Hvor en virksomhed ikke har ville erkende sin krise og er brændt inde med et stort og forældet eller på anden måde ukurant varelager, er der måske ikke sket den fornødne nedskrivning. En sådan ændret forudsætning kan have enorm betydning for et aktiv. Tilsvarende vil kunne gøre sig gældende for eksempelvis ejendomme, hvor der er anvendt forkerte forudsætninger ved vurdering af dagsværdien af aktivet.

Stillingtagen til, hvorvidt en mangel bør omtales, må således bero på en konkret vurdering af, om den har substantiel betydning. Hvor der er usikkerhed om, hvorvidt der er tale om en reel mangel, må det i øvrigt være tilladt at angive dette.

5.5.4 Konsekvens af konstaterede mangler

I de tilfælde, hvor der fra ledelsens side er sket bevidst vildledning i regnskabet, eller hvor en udført revision ikke har været tilstrækkelig, kan der være tale om ansvarspådragende forhold for ledelse og/eller revisor.

Dette må tillidsmanden nødvendigvis have sig for øje, når der rapporteres om mangler i årsrapporten. Hvis der gives meddelelse om mangler, må tillidsmanden således sikre sig, at forholdet er tilstrækkeligt underbygget.⁴¹² Forholdet behandles ikke yderligere i nærværende.

⁴¹² Heiberg, 2014 s. 211

5.6 Opsummering

Revisor er i sit generelle virke i udgangspunktet defineret som offentlighedens tillidsrepræsentant – en rolle der er sammenlignelig med den regnskabskyndige tillidsmands rolle som en uafhængig kontrollant i rekonstruktionstilfælde.

Godkendte revisorers almindelige arbejde er reguleret i revisorloven og for erklæringsafgivers vedkommende ofte tillige i erklæringsbekendtgørelsen. Imidlertid er det omdiskuteret, hvorvidt en godkendt revisors ageren i rekonstruktionsregi også skal overholde denne generelle revisorregulering eller alene sker indenfor konkurslovens rammer, da intet er konkretiseret i lovgivningen eller forarbejderne hertil.

Det er således i faglige kredse debatteret om tillidsmandens erklæringsafgivelser i rekonstruktion skal tage hensyn til almindelig god revisorskik, erklæringsbekendtgørelsen mv., når det er en godkendt revisor, der bestrider denne rolle. Revisorerne Beck-Kiertzner argumenterer for, at rekonstruktionserklæringer omfattes af øvrig revisorregulering, hvorimod Heiberg-Lindenchrone og Paulsen argumenterer for at sådanne alene reguleres af konkurslovens rammer, i det omfang den regnskabskyndige tillidsmand ud fra en pragmatisk betragtning undlader at bruge titlen som godkendt revisor ved underskrift.

Der kan fattes sympati for alle parter synspunkter, idet rekonstruktionserklæringer teoretisk vil kunne retfærdiggøres som erklæringer med sikkerhed efter RL, da der ved erklæringerne kan identificeres hvervgiver og modtagere, og samtidigt, under hensyntagen til rekonstruktionsprocessen, bør udtrykkes en konklusion.

Forholdene er uomtalte i KL og forarbejderne tolkes forskelligt af parterne. Beck-Kiertznens opfattelse er, at erklæringer, uanset ramme, omfattes af den generelle revisorregulering, hvis intet andet er nævnt i den relevante særlovgivning, og at dette ikke kan undsiges ved at undlade at bruge titlen som godkendt revisor ved underskrift. Det er således deres opfattelse, at offentligheden ikke uden yderligere angivelse kan skelne mellem rollen som regnskabskyndig tillidsmand og godkendt revisor i al almindelighed. Heiberg-Lindenchrone anfører det modsatte og henstiller til, at generel revisorregulering alene finder anvendelse ved arbejde udført som *godkendt revisor* og derfor ikke som tillidsmand. Sidstnævnte tillægges yderligere argumentationsmæssig styrke, da Heiberg-Lindenchrone begge, som en del af Konkursrådet, har taget aktivt del i udviklingen af rekonstruktionsreglerne og derfor bør repræsentere de faktiske hensigter bag disse. Dette harmonerer med en *lex-specialis* betragtning efter hvilken KL som særlov har forrang for RL, og det vurderes derfor, at erklæringerne i KL-regi ikke automatisk omfattes af generel revisorregulering, forudsat den godkendte revisor alene underskriver sig som regnskabskyndig tillidsmand.

Omtalte debat indikerer, at der er uhensigtsmæssigheder i reguleringen, som kan adresseres. Det er eksempelvis tidligere set ved selskabsretlige erklæringer, at man har synkroniseret særlovgivning med generelle rammer. Det kan gøres obligatorisk at den regnskabskyndige tillidsmand er godkendt revisor, hvorved uklarheder undgås og fordelene ved stemplet som "offentlighedens tillidsrepræsentant" og revisorreguleringens allerede etablerede rammer opnås. Imidlertid kan de generelle rammer potentielt gå ud over fleksibiliteten i processen, hvis de bliver for rigide. Således vil der med udgangs-

punkt i sådanne eksisterende rammer kunne udvikles nye, målrettet specielt til rekonstruktionsbehandling – hvor en *minimumsstandard* efterlader mulighed for også at imødekomme eventuelle særlige behov med yderligere indsats. Det vil tillige være muligt at underbygge en effektiv rekonstruktionsbehandling ved at påvirke tillidsmandens kompetencer, eksempelvis via certificeringsordninger, uddannelse, autorisation eller lignende. En sådan ordning vil kunne have effekt uanset rammer og uanset om vedkommende i udgangspunktet er godkendt revisor.

Ved tillidsmandens vurdering af skyldnerens aktiver ses der at være en uklarhed i forarbejdernes formulering af udgangspunktet for værdiansættelsen, da der både anføres ”i fortsat drift” eller ”ved salg indenfor en kort periode”. Det vurderes, at det faktiske udgangspunkt vil være fortsat drift, idet dette forudsætningsvist må være intentionen ved eksempelvis virksomhedsoverdragelse og desuden er sammenfaldende med intentionen om at videreføre levedygtige virksomheder. Tillidsmanden bør dog naturligvis kritisk holde sig hensigterne for øje i den enkelte rekonstruktionsbehandling, da der kan være markant værdiforskel afhængig af sigtet, eksempelvis og nok særligt på anlægsaktiver, der er individuelt tilpasset til skyldnerens virksomhed.

I forbindelse med fremlæggelse af rekonstruktionsplanen i rekonstruktionsbehandlingens indledende faser skal tillidsmanden give fordringshaverne oplysning om, hvorvidt der efter tillidsmandens opfattelse er mangler ved skyldnerens årsrapport. Det er ikke i KL og forarbejderne defineret nærmere, hvordan tillidsmanden skal gribe opgaven an og hvad der defineres som en mangel. Idet der skal gives udtalelse om *hvorvidt* der er mangler i årsrapporten, må tillidsmanden vurdere, hvordan der bedst muligt kan opnås den fornødne viden til at udtale sig om, hvorvidt der *er* eller *ikke er* mangler i årsrapporten.

Henset til at udtalelsen om mangler blot skal indgå som et delelement i et samlet materiale, der skal danne grundlag for fordringshavernes stillingtagen til rekonstruktionsforslaget, vurderes det, at der skal være tale om væsentlige mangler, der forstyrrer helhedsindtrykket af årsrapporten, før det skal fremhæves for fordringshaverne. Tillidsmanden må derfor tilrettelægge sit arbejde herefter, således at årsrapportens væsentligste poster kan afdækkes.

Rammerne for den regnskabskyndige tillidsmands arbejde i rekonstruktionsbehandlingen kan på baggrund af foranstående konstateres at være udefinerede på flere områder. Det skaber en række uhenigtsmæssigheder og tvivlsspørgsmål i forhold til tillidsmandens muligheder for at udtale sig på en måde, som det har været tiltænkt fra lovgivers side. En synkronisering af rammerne i konkursloven og øvrige relevante regelsæt ville kunne afhjælpe en stor del af disse uhenigtsmæssigheder og sikre en generelt mere ensartet behandling af tillidsmandsarbejdet på tværs af tillidsmændenes faglige baggrund.

6 Konklusion

I kapitlet vil der blive opsummeret på afhandlingen som helhed. Således vil trådene fra de forudgående kapitler blive samlet med den intention at konkludere på revisors rolle i rekonstruktion og udvalgte problemstillinger i rollen som regnskabskyndig tillidsmand.

Konklusion

Med en reform af rekonstruktionsreglerne i 2010 indførtes et regelsæt om indenretlig rekonstruktionsbehandling, der ændrede fokus fra at være på rekonstruktion af en *skyldner* til i højere grad at sikre overlevelsen af levedygtige, men midlertidigt insolvente *virksomheder*.

En rekonstruktionsbehandling kan indledes på begæring fra en fordringshaver eller skyldneren selv. Begæring skal ske til skifteretten. Den, der indgiver begæringen, skal samtidigt stille forslag til beskikelse af et rekonstruktionsteam bestående af en rekonstruktør og en regnskabskyndig tillidsmand. Begæringen kan efter indledning af rekonstruktionsbehandling ikke tilbagekaldes.

Hvor en skyldner ikke vil tiltræde rekonstruktionsbehandlingen, anses dette for en konkursbegæring. Det er således en helt generel forudsætning for rekonstruktionsbehandlingen at der udvises samarbejdsvilje fra skyldneren. Hvor det findes formålstjenstligt, kan skifteretten dog beslutte, at rekonstruktøren skal overtage ledelsen af virksomheden. I givet fald vil rekonstruktøren kunne tegne for skyldneren og dermed sikre den videre proces.

Rekonstruktionsteamet er sammen ansvarlige for at der sker løbende fremdrift i rekonstruktionsprocessen ud fra en række nærmere definerede tidsfrister og indholdskrav, der kun i begrænset omfang kan udsættes eller afviges. Sker der ikke denne løbende fremdrift, vil rekonstruktionsbehandlingen ophøre med deraf følgende konkursbegæring.

En af rekonstruktørens første opgaver er at sørge for orientering af fordringshaverne, der i regelsættet har relativt stor indflydelse på rekonstruktionsbehandlingen og har krav på løbende orientering om processens udvikling. Således er det op til fordringshaverne at stemme om en af rekonstruktionsteamet udarbejdet rekonstruktionsplan, der fastlægger rammerne for rekonstruktionsbehandlingen. Hvor et flertal af fordringshaverne stemmer imod rekonstruktionsplanen, vil rekonstruktionsbehandlingen ophøre med deraf følgende overgang til konkursbehandling. Senere i processen skal fordringshaverne ligeledes stemme om det rekonstruktionsforslag, der er udarbejdet af rekonstruktionsteamet på baggrund af rekonstruktionsplanen og teamets efterfølgende arbejder. Rekonstruktionsforslaget kan indeholde et element af tvangsakkord, af virksomhedsoverdragelse eller af begge dele.

Der er ingen formelle titel- eller kompetencekrav til rekonstruktionsteamet, men typisk vil rollerne være besat af en advokat som rekonstruktør og en revisor som regnskabskyndig tillidsmand. Rollen som regnskabskyndig tillidsmand ses dog også af og til varetaget af ikke-revisorer samt ikke-godkendte revisorer, hvorimod rollen som rekonstruktør kun sjældent varetages af andre end advokater.

Mens rekonstruktørens vigtigste rolle er at styre processen i mål, er det regnskabskyndige tillidsmands opgave at sikre validiteten og kvaliteten af det materiale, som rekonstruktør og fordringshaver baserer sig på i rekonstruktionsprocessen. Resultatet af tillidsmandens arbejde vil typisk udmønte sig i en form for redegørelse eller erklæring.

Tillidsmandens rolle som uafhængig kontrollant har dermed flere lighedspunkter med revisors generelle virke som offentlighedens tillidsrepræsentant. Det er derfor omdiskuteret, hvorvidt en godkendt revisor, der indtager en rolle som regnskabskyndig tillidsmand i rekonstruktion, er omfattet af den traditionelle revisorregulering i form af blandt andet revisorloven og erklæringsbekendtgørelsen eller

udelukkende skal agere ud fra de i konkurslovens fastsatte rammer. Der er intet konkretiseret i lovgivningen herom, og ud fra en lex specialis-betragtning argumenteres der for, at kun konkursloven finder anvendelse. Der ses dog en mulighed for med fordel at kunne synkronisere eller præcisere de forskellige regelsæt og/eller forstærke revisors kompetencer som tillidsmand, så denne ikke skulle være i tvivl om grundlaget for sin rolle i rekonstruktion.

Tilsvarende uklarheder er at finde i nogle af de bestemmelser i konkurslovens, der skal definere tillidsmandens opgaver. Således har tillidsmanden eksempelvis til opgave at værdiansætte skyldnerens aktiver i rekonstruktionsbehandlings indledende faser. Her angiver lovforarbejderne, at værdiansættelsen skal ske med udgangspunkt i hvad der kan realiseres "ved salg inden for en kort periode", men samtidig "i fortsat drift". Disse to begreber kan ikke nødvendigvis sidestilles, og kan således give anledning til forskellig værdiansættelse afhængigt af det valgte princip. Tillidsmanden må i de tilfælde nødvendigvis basere sin værdiansættelse på en konkret vurdering af forventningerne til aktivets fremtidige brug.

Tillidsmanden skal også i rekonstruktionsbehandlings indledende faser give oplysning om, hvorvidt der efter tillidsmandens vurdering er mangler ved skyldnerens seneste årsrapport. Det er ikke i konkursloven defineret hvad der er at betragte som en mangel, ligesom det ikke defineres, hvilket og hvor meget arbejde tillidsmanden skal udføre for at kunne afgive de nævnte oplysninger. Igen må tillidsmanden således basere sit arbejde på en konkret vurdering, denne gang med udgangspunkt i væsentligheden og relevansen af en eventuelt konstateret mangel.

Der opstår således et antal problemstillinger i revisors arbejde som rekonstruktør, fordi lovgivningen ikke i tilstrækkelig grad definerer rammerne for tillidsmandens arbejde. Der er både tilfælde, hvor forhold slet ikke er reguleret, men også forhold, hvor to sideløbende, men ikke enslydende, regelsæt kan finde anvendelse.

For at sikre at revisor i sin egenskab af regnskabskyndig tillidsmand udfører sit arbejde efter lovens hensigter, kan det anbefales, at den for området gældende regulering strømlines, således at rammerne for tillidsmandens arbejde er klarere defineret. Det ville også sikre, at de, der indtager rollen som regnskabskyndige tillidsmænd, uanset om de var godkendt revisor eller ej, ville yde et mere ensartet arbejde og levere mere ensartet materiale til brug i rekonstruktionsbehandlingen.

7 Perspektivering

I kapitlet vil der blive set udover de foruddefinerede rammer og søgt at betragte afhandlingens indhold i en større sammenhæng. Således vil der blive gjort overvejelser og betragtninger omkring emnefeltet og processen uden hensyntagen til metoden i øvrigt.

Perspektivering

Reglerne om indenretlig rekonstruktionsbehandling efter konkursloven definerer, at der i processen skal medvirke en regnskabskyndig tillidsmand, som typisk vil være revisor.

Imidlertid definerer lovbestemmelserne kun i meget begrænset omfang rammerne for tillidsmandens arbejde, og det står i relativt skarp kontrast til de rammer, som revisor normalt arbejder under, hvor slutproduktet – årsregnskabet – aflægges efter årsregnskabslovens skemakrav, en revision udføres på baggrund af omfattende internationale revisionsstandards og selve erklæringsafgivelsen sker i overensstemmelse med en særlig bekendtgørelse. Det forhold, at konkurslovens bestemmelser ikke er afstemt med den traditionelle revisorregulering, giver anledning til en række problemstillinger, hvoraf udvalgte er behandlet i det foranstående.

I både Norge og Sverige kan der i rekonstruktionsprocessen ske anvendelse af en revisor, om end på nogle lidt andre vilkår end i Danmark. I Norge udpeges en revisor af et nedsat gældsråd, der skal varetage fordringshavernes interesser under rekonstruktionsbehandlingen. I Sverige indeholder rekonstruktionsloven ikke samme bestemmelse om revisor eller tillidsmand, men rekonstruktøren kan, hvor det findes relevant, antage sagkyndig bistand.

Det kunne være relevant at foretage en komparativ analyse af de øvrige landes revisor- og rekonstruktionslovgivning for at se, hvordan de har håndteret samspillet mellem de to regelsæt. Hvis det er en isoleret dansk diskussion, må det være oplagt at skele til vores nabolande for en praktisk håndtering af problemstillingen.

Uanset at et regelsæt med fastere rammer på mange måder kunne være hensigtsmæssigt for tillidsmandens arbejde i rekonstruktionsprocessen, kunne man dog også forestille sig, at det kan være endog meget vanskeligt at udarbejde et regelsæt, der favner alle de situationer, som tillidsmanden kan støde på. Det kan overvejes om behovet egentlig er så stort, som det kan gøres til; måske skulle revisorerne bare for én gangs skyld droppe de faste rammer og erkende, at der ikke altid kan sættes to streger under resultatet.

8 Kildefortegnelse

I følgende redegøres for de i afhandlingen anvendte kilder. Der er løbende refereret til de respektive værker i fodnoter med relevant sidehenvisning. De i fodnoterne anvendte forkortelser er anført i [klammer] efter hver kilde.

Litteratur

Metodelitteratur

Andersen, Ib, "Den skinbarlige virkelighed – vidensproduktion i samfundsvidenskaberne", 5. udgave, Samfundslitteratur, 2013 [Andersen, 2013]

Blume, Peter, "Retssystemet og juridisk metode", 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2016 [Blume, 2016]

Evald, Jens og Schaumburg-Müller, Sten, "Retsfilosofi, retsvidenskab og retskildelære", 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2004 [Evald, 2004]

Hansen, Lone L. og Werlauff, Erik, "Den juridiske metode – en introduktion", 1. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2013 [Hansen, 2013]

Nielsen, Ruth og Tvarnø, Christina D., "Retskilder & Retsteorier", 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2011 [Nielsen, 2011]

Faglitteratur

Bang-Pedersen, Ulrik Rammeskow m.fl., "Rekonstruktion – Teori og praksis", 1. udgave, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2011 [Rammeskow, 2011]

Füchsel, Kim m.fl., "Revisor – regulering og rapportering", 2. udgave⁴¹³, Thomson Reuters, 2010 [Füchsel, 2010]

Hansen, Torben Kuld og Petersen, Lars Lindencrone, "Insolvensprocesret", 3. udgave, Karnov Group, 2014 [Hansen, 2014]

Heiberg, Henry og Petersen, Lars Lindencrone, "Rekonstruktionsreformen af 2010", Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, 2010 [FSR, 2010]

Heiberg, Henry m.fl., "Rekonstruktionsret", 4. udgave, Jurist og Økonomforbundets Forlag, 2014 [Heiberg, 2014]

Johansen, Thomas Riise m.fl., "Danske perspektiver på revisorer og revision", 1. udgave,⁴¹⁴ Karnov Group, 2011 [Riise, 2011]

Paulsen, Jens, "Insolvensret – rekonstruktion", 2. udgave, Karnov Group, 2011 [Paulsen, 2011]

Petersen, Lars Lindencrone og Ørgaard, Anders, "Konkursloven med kommentarer", 1 3. udgave, Karnov Group, 2016 [Lindencrone, 2016]

⁴¹³ Det bemærkes at der i 2015 er udkommet 3. udgave af nærværende bog. Det vurderes at den benyttede udgave er anvendelig, da der alene henvises til betragtninger om revision af *generel karakter* og ikke enkeltbestemmelser mv.

⁴¹⁴ Det bemærkes at der i 2016 er udkommet 2. udgave af nærværende bog. Det vurderes at den benyttede udgave er anvendelig, da der alene henvises til betragtninger om revision af *generel karakter* og ikke enkeltbestemmelser mv.

Ørgaard, Anders, "Konkursret", 11. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 2014 [Ørgaard, 2014]

Konkursloven med kommentarer v/ Lars Lindenchrone Petersen (til LBKG nr. 11 af 6. januar 2014), Karnov Group, 2016 [Karnov, 2016]

Revisorloven med kommentarer v/ Lars Kiertzner og Peter Krogh Olsen (til LBKG nr. 1167 af 9. september 2016), Karnov Group, 2016 [RL-kommentarer, 2016]

Ernst & Young, Indsigt i årsregnskabsloven, 2. udgave, Ernst & Young, 2015 [EY, 2015]

Lovtekster og forarbejder mv.

Konkursloven, lovbekendtgørelse nr. 11 af 6. januar 2014 (senest ændret ved L 2015-05-04 nr. 573) [KL]

Revisorloven, lovbekendtgørelse nr. 1167 af 9. september 2016 om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder [RL]

Tinglysningsloven, lovbekendtgørelse nr. 1075 af 30. september 2014 [tinglysningsloven]

Lovforslag nr. L120 (som fremsat inkl. kommentarer). "Forslag til lov om godkendte revisorer og revisionsvirksomheder (revisorloven)"⁴¹⁵ [L120, 2007-08]

Lovforslag nr. L199 (som fremsat, inkl. kommentarer), "Forslag til Lov om ændring af konkursloven og forskellige andre love"⁴¹⁶, Justitsministeriet, 2010 [L199, 2009-10]

Betænkning nr. 1512, "Betænkning om rekonstruktion mv."⁴¹⁷, Konkursrådet (under Justitsministeriet), 2009 [Bet. 1512]

Erklæringsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 736 af 17. juni 2016 om godkendte revisorers erklæringer [erklæringsbekendtgørelsen]

Bekendtgørelse om Revisornævnet, bekendtgørelse nr. 727 af 15. juni 2016

Tidsskrifter og artikler

Kjærgaard, Dorte, m.fl., "Nye regler for rekonstruktion af nødlidende virksomheder – En markant ændring af konkursloven fører til mere aktiv inddragelse af revisor", Revision og Regnskabsvæsen, nr. 10, 2010, RR.2010.10.72 [Kjærgaard, 2010]

Seehausen, Jesper, "Valg af erklæring", Revision og Regnskabsvæsen, nr. 11, 2016, RR.2016.11.14 [RR.2016.11.14]

⁴¹⁵ Tilgængelig fra http://www.ft.dk/samling/20072/lovforslag/l120/html_som_fremsat.htm

⁴¹⁶ Tilgængelig fra http://www.folketingstidende.dk/Rlpdf/samling/20091/lovforslag/L199/20091_L199_som_fremsat.pdf

⁴¹⁷ Tilgængelig fra http://www.statensnet.dk/betaenkninger/1401-1600/1512-2009/1512-2009_pdf/printversion_1512-2009.pdf

Notat om den nye danske revisorlov, Ernst & Young, 2. juni 2016 [EY, 2016]

Beck, Jon og Kiertzner, Lars, "Problemstillinger ved revisors arbejde i rekonstruktion", Revision og Regnskabsvæsen, nr. 8, 2011, RR.2011.08.12 [RR.2011.08.12]

Beck, Jon og Kiertzner, Lars, "Den regnskabskyndiges tillidsmands vurdering af skyldnerens aktiver i rekonstruktion", Revision og Regnskabsvæsen, nr. 5, 2012, RR.2012.05.26 [RR.2012.05.26]

Paulsen, Jens, "Tillidsmandens arbejdsopgaver i rekonstruktionsprocessen", Revision og Regnskabsvæsen, nr. 5, 2012, RR.2012.05.12 [RR.2012.05.12]

Bigaard, Pernille m.fl., "Kørekort til insolvensret", Erhvervsjuridisk Tidsskrift, 2016, ART20160007-ET [ET.2016.227]

Vejledninger mv.

Erklæringsvejledningen, "Vejledning om bekendtgørelsen om godkendte revisors erklæringer (erklæringsbekendtgørelsen)"⁴¹⁸, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2009 [erklæringsvejledningen]

Internetadresser

<http://studieordninger.cbs.dk/2015/kan/112>

<http://www.justitsministeriet.dk/ministeriet/raad/konkursraadet>

<https://erhvervsstyrelsen.dk/om-revisornaevnet>

<http://www.insolvensadvokater.dk/Default.aspx?ID=4>

Kandidatafhandlinger

Schmidt, Brian Charles, "Rekonstruktion af nødlidende virksomheder – Revisors rolle og samspillet mellem processens aktører", Aalborg Universitet, 2012 [BCS, 2012]

Karkov, Søren Kristian, "Rekonstruktion af insolvente virksomheder fra den regnskabskyndige tillidsmands perspektiv", Copenhagen Business School, 2014 [SKK, 2014]

Andet

Madsen, Lars Henrik Gam, "Retsdogmatisk forskning 2016"⁴¹⁹, 2016 [Madsen, 2016]

⁴¹⁸ Tilgængelig fra https://erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/media/erklæringsvejledningen_0.pdf

⁴¹⁹ Tilgængelig fra <http://www.lhgm.dk/Praktisk-Forskning.pdf>